

ԼՈՒՈՒ ՄԱՐԶԻ ՍՊԻՏԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԱՐԹԱԳՅՈՒՂ
ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԻ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՏԵՂԱԿԱՊՄԱՆ
ՆԱԽԱԳԾԻ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱՂԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
(ԼՐԱՄՇԱԿՎԱԾ ՏԱՐԲԵՐԱԿ)

Պատվիրատու՝
Հայաստանի տարածքային
զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)

Նախաձեռնող՝
«Շինվեկտոր» ՍՊ ընկերություն

Բովանդակություն

1. Ընդհանուր տեղեկատվություն	5
2. Հավելվածներ	5
3. Նախատեսվող գործունեության ՇՄԱԳ փորձաքննական գործընթացների վերաբերյալ.....	6
4. Գնահատման հաշվետվության մշակման հիմքերը, ...	6
5. Նախատեսվող գործունեության ենթակա տարածքի և շրջակա միջավայրի նկարագիրը	7
5.1 Ենթակա տարածքի նկարագիրը	7
5.2 Շրջակա միջավայրի բնութագրերը	11
5.2.1. Աշխարհագրական դիրքը, ռելիեֆը.....	11
5.2.2. Սեյսմիկա և երկրաբանություն	12
5.2.3. Կլիմա և օդային ավազան	13
5.2.4. Հողային ռեսուրսներ	18
5.2.5.Զրային ռեսուրսներ	20
5.2.6. Կենսաբազմազություն	22
5.2.7. Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ.....	26
5.2.8. Պատմության և մշակութային հուշարձաններ.....	26
5.2.9. Բնության հուշարձաններ	27
5.2.10. Սոցիալ-տնտեսական	28
6. Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը շինարարության օգտագործվող բնական ռեսուրսներ և նյութեր, տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ, արտադրական հզորություններ (շինարարության, շահագործման, փակման փուլեր).....	31
7. Օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր.....	48
8. Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները, ռիսկերը (շինարարության և շահագործման, փակման փուլ).....	52
8.1 Օդային ավազան	52
8.2 Հողային ռեսուրսներ.....	64
8.3 Զրային ռեսուրսներ.....	64
8.4 Կենսաբազմազանություն	65

8.5 Թափոններ.....	65
8.6 Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ	67
8.7 Աղմուկ և թրթռում.....	68
8.8 Արտակարգ իրավիճակներ.....	69
8.9 Աշխատանքի կազմակերպում և անվտանգություն, մարդու առողջություն.....	70
8.10 Էներգախնայողություն և Էներգաարդյունավետություն.....	70
8.11 Սոցիալական հարցեր.....	72
8.12 Լանդշաֆտ.....	72
8.13 Բարեկարգում և Կանաչապատում.....	72
9. Շրջակա միջավայրի, մարդու առողջության վրա վնասակար ազդեցության բացառմանը, նվազեցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումները(Բնապահպանական կառավարման պլան).....	73
9.1 Օդային ավազան	73
9.2 Հողային ռեսուրսներ.....	74
9.3 Ջրային ռեսուրսներ.....	75
9.4 Կենսաբազմազանություն	76
9.5 Թափոններ.....	76
9.6 Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ	77
9.7 Աղմուկ և թրթռում.....	78
9.8 Արտակարգ իրավիճակներ.....	78
9.9 Մարդու առողջություն, աշխատանքի անվտանգություն.....	79
9.10 Սոցիալական հարցեր	81
9.11 Լանդշաֆտ. շինարարության փուլում.....	81
9.12. Բարեկարգում և կանաչապատում.....	82
10. Մոնիթորինգ	82
11.Բողոքների ընթացակարգ	83
12. Բնապահպանական միջոցառումների (բնապահպանական կառավարման) պլան.....	84

13. Մշտադիտարկման (մոնիթորինգի) միջոցառումներ	104
14. Հանրային քննարկումներ	109
15. Գնահատման հաշվետվության կազմման իրավական հիմքերը.....	109
16. Գրականություն.....	113
17. Հավելվածներ	115
Հավելված 1.Տարածքի սեփականության իրավունքի վկայականը	115
Հավելված 2.Տարածքի տեղադիրքը	119
Հավելված 3. Սպիտակի համայնքապետարանի ավագանու որոշումը.....	121
Հավելված 4. Հանրային քննարկման հայտարարություն, արձանագրություն և մասնակիցների ցանկ	122
Հավելված 5.Պետական տուրքի վճարման անդորրագիր	129

1. Ընդհանուր տեղեկատվություն

Հաշվետվություն	Լոռու մարզի Սպիտակ համայնքի Հարթագյուղ բնակավայրի կրթահամալիրի կառուցման տեղակապման նախագծի ՇՄԱԳ հաշվետվություն
Պատվիրատու	Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)
Շինարարական ընկերություն/Նախաձեռնող	«Շինվեկտոր» ՍՊ ընկերություն
Շինարարական ընկերություն/Նախաձեռնողի իրավաբանական հասցեն	Ք. Երևան, Հր. Քոչարի 16/6
Նախատեսվող գործունեության վարչական տարածքը, փաստացի գործունեության հասցեն՝	Լոռու մարզի Սպիտակ համայնքի Հարթագյուղ բնակավայրի 2-րդ փողոց, հ. 2/12ենք
Նախաձեռնողի հեռախոս, էլեկտրոնային փոստ	հեռ.055570555 կամ 093884625, ececaucasus@gmail.com

2. Հավելվածներ

Հավելված 1. Տարածքի սեփականության իրավունքի վկայականը

Հավելված 2. Տարածքի տեղադիրքը Arm WGS-84 կոորդինատային համակարգով

Հավելված 3. Սպիտակի համայնքապետարանի ավագանու որոշումը

Հավելված 4. Հանրային քննարկման հայտարարություն, արձանագրություն և մասնակիցների ցանկ

Հավելված 5. Պետական տուրքի վճարման անդորրագիրը

3. Նախատեսվող գործունեության ՇՄԱԳ փորձաքննական գործընթացների վերաբերյալ.

Հայաստանում Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատումն իրականացվում է «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» 2014 թվականի հունիսի 21-ի ՀՕ- 110-Ն Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին /Փոփոխությունները 2023թ/Օրենքի(այսուհետ՝ Օրենք) համաձայն: Գործունեությունները համաձայն Օրենքի դասակարգվում են 2 կատեգորիաների՝ Ա և Բ: Հաշվետվությունում նախատեսված գործունեությունը ենթակա է փորձաքննության՝ համաձայն Օրենքի 12-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 8-րդ կետի ա ենթակետի, Քաղաքաշինության բնագավառում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության ենթակա են. «քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների կառուցում՝ 1500 քմ և ավելի վերգետնյա ամենամեծ կառուցապատման մակերեսով կամ 2000 քմ և ավելի ստորգետնյա ամենամեծ կառուցապատման մակերեսով»: Նախատեսվող գործունեությունը ներառված է Բ կատեգորիայի մեջ և շրջակա միջավայրի գնահատման և փորձաքննության է ենթակա Բ կատեգորիայի ընթացակարգով:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նպատակն է բացահայտել նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները, նախատեսել համապատասխան միջոցառումներ՝ հնարավոր բացասական ազդեցությունները նվազագույնի հասցնելուն կամ բացառելուն ուղղված: Նախնական գնահատման հաշվետվությունը կազմվել է հիմք ընդունելով նախատեսվող գործունեության աշխատանքային նախագիծը, նախատեսվող գործունեության տարածքի ուսումնասիրության ընթացքում հավաքագրված տեղեկատվությունը, տարածքի վերաբերյալ ուսումնասիրությունների արդյունքները, քարտեզները, լուսանկարները և այլ փաստաթղթեր:

Գնահատման հաշվետվությունը կազմվել է համաձայն Օրենքի 15-րդ հոդվածի 2-րդ մասի պահանջներին համապատասխան:

4. Գնահատման հաշվետվության մշակման հիմքերը, Նախաձեռնողի անվանումը, գտնվելու վայրը և նպատակը.

Նախատեսվող գործունեությունն իրականացվելու է «Շինվեկտոր» ՍՊԸ-ի՝ կողմից, որի իրավաբանական հասցեն է՝ ք.Երևան, Հր. Քոչարի 16/6: Հողատարածքը տրված է Հարթագյուղի միջնակարգ դպրոցին՝ անհատույց օգտագործման իրավունքով:

Նախատեսվող գործունեության իրականացվելու է Լոռու մարզի Սպիտակ համայնքի Հարթագյուղ բնակավայրի վարչական տարածքում՝ 1.5408հա հողամասում:

Դպրոցի կառուցման հաշվետվությունը մշակված է հիմք ընդունելով.

- նախագծային փաստաթուղթը,
- տեղամասի ինժինեռաերկրաբանական հետազոտությունների հաշվետվությունը,
- համապատասխան համաձայնությունները և թույլտվությունները

Նախատեսվող գործունեության նպատակը. կրթական համալիրի կառուցումը նախատեսվում է իրականացնել Լոռու մարզի Սպիտակ համայնքի Հարթագյուղ գյուղական բնակավայրի տարածքում՝ դպրոցների սեյսմիկ անվտանգության բարելավման ծրագրի շրջանակներում:

Նախատեսվող գործունեության նպատակն է՝ կառուցել համապատասխան ստանդարտներով և ժամանակակից պահանջներով նոր մոդուլային դպրոցի և մանկապարտեզի շենք՝ սեյսմիկ անվտանգության բարելավման ծրագրի շրջանակներում: Ծրագրի իրականացնող է Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամը (ՀՏՀՀ)՝ ՀՀ կառավարության, Ասիական Զարգացման Բանկի համավարկավորմամբ՝ արդյունքների վրա հիմնված վարկավորման մոդելով:

Գործունեության ենթակա տարածքի հողի նպատակային նշանակությունը բնակավայրերի է, իսկ գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ հասարակական կառուցապատման:

5. Նախատեսվող գործունեության ենթակա տարածքի և շրջակա միջավայրի նկարագիրը

5.1 Ենթակա տարածքի նկարագիրը

Կառուցապատման ենթակա տարածքը գտնվում Սպիտակ համայնքի Հարթագյուղ բնակավայրի վարչական տարածքում: Տարածքի մակերեսը կազմում է 1.5408հա: Տարածքը ծանրաբեռնված չէ որևէ շինությամբ և ծառաթփային բուսականությամբ:

Հողամասին կից գտնվում են էլեկտրահաղորդման գծեր և գազի խողովակ, հետիոտնային ճանապարհ: Կից գտնվում են մասնավոր և համայնքային սեփականություն հանդիսացող տարածքներ, ճանապարհ, բնակելի, հասարակական տներ:

Տարածքի իրադրության սխեման

Նկար 1,2

- 1 Նախկին դպրոց
- 2 Գյուղատնտեսական
- 3 Հանապահ
- 4 Բնակելի տուն

Գործունեությունն իրականացվելու է նախկին դպրոցի շենքից 84մ հեռավորության վրա: Գործունեության վայրից ամենամոտ բնակելի տունը գտնվում է 102մ, ճանապարհը՝ 419մ, հասարակական շինությունը՝ 212մ հեռավորությունների վրա:

«Հայր և Որդի Տիտիզյաններ» ՍՊԸ-ի կողմից կատարվել է Սպիտակ համայնքի Հարթագյուղ բնակավայրի նոր մոդուլային դպրոցի կառուցման ենթակա տարածքի համար երկրաբանական ուսումնասիրություններ: Կատարվել է նախկինում կատարված ինժեներաերկրաբանական հետազոտումների տվյալների հավաքում, կանոնակարգում, համադրում և վերլուծություն:

Գեոմորֆոլոգիական տեսակետից Ուսումնասիրվող տարածքը գտնվում է Սպիտակ և Գյումրի քաղաքներից 25 կմ, իսկ մարզկենտրոնից 45 կմ հեռավորության վրա ծովի մակերևույթից 1730 մ բարձրության վրա:

Կլիման ուսումնասիրվող տարածքի կլիմայական պայմանները բնութագրելիս վկայակոչել ենք ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության ՀՀՇՆ 22.01.2024 «Շինարարական կլիմայաբանություն» նորմատիվային փաստաթուղթը և քանի որ ուսումնասիրվող տարածքը գտնվում է Սպիտակ համայնքում, ուստի բերում ենք նրա համապատասխան մի քանի կլիմայական ցուցանիշները: Ուսումնասիրվող տարածքը համաձայն ՀՀՇՆ 22.01.2024 գտնվում է բարեխառն չափավոր խոնավ կլիմայական գոտում:

Ստորև ներկայացվում է շրջանի կլիմայական ցուցանիշները աղյուսակների տեսքով՝ ըստ «Սպիտակ» օթերևութաբանական կայանների տվյալների.

- Տարեկան միջին ջերմաստիճանը 7.1°C
- Օդի բացարձակ առավելագույն ջերմաստիճանը 36°C
- Օդի բացարձակ նվազագույն ջերմաստիճանը -25°C
- Օդի միջին տարեկան հարաբերական խոնավությունը 71
- Օդի հարաբերական խոնավությունը ամենացուրտ ամսվա 63
- Օդի հարաբերական խոնավությունը ամենաշոգ ամսվա 51
- Տարեկան մթնոլորտային տեղումների քանակը հասնում է 450-550մմ:
- Քամու միջին տարեկան արագությունը 3.4մ/վ :
- Ձյունածածկի տևողությունը 40 օր:
- Բնահողի սառչելու առավելագույն խորությունը հասնում է 90սմ:

Շրջանի սեյսմիկ պայմանները. Համաձայն ՀՀՇՆ 20.04-2020 «Երկրաշարժադիմացկունության շինարարության նախագծման նորմեր»-ի ՀՀ տարածքի սեյսմիկ գոտիավորման քարտեզի՝ ուսումնասիրվող տարածքը գտնվում է III սեյսմիկ գոտում՝ գրունտների $A_{max} = 0.5g$ արագացմամբ:

Հիդրոերկրաբանական տեսակետից Ուսումնասիրվող տարածքի ինժեներա-երկրաբանական պայմանների, մասամբ լանջային-գրավիտացիոն պրոցեսների զարգացման վրա ազդող կարևոր գործոններից են հանդիսանում ստորգետնյա ջրերը, որոնց ձևավավորումն ու բնույթը, իրենց հերթին ուղղակիորեն կախված է տարածքի

Ֆիզիկա-աշխարհագրական պայմաններից և երկրաբանա-լիթոլոգիական առանձնահատկություններից: Ելնելով հիդրոերկրաբանական տեսակետից տարածաշրջանում գրունտային ջրերի տեղամասերը գտնվում են 10մ-ից ցածր հորիզոնների վրա:

Ֆիզիկաերկրաբանական վտանգավոր երևույթներ ինչպիսիք են կարստը, սողանքը, քարաթափությունը, փլուզումը և այլն, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ ուսումնասիրվող տեղամասում նախագծվող կառույցի վրա՝ բացակայում են:

Տարածքի երկրաբանալիթոլոգիական կառուցվածքը. Տարածքի երկրաբանական կտրվածքը ուսումնասիրվել է հորատման եղանակով ֆոնդային նյութերի համադրմամբ: Ուսումնասիրվող տարածքում առանձնացվել է գրունտների երկու շերտ: Ստորև բերվում է այդ շերտերի լիթոլոգիական նկարագրությունները և նրանց ֆիզիկա-մեխանիկական հատկությունները:

Շերտ 1. **Հողաբուսական շերտ**՝ ավազակավի, կավավազի լցոնով: Գրունտն ըստ շահագործման դժվարության՝ համաձայն I (9a) կարգ է:

Շերտ-2 **Ավազակավեր**՝ սպիտակահողագույն, բացից մինչև մուգ շագանակագույն, մոխրագույնի տարբեր երանգների, թույլ խոնավ և պինդ թանձրությամբ, խճի և մանրախճի պարունակությամբ 10-15%, մանրամիջահատիկ, հոծ: Էյլովիալ-Դեյլովիալ-պրոյլովիալ առաջացումներ են: Գրունտն ըստ շահագործման դժվարության՝ համաձայն III (33⁹) կարգ է:

- Ուսումնասիրվող տեղամասում նախագծվող շինություն կառուցելու համար, ապահովելով գրունտների միասեռությունը, որպես հիմնատակ առաջարկվում է
  - շերտ 2-ը /ավազակավեր /, որոնք ըստ սեյսմիկ հատկության (<<ՇՆ 20.04.2020թ-ի) 3-րդ կարգ են:
    - ✓ Դիմադրությունը $R = 2.2 կգ/սմ^2$
    - ✓ Ընկրկելիության գործակիցը $K_0 = 2500 տ/մ^3$

Ինժեներաերկրաբանական պայմանները բարենպաստ են շինարարական աշխատանքներ իրականացնելու համար:

5.2 Շրջակա միջավայրի բնութագրերը

5.2.1. Աշխարհագրական դիրքը, ռելիեֆը

Նախատեսվող գործունեությունն իրականացվելու է Լոռու մարզի Սպիտակ խոշորացված համայնքի վարչական տարածքում: Լոռու մարզը զբաղեցնում է 3799 քառ. կմ, որն իր մեծությամբ երրորդն է հանրապետությունում (զբաղեցնում է << տարածքի 12.7 %-ը): Այն հանդիսանում է հանրապետության հյուսիսային դարպասը, սահմանակից է

Վրաստանի Հանրապետությանը (110կմ երկարությամբ), արևելքից՝ Տավուշի, արեւմուտքից՝ Շիրակի, հարավից՝ Կոտայքի եւ Արագածոտնի մարզերին: Մարզն ընդգրկում է նախկին Գուգարքի, Ստեփանավանի, Սպիտակի, Թումանյանի, Տաշիրի տարածաշրջանները: Լոռու մարզով է անցնում դեպի Վրաստան տանող երկու միջպետական՝ M6 Վանաձոր-Ալավերդի-Վրաստանի սահման եւ M3 Վանաձոր-Ստեփանավան-Տաշիր-Վրաստանի սահման ավտոճանապարհները, ինչպես նաև մարզի տարածքով անցնող Հայաստանը Վրաստանին կապող երկաթգիծը:

Մարզում ծովի մակերևույթից ամենաբարձր բարձր կետը Աչքասար լեռան գագաթն է (3 196 մ), ամենացածրը՝ Դեբեդ գետի ստորին հոսանքի շրջանը (մոտ 375 մ):

Նկար 3.

Մարզն ընդգրկում է Դեբեդ գետի ավազանը ամբողջությամբ, ունի ոչ հարթ ռելիեֆ, տարածքի մոտ 80% զբաղեցնում են լեռնաշղթաները և խոշոր լեռները: Նրա տարածքով են ձգվում Ջավախքի, Բազումի, Փամբակի, Գուգարաց, Վիրահայոց, Հալաբի լեռնաշղթաները: Առանձնանում են Փամբակի, Լոռվա գոգավորությունները և Լոռվա ձորը:

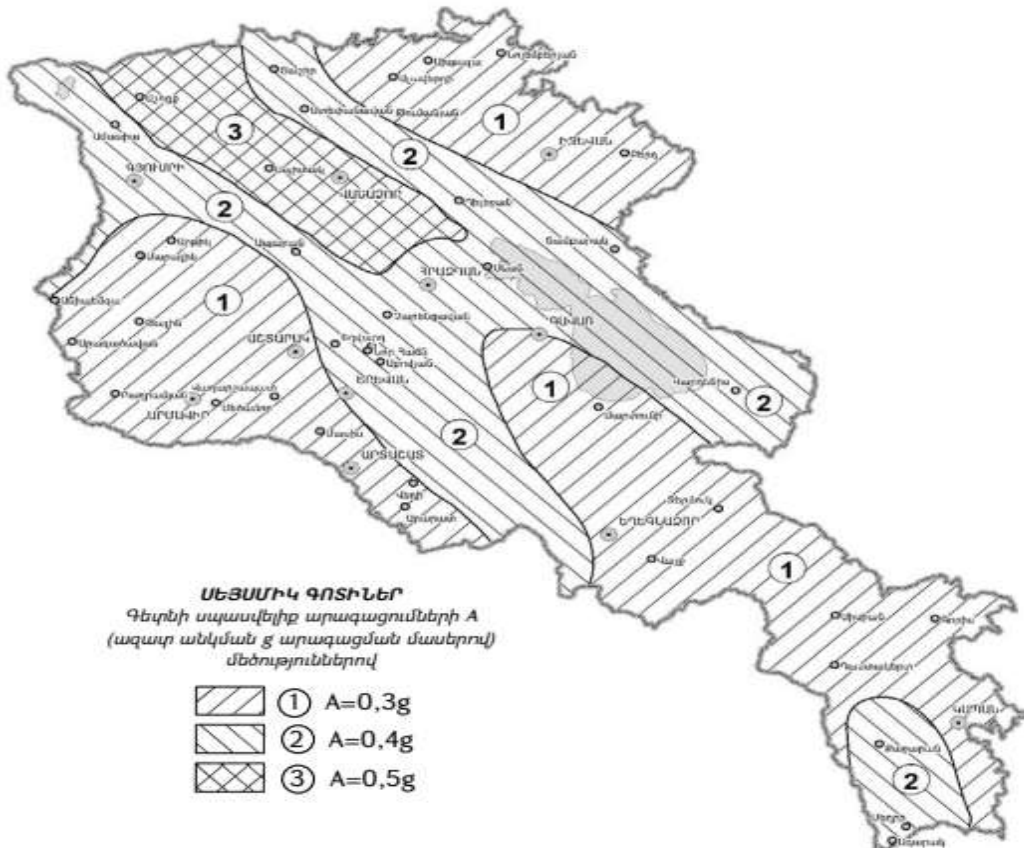
Մարզը հարուստ է տարբեր տեսակի օգտակար հանածոներով և իր նշանակությամբ երկրորդն է Հայաստանի Հանրապետությունում: Հարուստ է հիմնականում փայլուն պղնձով: Օգտակար հանածոները ներկայացված են ինտրուզիվ ծագման երեսապատման քարերով, ավազակոպճային խառնուրդով, բազալտներով, իսկ գունավոր մետաղական հանածոներից են նաև արծաթը, մոլիբդենը, ոսկին (շահագործվում է Թեղուտի, Շամլուղի պղնձի հանքավայրը, Մղարթի եւ Արմանիսի ոսկի-բազմամետաղային հանքավայրերը):

5.2.2. Սեյսմիկա և երկրաբանություն

Համաձայն Արտակարգ իրավիճակների նախարարի 2021թ. մարտի 31-ի 372-Ն

հրամանով հաստատված ՀՀ տարածքի սեյսմիկ վտանգի, սեյսմիկ գոտևորման քարտեզների և Քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի 2020թ. դեկտեմբերի 28-ի թիվ 102-Ն հրամանով հաստատված «ՀՀՇՆ 20.04_ 2020թ. Երկրաշարժադիմացկուն շինարարություն. Նախագծման նորմեր»-ի՝ մարզի ողջ տարածքը գտնվում է սեյսմիկ վտանգավորության գոտում (1-3-րդ գոտիականության): Հատկապես մարզի կենտրոնական մասը (Վանաձոր, Սպիտակ, Ստեփանավան) քաղաքներով առավել զգայուն են 9 և ավելի ուժգնությամբ երկրաշարժերին:

Գծապատկեր 1.

5.2.3. Կլիմա և օդային ավազան

Մարզն աչքի է ընկնում համեմատաբար խոնավ, չափավոր ցուրտ կլիմայով: Միջին և բարձրադիր գոտում կլիման բարեխառն լեռնային է, տևական ցուրտ ձմեռներով՝ կայուն ձնածածկույթով: Ամառները տաք են, համեմատաբար խոնավ:

Հայաստանի հանրապետության տարածքում օդային ավազանի աղտոտվածությունը վերահսկվում է ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից:

Գործունեության տարածքի Կլիմայական բնութագրի համար հիմք է ծառայել ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության ՀՀՇՆ 22-01-2024 «Շինարարական կլիմայաբանություն» նորմատիվային փաստաթուղթը՝ Սպիտակ խոշորացված համայնք և Հարթագյուղ բնակավայրի համար:

Օդի միջին ջերմաստիճանը, °C
 ՕԴԻ ՄԻՋԻՆ ԵՎ ԷՔՍՏՐԵՄԱԼ ՋԵՐՄԱՍՏԻՃԱՆԸ,
 ՁՄՈՒՆ ՍԿԻՋՔԸ, ՎԵՐՋԸ ԵՎ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ

Աղյուսակ 1 Օդի միջին ջերմաստիճան

Բնակավայրի անվանումը	Միջին ջերմաստիճանն ըստ ամիսների, °C												Միջին տարեկան, °C	Բացարձակ նվազագույն, °C	Բացարձակ առավելագույն, °C
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Հարթազյուղ	-7.0	-6.0	-1.9	4.7	9.2	12.7	16.0	16.0	12.5	7.0	1.1	-4.4	5.0	-24	35

Օդի հարաբերական խոնավությունը

ՕԴԻ ՀԱՐԱԲԵՐԱԿԱՆ ԽՈՆԱՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

Աղյուսակ 10 Օդի հարաբերական խոնավությունը

Բնակավայրի անվանումը	Օդի հարաբերական խոնավությունը, %																
	ըստ ամիսների												Միջին տարեկան	Ամենացուրտ ամսվա օդի հարաբերական խոնավությունը, %		Ամենատաք ամսվա օդի հարաբերական խոնավությունը, %	
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր		Միջին ամսական	Միջին ամսական, ժամը 15-ին	Միջին ամսական	Միջին ամսական, ժամը 15-ին
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
21. Հարթազյուղ	74	73	70	64	64	63	60	56	65	61	70	74	66	74	.	60	.

Մթնոլորտային տեղումները

ՄԹՆՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՏԵՂՈՒՄՆԵՐԸ

Աղյուսակ 12 Մթնոլորտային տեղումները

Բնակավայրի անվանումը	միջին ամսական Տեղումների քանակը օրական առավելագույն մմ													Տեղումների քանակը նոյեմբեր-մարտ ամիսներին, մմ	Տեղումների քանակը ապրիլ-հոկտեմբեր ամիսներին, մմ
	ըստ ամիսների														
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր	Տարեկան		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
25.Թումանյան	18	27	38	56	94	104	54	46	36	39	35	19	566	137	429
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
30. Հարթազյուղ	43	52	65	93	118	84	59	44	37	55	55	47	752	262	490
	28	31	32	40	42	53	30	35	32	53	49	35	53		

Քամի

Աղյուսակ 4.

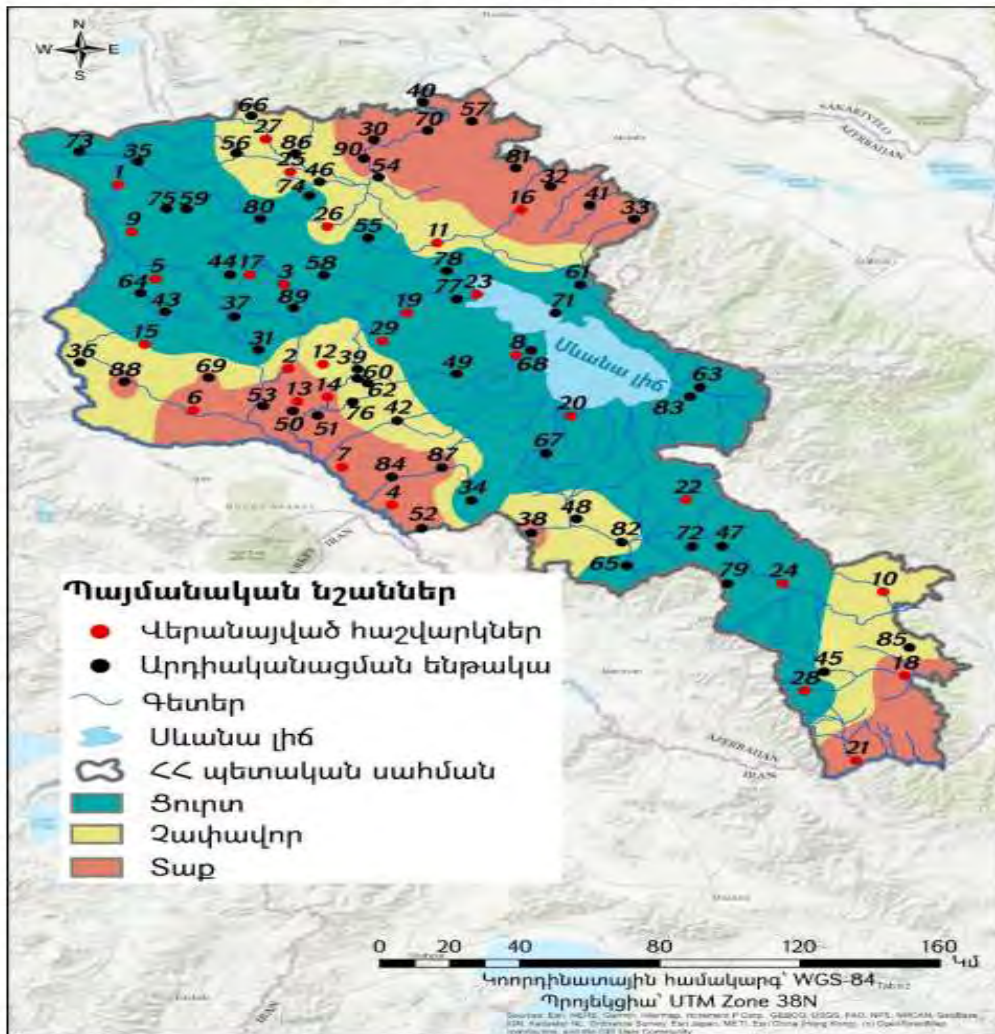
Աղյուսակ 15 Քամի (արդիականացման ենթակա)

Բնակավայրի անվանումը	Ամիսներ	Կրկնելիությունը, %								Միջին կրկնելիությունը, %	Միջին ամսական արագությունը, մ/վ	Փերակառու ուղղությունը հունիս - օգոստոս ամիսներին	Միջին արագություններից նվազագույնը ըստ ուղղությունների հուլիսին, մ/վ	Փերակառու ուղղությունը դեկտեմբեր - փետրվար ամիսներին	Միջին արագություններից առավելագույնը ըստ ուղղությունների հունվարին, մ/վ
		Միջին արագությունը, մ/վ													
		Հյուսիսային	Հյուսիս-արևելյան	Արևելյան	Հարավ-արևելյան	Հարավային	Հարավ-արևմտյան	Արևմտյան	Հյուսիս-արևմտյան						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
31. Սպիտակ	հունվար	1	1	10	1	1	9	62	15	17	4.1	Արլ	4.6	Արմ	4.2
		3.6	4.1	4.4	4.7	4.9	4.6	4.2	4.3						
	ապրիլ	2	6	36	2	5	14	29	6	28	3.2				
		3.2	3.2	4.7	3.7	4.4	4.6	4.1	3.3						
	հուլիս	1	12	79	3	1	1	2	1	23	4.0				
		3.4	4.7	4.6	4.7	3.1	4.0	3.1	2.9						
	հոկտեմբեր	1	5	42	1	2	12	32	5	41	2.5				
		2.9	2.8	4.2	3.7	2.4	4.0	3.4	3.1						

Հարթավան բնակավայրի քամու վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացակայում է, ուստի ներկայացվում է Սպիտակ քաղաքին, որպես խոշորացված համայնք:

նկար 4.

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ ԿԼԻՄԱՅԱԿԱՆ
ՇՐՋԱՆԱՑՈՒՄԸ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ**

Համաձայն նորմատիվային փաստաթղթի Լոռու մարզի Հարթագյուղ գյուղը գտնվում է ցուրտ կլիմայական գոտում՝ ծովի մակարադակից 1833մ բարձրության վրա: Տարածքին բնորոշ են զով, քամոտ, օպտիմալ խոնավությամբ ամառները, հուլիսին միջին ջերմաստիճանը կազմում է 16°C, հարաբերական խոնավությունը(ժ.15-ին)՝ 45-60%, քամու միջին արագությունը է 3,0-6,0մ/վ: Ձմռանը լինում են ցուրտ, խոնավ, քամոտ, միջին ջերմաստիճանը հունվարին -5-12°C, հարաբերական խոնավությունը(ժ.15-ին)՝ 70%, քամու միջին արագությունը է 5,0-7,0մ/վ:

Օդային ավազան. Մթնոլորտային օդի աղտոտման հիմնական աղբյուրներ են հանդիսանում տրանսպորտը, արդյունաբերությունը, էներգետիկան, քաղաքաշինությունը: Փոշով աղտոտվածություն կարող է առաջանալ արդյունաբերական գործընթացների, տրանսպորտային միջոցների, ճանապարհային փոշու, շինարարության, գյուղատնտեսական և այլ գործողությունների հետևանքով: Ծծմբի երկօքսիդը մթնոլորտային օդում առաջանում է ծծումբ պարունակող վառելիքների այրման, ինչպես նաև արդյունաբերական այլ գործընթացների ժամանակ:

Մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի առաջացման գլխավոր աղբյուրն ավտոտրանսպորտն է:

Հայաստանի հանրապետությունում օդային ավազանի դիտարկումներ են կատարվում շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից՝ հանրապետության տարածքի 45 (այդ թվում՝ 6 դժվարամատչելի և 3 մասնագիտացված) օդերևութաբանական կայաններում: Հայաստանի հանրապետության տարածքում օդային ավազանի աղտոտվածությունը վերահսկվում է ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից:

Նկար 5.

ՀՀ մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգի դիտացանց

Մթնոլորտային օդի որակի գնահատումը կատարվում է ՀՀ կառավարության 2006 թվականի փետրվարի 2-ի N 160-Ն որոշմամբ հաստատված աղտոտիչների սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաների (ՍԹԿ) հետ համեմատությամբ: Համաձայն Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կայք էջում՝ 2024թ. եռամսյակային տեղեկագրերում բացակայում է Հարթագյուղ բնակավայրի վերաբերյալ օդի աղտոտվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Ուստի ներկայացվում է «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կայք էջի՝ ժամանակավոր առաջարկություններ «Վնասակար նյութերի ֆոնային կոնցենտրացիաներ

բնակավայրերում, որտեղ բացակայում են մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգի դիտարկումները» օդի ֆոնային կոնցենտրացիաներն են.

Ժամանակավոր առաջարկություններ «Վնասակար նյութերի ֆոնային կոնցենտրացիաներ բնակավայրերում, որտեղ բացակայում են մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգի դիտարկումները»

Բնակչության քանակը (հազար մարդ)	Ֆոնային կոնցենտրացիաներ (մգ/մ ³)			
	Փոշի	Ծծմբի երկօքսիդ (SO ₂)	Ազոտի երկօքսիդ (NO ₂)	Ածխածնի օքսիդ (CO)
50 -100	0.098	0.007	0.034	1.3
10-50	0.095	0.006	0.033	1.1
<10	0.071	0.006	0.023	0.8

Հարթագյուղ բնակավայրի բնակչության թվաքանակը կազմում է մինչև 10000 մարդ:

5.2.4. Հողային ռեսուրսներ

Լոռու մարզի գյուղատնտեսական նշանակության հողերը կազմում են 251052.7հա (Մարզի տարածքի 66%), որից վարելահողերը՝ 42089.4հա (16.8%):

Համաձայն Լոռու մարզի միկրոռեգիոնալ մակարդակի համակցված տարածական պլանավորման փաստաթղթի՝ 2022թ. հուլիսի 1-ի դրությամբ ՀՀ Լոռու մարզի գյուղատնտեսական նշանակության հողերը կազմում են 0844.0 հա, որից՝ վարելահող 41977.1 հա: Հողատարածքները կազմում են 9554 հա, որոնց ոռոգման աշխատանքները իրականացվում են 4 մեծ միջտնտեսային ջրանցքների՝ Նալբանդի մեծ ջրանցքի , Կիրովի Լոռու մայր, Այրում-Ճաճկան մայր ջրանցքների, ինչպես նաև այլ ներտնտեսային ոռոգման ցանցերի միջոցով:

Համաձայն ՀՀ-ում վերաբերյալ հողերի գնահատման ատլասի, ըստ հողային ծածկույթի գոտիականության, Լոռու մարզը մտնում է Հյուսիս-արևելյան գոտու մեջ, որտեղ 1300-2450մ բարձրությունների վրա գերակշռում են սևահողերը, անտառային գորշ հողերը:

Հողային լուծույթի ռեակցիան գլխավորապես չեզոք է (pH-ը տատանվում է 7-ի

սահմաններում): Սևահողերում հումուսի պարունակությունը տատանվում է 6-8% սահմաններում: Հումուսի բաղադրությունում գերակշռում են հումինաթթուները, $\text{C}:\text{H}:\text{N}$ հարաբերությունը հասնում է 1.89-ի:

Տարածաշրջանում կլանող համալիրը հագեցված է հիմնականում Ca -ով և Mg -ով: Բնորոշ է կնձկային ստրուկտուրա: Հարուստ են ընդհանուր ազոտով (0.18-0.27%), ֆոսֆորական թթվով (0.17-0.23%) և կալիումով (մոտ 1.9%):

Մինչև 900մ բարձրությունների վրա՝ բաց լեռնաշաղկապային հողերը, լեռնանտառային մասերը: Լեռնաշագանակազույն հողերն ունեն ավազային, ավազակավային, կավավազային մեխանիկական կազմ, խտությունը տատանվում

է 1,22-1,26 գ/սմ³ սահմաններում, հողի տեսակարար կշիռը՝ 2,57-2,61 գ/սմ³ սահմաններում, հողի ծակոտկենությունը՝ 51,7-52,7%, դաշտային սահմանային խոնավունակությունը՝ 25,3-29,0% սահմաններում: 900 մ-ից ավելի բարձրությունների վրա ընդգրկում է Լոռու մարզի լեռնաանտառային մասերը: Հողածածկույթը կազմում են տիպիկ և մուգ լեռնաշագանակազույն ու կարբոնատային լեռնաանտառային դարչնազույն հողերը: Հողերն ունեն ավազակավային, ավազային, կավավազային մեխանիկական կազմ, խտությունը տատանվում է 1,2-1,26 գ/սմ³ սահմաններում, հողի տեսակարար կշիռը՝ 2,61-2,63 գ/սմ³ սահմաններում, հողի ծակոտկենությունը՝ 52,0-54,0 %, դաշտային սահմանային խոնավունակությունը՝ 26,9-29,0 % սահմաններում:

Գետահովտադարավանդային հողերն ունեն պարզ շերտավոր կառուցվածք, մեծ հզորություն և թեթև մեխանիկական կազմ (ավազային, կավավազային) և հատիկակնձկային ստրուկտուրա: Հումուսի պարունակությունը հասնում է 1.8-ից մինչև 4.36%: Հողային լուծույթի ռեակցիան հիմնականում չեզոք է կամ թույլ հիմնային: Կլանման տարողությունը մեծ չէ (մոտ 18.4 մգ.էկվ 100գ հողում), կլանված կատիոնների կազմում գերակշռողը կալցիումն է:

Լոռի-Փամբակ գոտու 1500մ և ավելի բարձրությունների վրա գտնվում են մարզի անտառազուրկ տարածքները՝ կարբոնատային և կրազրկված լեռնային սևահողերով: Հողերն ունեն կավավազային և կավային մեխանիկական կազմ, խտությունը տատանվում է 1,18-1,21 գ/սմ³ սահմաններում, հողի տեսակարար կշիռը՝ 2,61-2,62 գ/սմ³ սահմաններում, հողի ծակոտկենությունը՝ 53,8-54,8 %, դաշտային սահմանային խոնավունակությունը՝ 34,0-36,7 % սահմաններում:

Լոռի-Փամբակ գյուղատնտեսական գոտում, որի մեջ է մտնում նաև Ստեփանավանի վարչական տարածքը, բաժանվում են լեռնաանտառային (մինչև 1500 մ) և լեռնատափաստանային (1500 մ-ից բարձր) հողատիպերը:

Նկար 6.

Մարդու գործունեության հետևանքով առաջանում է հողային ծածկույթի աղտոտում ծանր մետաղներով (պղինձ, ցինկ, արսեն, կապար, մոլիբդեն, մանգան, նիկել, կադմիում, քրոմ և այլն) և ցիանական միացություններով: Հողերի որակի գիտատույն իրականացվում է ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2010 թվականի հունվարի 25-ի N 01-Ն հրամանի և ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2015թ. հունիսի 16-ի «ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2010 թվականի հունվարի 25-ի N 01-Ն հրամանում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» N 25-Ն հրամանի համաձայն:

«Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից 2023թ. հրապարակված 4-րդ եռամսյակում հողային ծածկույթի՝ ծանր մետաղներով աղտոտվածության ուսումնասիրման համար դիտարկումներն իրականացվել են Լոռու մարզում: Ուսումնասիրվել են ֆոնային տարածքներ: Լոռու մարզում ուսումնասիրված հողերում քրոմի պարունակությունը գերազանցում է համապատասխան ՍԹԿ-ն՝ 1.7-25.0 անգամ, վանադիումի պարունակությունը՝ 1.1-2.0 անգամ, նիկելի պարունակությունը՝ 6.0-24.5 անգամ, պղնձի պարունակությունը՝ 58.7-102.7 անգամ, ցինկի պարունակությունը՝ 2.5-13.6 անգամ, արսենի պարունակությունը՝ 3.0-36.5 անգամ և մանգանի պարունակությունը՝ 1.1-2.5 անգամ: Կապարի պարունակությունը չի գերազանցել համապատասխան ՍԹԿ-ն:

5.2.5. Զրային ռեսուրսներ

Լոռու մարզն առանձնանում է ջրագրական խիտ ցանցով, որը պայմանավորված է տարածքի երկրաբանական և ջրաերկրաբանական կառուցվածքով, ռելիեֆի առանձնահատկություններով, մթնոլորտային առատ տեղումներով: Մարզի խմելու ջրի աղբյուրները ունեն բարձր որակական հատկանիշներ: Մարզի տարածքում հոսում են 1356 գետեր և գետակներ, որոնք օգտագործվում են էներգետիկ և ոռոգման նպատակներով: Լոռու մարզի տարածքով է անցնում ՀՀ ամենաջրառատ լեռնային Դեբեդ գետը (154կմ

երկարությամբ, 2-րդը հանրապետությունում՝ իր Ձորագետ, Մարցագետ և Փամբակ վտակներով: Գետի ափին կառուցվել է «Ձորագետ հիդրո» ՀԷԿ-ը:

Ագրոկլիմայական տեսակետից ընկած է ինտենսիվ ոռոգման գոտում: Հարուստ է հանքային աղբյուրներով: Մարզում առկա է մեկ ջրամբար (Մեծավանի ջրամբար) շուրջ 5 մլն/մ խորանարդ տարողությամբ:

Հայաստանի հանրապետությունում ջրային ռեսուրսների մոնիթորինգն իրականացվում է շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից: Զրեի որակի գնահատումն իրականացվում է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունվարի 27-ի N75-Ն որոշման համաձայն՝ անիոնների և կատիոնների, սնուցող նյութերի և ծանր մետաղների առկայությունը որոշելու համար:

Նկար 7.

Հյուսիսային ՋԿՏ-ում ջրի որակի մոնիթորինգն իրականացվում է 22 դիտակետում: Համաձայն կազմակերպության կողմից 2024թ. 1-ին եռամսյակի տեղեկագրի՝ Փամբակ գետի ջրի որակը Խնկոյան գյուղից վերև մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), Սպիտակ քաղաքից ներքև՝ հունվար և մարտ ամիսներին «անբավարար» (4-րդ դաս), փետրվարին՝ «միջակ» (3-րդ դաս), Վանաձոր քաղաքից վերև ջրի որակը երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), Վանաձոր քաղաքից ներքև երեք ամիսների ընթացքում՝ «վատ» որակ (5-րդ դաս): Դեբեդ գետի ջրի որակը Մարց գետի թափման կետից ներքև, Այրում քաղաքից վերև և սահմանի մոտ հատվածներում երեք ամիսների

ընթացքում գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս): Ձորագետ գետի ջրի որակը Ստեփանավան քաղաքից վերև մարտին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս), գետաբերանում ջրի որակը հունվարին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), փետվարին՝ «լավ» (2-րդ դաս), մարտին՝ «միջակ» (3-րդ դաս): Տաշիր գետի ջրի որակը Սարատովկա գյուղից ներքև հատվածում մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս): Մարց գետի ջրի որակը գետաբերանում փետրվարին և մարտին գնահատվել է «լավ» (2-րդ դաս): Ախթալա գետի ջրի որակը գետաբերանում երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս):

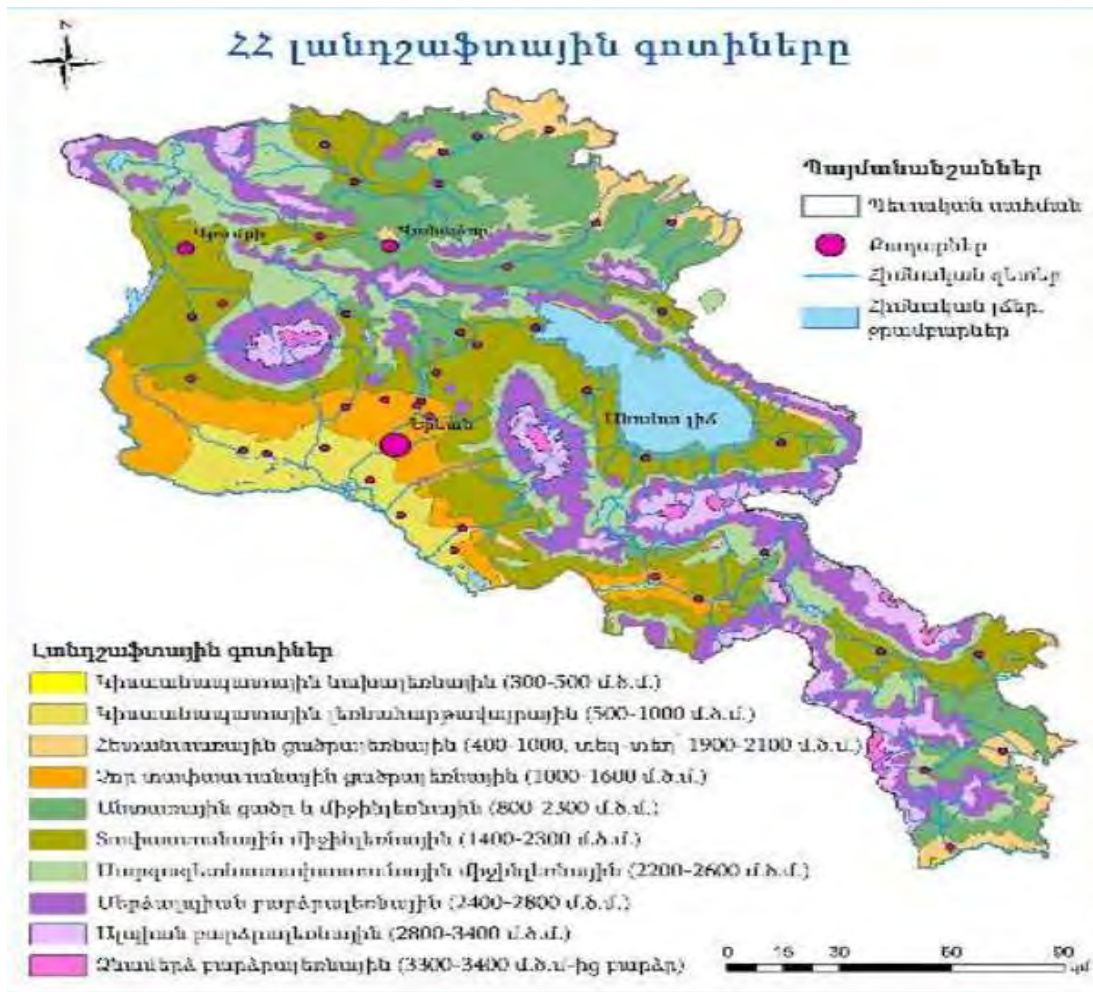
Նախատեսվող գործունեության տարածքում մակերևութային ջրային ռեսուրսներ չկան:

5.2.6. Կենսաբազմազություն

Համաձայն Լոռու մարզի 2017-2025թթ. ռազմավարական զարգացման ծրագրի՝ մարզում գերակշռում են անտառային, լեռնատափաստանային, մերձալպյան մարգագետինները: Ըստ Ա. Լ. Թախտաջյանի՝ ՀՀ տարածքի հյուսիսային հատվածն ընկած է Կովկասյան բուսաաշխարհագրական մարզի տարածքում, որտեղ բնորոշ են բուսականության մեզոֆիլ (խոնավասեր) տեսակները:

Բնական պայմանների նման բազմազանության պատճառով այստեղ նպաստավոր պայմաններ են ստեղծվել լեռնատափաստանային, լեռնաանտառային և մերձալպյան, մասամբ նաև ալպյան բուսականության աճման և զարգացման համար: Անտառային պետական ֆոնդը կազմում է 101,205 հա, որից անտառածածկ է 86 հազ. հա: Անտառային ֆոնդը կազմում է մարզի տարածքի մոտ 27%-ը, հանրապետության անտառային ծածկույթի 30%: Հիմնական ծառատեսակներն են՝ հաճարենին, կաղնին, բոխին և սոճին, իսկ ոչ հիմնական տեսակները՝ լորենին, կեչին, թեղին, հացենին: Անտառածածկ տարածքները ընդգրկում են Թումանյանի, Ստեփանավանի և Գուգարքի տարածաշրջանները: Հրդեհները բացասաբար են ազդում մարզի բուսածածկույթի և կենդանական աշխարհի վրա:

Նկար 8.

Բուսական աշխարհ. Ըստ Հայաստանի ֆլորիստիկ շրջանների բաժանման (Թախտաջյան, 1954) նախատեսվող գործունեության վայրը գտնվում է Լոռու ֆլորիստիկ շրջանում, ուր բուսականությունն աչքի է ընկնում համակեցությունների բազմազանությամբ, տեսակային հարուստ կազմով: Այստեղ հաշվվում է գրեթե 1650 բուսատեսակ: Լոռու մարզը հարուստ է անտառներով, որի կազմի մեջ մտնող 150 ծառատեսակները մեծամասամբ արժեքավոր են՝ հազվագյուտ ու էնդեմիկ:

Համաձայն շրջակա միջավայրի նախարարության «ՀՀ կենսաբանական բազմազանության պահպանության, օգտագործման և վերարտադրության ռազմավարություն և գործողությունների պետական ծրագրի» ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակներից Լոռու մարզում հաշվառված է 47 տեսակ, էնդեմիկների քանակը՝ 7: Համաձայն 2014թ. «Կենսաբանական բազմազանության» ՄԱԿ-ի կոնվենցիայի 5-րդ ազգային զեկույցի՝ Լոռու մարզի սարահարթի մարգագետիններում առկա են ճահճային գոտիներ: Անտառի հիմնական ծառատեսակը հաճարենի արևելյան (*Fagus orientalis* Lipsky) է, կաղնի արևելյան (*Quercus macranthers* Fisch. et C. A. Mey.), կաղնի վրացական (*Q. iberica* Stev.), թխկի վրացական (*Acer ibericum* M. Bieb.), լրբենի կովկասյան (*Tilia caucasica*), բոխի սովորական (*Carpinus betulus* L.): Տարածաշրջանի բնական բուսածածկի տիպերից հանդիպում են՝ ամենուրեք Բանգի սև (*Hyoscyamus niger*), Հազարատերևուկ սովորական

(*Achillea millefolium*), Ոգնագլխիկ սովորական (*Echinops ritro*), Անանուխ Երկարատերև (*Mentha longifolia*), Եղինջ երկտուն (*Urtica dioica*), Կատվալեզու եռաբաժան (*Bidens tripartita*), Ջղախոտ մեծ, Ջղախոտ նշտարած (*Plantago major*, *Plantago lanceolata*), Ավելուկ գանգուր (*Rumex crispus*), Երեքնուկ կարմիր Երեքնուկ սողացող (*rntblium hybridum*, *Infolium repens*), Ձիածետ դաշտային (*Equisetum arvense*), Սրոհունդ խոցված (*Hypericum perforatum*), Դանդուռ բանջարանոցային (*Portulaca oleraceae*), Իշաովայա դեղատու (*Melilotus officinalis*), Ճարճատուկ սովորական (*Cichorium intybus*), Տերեփուկ կապույտ (*Centaurea cyanus*), Մոշենի թխակապույտ (*Rubus caesius*), Խատուտիկ դեղատու (*Taraxacum officinalis*), Մասրենի շնային (*Rosa canina*), Ուրց Կոչիի (*Thymus kotschyanus*), Սիբեխ սովորական (*Falcaria vulgaris*), Ծտապաշար սովորական (*Capsella bursa pastoris*), Մատիտեղ պարսկական (*Polygonum persicaria*), Օշինդր դառը (*Artemisia absinthium*), Փիփերթ արհամարիված (*Malva neglecta*), Մատիտեղ թռչնային (*Polygonum avicularc*) և այլն:

Լեռնաանտառային բուսականությունը հիմնականում տարածված է մարզի լեռնաշղթաների (Վիրահայոց, Բազումի, Փամբակի և Գուգարաց) զառիթափ լանջերին, 600մ-ից մինչև 2000-2100մ բարձրություններում, ուր սովորաբար տարածված են լվացված, հումուսով աղքատ հողերը: Մարզի տափաստաններում տիրապետող բուսատեսակներից են՝ փետրախոտը (*Stipa pennata* L.), սեզ սողացող (*Elytridia repens* L.), դաշտավուկ մարգագետնային (*Poa pratensis* L.), շյուղախոտ մարգագետնային (*Festuca pratensis* Huds.), կծմախոտ (*Bothriochloa ischaemum* L.), չոր լեռնատափաստանների համար ավելի տիպիկ են փշոտ բույսերը, այդ թվում՝ գազ ասեղնային (*Astragalus picnophyllus* Stev.) և զանազան թփերը, մացառները:

Լոռու ֆլորիստական շրջանի սևահող ալրային կարբոնատային հողերի վրա զարգացած է տափաստանային բուսականության բնորոշ բուսատեսակները՝ տարախոտահացազգային տեսակների մասնակցությամբ: Դեղաբույսերից տարածում ունեն առյուծագի արտային (*Leonurus cardiaca*) և դրախտածառ (*Cotinus coggygia*), ազնվամորի սովորական (*Rubus idaeus*), բոհնջ սովորական (*Viburnum opulus*), գետնամորի անտառային (*Fragaria vesca*), նոնենի սովորական (*Punica granatum*), ջրապղպեղ (*Polygonum hydropiper*), խնկածաղիկ սովորական (*Origanum vulgare*), կտակենի սև (*Sambucus nigra*), մանուշակ դաշտային (*Viola arvensis*), տատրակ (*Tussilago farfara*):

ՀՀ Կարմիր Գրքում գրանցված են պահպանության կարիք ունեցող ֆլորայի 327 տեսակ, որոնցից են՝ Բանպոտ Բրաունի (*Polystichum braunii*), Նետախոտ նետախոտանման (*Sagittaria sagittifolia* L), Պսեֆելուս դեբեդի (*Psephellus debedicus*), Բոշխ բոհեմական (*Carex bohémica* Schreb), Թրաշուշան Ջավախքի (*Gladiolus dzhavakheticus* Eristavi), Ջրաշուշան սպիտակ (*Nymphaea alba* L.), Մրտավարդ Կովկասյան (*Rhododendron caucasicum* Pall.), Ճոճուկ մազոտ (*Cerastium capillatum*), Հիրիկ Սիբիրյան (*Iris sibirica* L), Նեղտերև Դոդոնի (*Chamaenerion dodonaei*), Սոխ Օլթիի (*Allium oltense* Grossh), Սոխ ժայռի (*Allium rupestre* Steven), Թաղաղու Դրիմյան (*Asphodeline taurica* (Pall.) Kunth) և այլ տեսակները:

Սնկերից՝ Հովանոցասունկ աղջկական (*Macrolepiota puellaris*), Թիակիկ սովորական (*Ithyphallus impudicus*), Աստերոֆորա անձրևային (*Asterophora lycoperdoides*), Ճանճասպան կարմիր (*Amanita muscaria*), Կոնասունկ փաթիլաոտիկ (*Strobilomyces strobilaceus*) և այլն:

Նկար 9. Մրտավարդ կովկասյան

Ուսումնասիրվող և հարակից տարածքները, մարդու գործունեության արդյունքում, բավականաչափ յուրացված են, բացակայում են ինչպես հազվագյուտ էկոհամակարգերը, այնպես էլ կենդանիների հազվագյուտ տեսակները, որի հետ կապված դրանց պահպանության համար հատուկ միջոցառումներ չի նախատեսվում:

Կենդանական աշխարհ.Շնորհիվ իր աշխարհագրական դիրքի և բնության տարրերի բազմազանության, Լոռին առանձնանում է իր կենդանական աշխարհի բազմազանությամբ: Լոռու կենդանական աշխարհի շատ տեսակներ ընդհանուր են այլ մարզերի համար: Սակայն հանդիպում են նաև կենդանիների այնպիսի տեսակներ, որոնք հատուկ են միայն Լոռու մարզին: Լեռնատափաստանային գոտու կենդանական աշխարհը բնորոշ է հատկապես կրծողներով, որոնցից լան տարածում ունեն՝ դաշտամուկը (Arvicolinae), ճագարամուկը (Dipodidae), կոյր մուկը (Mus caecus), համստերը (Cricetinae): Տարածված են նաև կզաքիսը (Saltus martes), գետնասկյուռը (Spermophilus citellus), գորշ գայլը (Canis lupus), աղվեսը (Vulpes): Թռչուններից տարածված են՝ բադը (Anatidae), գորշ կաքավը (Perdix cinerea), շիկահավը (Erithacus rubecula), ճնճղուկը (Passeridae), լորը (Coturnix), կաքավը (Perdix), արտույտ անտառային (Lullula arborea), ծիծեռնակը (Hirundinidae), կաշաղակը (Pica), արծիվը (Aquila), բազեն (Falco) և այլն:

Մերձալպյան և ալպյան գոտիներում հանդիպում են լեռնային տափաստաններին բնորոշ կենդանիներ՝ աղվես, գայլ, նապաստակ (Leporidae), աքիս (Mustella nivalis), դաշտամուկ սովորական (Arvicolinae peculiaris), քարաբնակ կզաքիս (saltus martes): Կաթնասուններից հանդիպում են գայլ, աղվես, քարակզաքիս, ջրային առնետ, թռչուններից՝ կոնչան բադ, սուլող մրտիմն, չքքան մրտիմն, կարմրագլուխ սուզաբադ, փոփովավոր սուղաբադ, սևփարփար, եղեգնահավ,լոր, թխակապույտ աղավնի, կտցարներ, տնային ճնճղուկ, մոխրագույն ագռավ: Երկկենցաղներից տարածված է լճագորտը, փոքրասիական գորտը, ձկնատեսակներից՝ լոքոն, կարմրախայտը, կարասը:

« Կարմիր գրքում գրանցված Կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչներից Լոռու մարզում գրանցված են 54 տեսակ, որից անողնաշարավոր կենդանիներ՝ 7, ողնաշարավոր կենդանիներ՝ 47: Կենդանիների Կարմիր գրքում գրանցված կենդանատեսակներից են՝ Ստեփանավանյան առվակային գնայուկ(Duvalius stepanavanensis Khnzorian), Մթնաշաղային կապտաթիթեռ(Maculinea nausithous), թռչուններից՝ Գառնանգղ (Մորուքավոր

անգղ)/Gypaetus barbatus), Գիշանգղ (Neophron percnopterus), Սպիտակագլուխ անգղ(Gyps fulvus), Փոքր ենթարծիվ(Aquila pomarina), Վայրի հնդկահավ (Ուլար) (Tetraogallus caspius), Մոխրագույն կռունկ (Grus grus), Ներկարար (Coracias garrulus), Կովկասյան մարեհավ(Tetrao mlokosiewiczi), Տարգալակտուց (Platalea leucordia Linnaeus), կաթնասուններից՝ Շելկովնիկովի կուտորա (Neomys schelkovnikovi Sat.), Գորշ արջ(Ursus arctos Linnaeus), Անտառակատու(Felis silvestris Schreber), Փոքրասիական գետնասկյուն (Spermophilus xanthoprymnus Bennet) և այլն: Էնդեմիկ տեսակ է հայկական ծղրիդ (Montana armeniaca Rme), սողուններից՝ Դալի մողես(Darevskia dahli), Սպիտակ խխունջ(Gyraulus albus), Փոքրասիական մողես(Parvilacertaparva Boulenger), Սպիտակափոր մողես(Darevskia unisexualis), Հայկական լեռնատափաստանային իժ(Vipera (Pelias) eriwanensi)և այլն: Լոռու սարահարթի լճակներում հանդիպում է մոխրագույն սուզակ, որը քիչ տարածված և կրճատվող տեսակ է:

Նկար 10. Տարգալակտուց

5.2.7. Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ

Լոռու մարզում առկա են ընդհանուր՝ 17576հա մակերեսով կան 3 արգելավայրեր՝ «Գյուլագարակի», «Մարգահովիտի», «Կովկասյան մրտավարդի»: Առկա է 1 բուսաբանական այգի և 2 դենդրոպարկ:

Տարածքում հայտնի են.

- ✓ Գյուլագարակի ռելիկտային սոճու անտառներ
- ✓ Մարգահովիտի մեզոֆիլ անտառներ
- ✓ Մրտավարդենու (ռելիկտային մրտավարդի կովկասյան տեսակը)
- ✓ Վանաձորի բուսաբանական այգի
- ✓ Ստեփանավանի «Սոճուտ» դենդրոպարկ
- ✓ Վանաձորի «Սարուխանյան Ժ. անվան» դենդրոպարկ:

Նախատեսվող գործունեության ենթակա և հարակից տարածքում բացակայում են հատուկ պահպանվող տարածքները:

5.2.8. Պատմության և մշակութային հուշարձաններ

Լոռին հայտնի է իր պատմամշակութային հուշարձաններով: Այստեղ են գտնվում 3000-ից ավելի հուշարձաններ ու կոթողներ, որոնցից նշանավոր են Սանահինի և

Հաղպատի վանական համալիրները՝ ընդգրկված են ՅՈՒՆԵՍԿՈ-ի համաշխարհային ժառանգության ցանկում, ինչպես նաև Սուրբ Հովհաննես վանքն՝ Արդվիում, Կուրթանի Սուրբ Աստվածածին եկեղեցին, Ախթալայի եկեղեցին և ամրոցը, Ալավերդու միջնադարյան կամուրջը և այլն:

Համաձայն ՀՀ Կառավարության 2007թ. մարտի 15-ի «Հայաստանի հանրապետության Պետական սեփականություն համարվող և օտարման ոչ ենթակա Պատմության և Մշակույթի անշարժ հուշարձանների» N 385-Ն որոշման համաձայն ներկայացվում Հարթագյուղ բնակավայրի պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ցանկը:

Աղյուսակ 5.

5.61 ՀԱՐԹԱԳՅՈՒՂ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8
1			ԱՄՐՈՑ	Ք.ա. 2-1 հազ.	գյուղից 5 կմ հվ	<	1
2			ԳՅՈՒՂԱՏԵՂԻ	15-18 դդ.	5 կմ հվ	<	գյուղատեղի Բոյաղջի խարաբա (2)
3			ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏՈՒՄ ԶՈՎԱԾՆԵՐԻՆ	1972 թ.	գյուղի մեջ	S	4
4			ՄԱՏՈՒՌ	19 դ.	գյուղի ամ մասում	S	5

5.2.9. Բնության հուշարձաններ

Բնության հուշարձաններ. ՀՀ Կառավարության 2008թ. օգոստոսի 14-ի N967-Ն որոշման համաձայն Լոռու մարզում առկա են հետևյալ բնության հուշարձաններ

ՀՀ Կառավարության 2008թ. օգոստոսի 14-ի N 967-Ն որոշման համաձայն՝ մարզում կան Անձնագրված են 9 բնության հուշարձան՝ 165 հա ընդհանուր մակերեսով:

Աղյուսակ 6.

	Երկարաբանական հուշարձաններ	
1	«Բազալտանման ապարների (Դիաբազների) զոլավոր դայք»	Լոռու մարզ, Ալավերդի քաղաքային համայնք, Լավար գետի միջին հոսանք, կիրճի աջ ափին՝ Դարկ լեռնագագաթի հարավ-արևելյան ստորոտին, Ալավերդի «Լենհանքեր» ավտոճանապարհից մոտ 300 մ դեպի արևմուտք, Մադան գյուղի արևմտյան ծայրամասից մոտ 500 մ դեպի արևմուտք
2.	«Գետնանձավ» անձավային թունել	Լոռու մարզ, Լոռի Բերդ գյուղից 2 կմ հվ-արլ, Ձորագետի ձախ ափին, հունից 40 մ բարձրության վրա
3.	«Ձորագետի հրային ներժայթուկ»	Լոռու մարզ, Ձորագետ և Փամբակ գետերի հատման կետում, Ալավերդի-Վանաձոր ավտոմայրուղու աջ կողմում՝ մոտ 10 մ չհասած

		առաջին թունելի մուտք
4.	«Տրավերտիններ դղերիտային բազալտներում»	Լոռու մարզ, Մարց գյուղի խաչմերուկից մոտ 50 մ վերև, Մարց-Աթան գրունտային ավտոճանապարհի ձախ կողմում
	Ջրագրական հուշարձաններ	
1"	«Թռչկան» ջրվեժ	Լոռու մարզ, Մեծ Պառնի գյուղական բնակավայր, Չիչխան գետի աջակողմյան Թռչկան վտակի վրա
2.	«Դսեղի Ծովեր» լիճ	Լոռու մարզ, Դսեղ գյուղից 3 կմ արևելք-հարավ-արևելք, Սևորդաց լեռնաշղթայի Ծովիղաշ լեռնագագաթի հյուսիսային լանջի ափսեածև գոգավորությունում
3.	«Շամլուղի լճակ»	Լոռու մարզ, Շամլուղ գյուղական բնակավայր
	Բնապատմական/կենսաբանական հուշարձաններ	
1.	«Օձի պորտ»	Լոռու մարզ, Արդվի գյուղական բնակավայրի արևելյան մասում, Հովնան Օձունեցու կաթողիկոսի մատուռից 120 մ հյուսիս-արևմուտք
2.	«Քոշաքարի մրտավարդ»	Լոռու մարզ, Մարգահովիտ գյուղական բնակավայրի հյուսիսային սահմանագծից մոտ 1 կմ հեռավորության վրա, Գուգարքի անտառտնտեսության Եղեգնուտի անտառպետության բարձրադիր գոտում

Նախատեսվող գործունեության ենթակա տարածքում բնության, պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանները բացակայում են:

5.2.10. Սոցիալ-տնտեսական

Լոռու մարզն ունի 16 համայնք, 8 քաղաքներ (Վանաձոր, Տաշիր, Ալավերդի, Ստեփանավան, Սպիտակ, Թումանյան, Ախթալա, Շամլուխ), 120-ը՝ գյուղական բնակավայրեր: Բնակչության տեղաբաշխվածությունը հիմնականում միջպետական ճանապարհների երկայնքով: Մարզի լեռնային տարածքները նոսր են բնակեցված: Բնակչության հիմնական մասը հայեր են(97%), բնակվում են նաև ռուսներ, հույներ, եզդի, քուրդ, ասորի և այլ ազգերի երկայացուցիչներ:

և այլն:

Համաձայան Վիճակագրության կայք էջի՝ 2023թ. տարեսկզբի դրությամբ մարզի բնակչությունը կազմում է 211,5հազ. մարդ:

Տարածքը Territory	3 799 քառ. կմ/ sq. km
Հայաստանի Հանրապետության տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը, % Territory share of the marz in the territory of the Republic of Armenia, %	12.8
Համայնքներ, 2023 թ. տարեկգրի դրությամբ Communities, as of the beginning of the year, 2023	11
Քաղաքներ Towns	8
Գյուղեր Villages	120
Բնակչության թվաքանակը 2023թ. տարեկգրի դրությամբ Population number as of the beginning of the year, 2023	211.5 հազ. մարդ/ ths. person
<i>այդ թվում՝</i> <i>including:</i>	
քաղաքային urban	124.0 հազ. մարդ/ ths. person
գյուղական rural	87.5 հազ. մարդ/ ths. person
Հայաստանի Հանրապետության բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2022թ., % Share of marz population in the total population of the Republic of Armenia 2022, %	7.1
Քաղաքային բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2022թ., % Share of urban population size 2022, %	58.6
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	250 844.0 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including: arable land	419 77.1 հա/ ha

2022թ. մարզի տնտեսության հիմնական հատվածների տեսակարար կշիռները ՀՀ տնտեսության համապատասխան հատվածների ընդհանուր ծավալում կազմել են.

- արդյունաբերություն 3.3 %,
- գյուղատնտեսություն 8.7 %,
- շինարարություն 4.2 %,
- մանրածախ առևտուր 2.4 %,
- ծառայություններ 1.2 %:

Մարզի տնտեսության առաջատար ոլորտները գյուղատնտեսությունն ու արդյունաբերությունն են: Լոռու մարզում զարգացած է զբոսաշրջությունը: Գյուղատնտեսության ոլորտում առանձնանում են հացահատիկի, կարտոֆիլի, բանջարեղենի և անասնաբուծական մթերքի արտադրությունները: Մարզի արդյունաբերության հիմնական ուղղություններն են հանքագործական արդյունաբերությունը և մշակող արդյունաբերությունը: Մարզի տարածքի կենտրոնական մասով անցնում է ՀՀ գլխավոր երկաթուղին: Լոռու մարզում է գտնվում ՀՀ ամենաերկար ավտոտրանսպորտային թունելը, որն անցնում է Բազումի լեռնաշղթայի տակով և Ստեփանավան-Վանաձոր հիմնական ավտոերթուղու մաս է կազմում: Մարզում է գտնվում Գոգավան-Պրիվոլնոյեի մաքսակետը: Բեռնաուղևորափոխադրումները մարզում իրականացվում են ավտոմոբիլային, երկաթուղային տրանսպորտով և էլեկտրատրանսպորտով (ճոպանուղի):

Մարզի ոչ բոլոր համայնքներն են գազիֆիկացված:

Սպիտակ համայնք. համաձայն Հայաստանի հանրապետության վարչատարածքային բաժանման մասին» 2021թ ՀՀ օրենքի . հանդիսանում է ծոշորացված համայնք և ներառում է 15 բնակավայր՝ Արևաշող, արջահովիտ, Գեղասար, գոգարան, լեռնանցք, Լեռնավան, Լուսաղբյուր, խնկոյան, ծաղկաբեր, կաթնաջուր, հարթագյուղ, Մեծ Պարնի, Նոր Խաչակապ, Շենավան, Սարամեջ, Քարածոր: համայնքի կենտրոն է հանդիսանում Սպիտակ քաղաքը:

Համայնքի տարածքը լեռնային է, համարվում է ակտիվ սեյսմիկ գոտի: Կլիման բարեխառն է, ձմեռը մեղմ, ամռանը՝ չափավոր տաք: Սպիտակի տարածքը եղել է հին բնակատեղիմ դեռևս մ.թ.ա. IV-ի հազարամյակներից: Համայնքում գտնվում են 128 ճատմաճարտարապետական և հնագիտական հուշարձաններ: համայնքում գործում են 28 դպրոցներ, մարզդպրոցներ, մանկապարտեզներ, մասնավոր ձեռնարկատիրական ընկերություններ, բժշկական կենտրոն, պոլիկլինիկաներ, դեղատներ, այլ առողջապահական ՊՈԱԿ-ներ, մշակութային օջախներ, գրադարաններ: Համայնքում առկա են 66,56 հա մակերեսով 26 գործող՝ և 4 փակ գերեզմանոցներ: Մասնակի է կոյուղացված: Համայնքի կեղտաջրերն առանց մաքարման թափվում են փամբակ գետը: գործում է ներհամայնքային երթուղային ցանց: Բարձր է գործազրկության մակարդակը: Համայնքում զարգացած է գյուղատնտեսությունը՝ դաշտավարությունը, անասնապահությունը, այգեգործությունը, առկա է թռչնաֆաբրիկա: Գյուղատնտեսական մթերքներից արտադրում են կթ, պանիր, միս, ձու, մեղր: Զարգացած են սպասարկման ծառայությունները:

Համաձայն ՀՀ Վիճակագրության կայք էջի՝ Սպիտակ քաղաքը գտնվում է Փամբակի հովտում, Փամբակ և Զրաշեն գետերի ափին՝ ծովի մակարդակից 1550մ բարձրության վրա: Գտնվում է Երևանից 95 կմ, իսկ մարզկենտրոնից՝ 19-20 կմ հեռավորության վրա: Զբաղեցնում է 1 400 հա տարածք: Քաղաքով են անցնում Երևան-Թբիլիսի միջպետական նշանակության ճանապարհն ու երկաթուղին: Սպիտակ քաղաքը մինչ 1988թ. դեկտեմբերի 7-ի ավերիչ երկրաշարժը երկրի արդյունաբերական կենտրոններից էր: Ներկայումս քաղաքում գործում են փոքր ու միջին արտադրական կազմակերպություններ, բնակչության մի մասը զբաղված է գյուղատնտեսության ոլորտում: Բնակչությունն ապահովված է խմելու ջրով:

2023թ. տարեսկզբին բնակչությունը կազմում է 12.7 հազ. մարդ:

Հարթագյուղ բնակավայր. Գտնվում էր Փամբակի շրջանում՝ Սպիտակի շրջանի գյուղերից է: Հարթագյուղը, որպես հնագույն բնակավայր գոյություն ունի վաղնջական ժամանակներից, որի մասին են վկայում գյուղի տարածքում հայտնաբերված հնագույն ամրոցատեղին(մ.թ.ա 2-1 հազ.) և հնագույն դամբարանադաշտը՝ մ.թ. ա. 4-1 հազարամյակ:

Համաձայն պատմական վկայագրերի՝ Հարթագյուղը հիմնադրվել է 1801-1828 թթ.ին բնակեցվել է Արևմտյան Հայաստանից գաղթած արևմտահայերով: Գյուղի վարչական տարածքը կազմում է 23.59 հա, բարձրությունը ծովի մակերևույթից՝ 1730 մետր, հեռավորությունը մարզկենտրոն Վանաձորից՝ 45 կմ: Բնակչությունը զբաղվում է անասնապահությամբ, կարտոֆիլի, հացահատիկի, կտավատի, տարբեր գյուղատնտեսական կուլտուրաների մշակությամբ և այգեգործությամբ: Գյուղում է գտնվում Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցին (19-րդ դար), իսկ 1 կմ արևելք՝ Սուրբ Հովհաննես մատուռը: Այն գտնվում է գյուղի մերձակա լեռան կատարին՝ Փամբակի լեռնաշղթայի անմատչելի բարձունքներից մեկի վրա: Գյուղը գտնվում է ուժեղ սեյսմիկ գոտում, լինում են երկրաշարժեր: Կլիման խիստ է, ձմռանը լինում է ցուրտ, գարունը սովորաբար ուշացած է գալիս, ամառը զով է՝ հաճախակի քամիներով: Բնակչությունը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կազմում է 1170 մարդ:

Համայնքի հիմնախնդիրներից են գործազրկությունը, ճանապարհների, ջրամատակարարման, ջրահեռացման, ոռոգման համակարգերի հիմնանորոգումը, արտաքին լուսավորության ոչ բարվոք տեխնիկական վիճակը, գյուղմթերքների իրացումը և այլն:

6. Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը շինարարության օգտագործվող բնական ռեսուրսներ և նյութեր, տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ, արտադրական հզորություններ (շինարարության, շահագործման, փակման փուլեր).

Նախատեսվող գործունեությունը՝ նոր մոդուլային դպրոցի կառուցումն է: Դպրոցը նախագծվել են Հայաստանի գյուղական վայրերի համար: Շենքի ծավալա-տարածական լուծումը իրենից ներկայացնում է երեք իրար կցված ծավալներից՝ երկհարկամի հիմնական դպրոցի

մասնանաշենքից, մարզադահլիճի և հանդիսությունների դահլիճի մասնաշենքից և մանկապարտեզից, կաթսայատուն, մարզադաշտ, կեղտաջրերի մաքրման համար տեղադրվելու է մաքրման կայան:

6.1 Շահագործման փուլ.

6.1.1 Մոդուլային դպրոցի տեխնիկա-տնտեսական ցուցանիշներ են.

Նախատեսվում է կառուցել տիպային կրթահամալիր՝ 144 աշակերտի համար դպրոց և 80 երեխայի համար մանկապարտեզ: Համալիրը նախագծվել է Հայաստանի գյուղերի համար: Շենքի ծավալա-տարածական լուծումը իրենից ներկայացնում է երեք իրար կցված շենքերից՝ երկհարկանի հիմնական դպրոցի, մարզադահլիճի և հանդիսությունների դահլիճի մասնաշենքերից և մեկ հարկանի մանկապարտեզից: Նախագծով նախատեսված է .

- Կառուցապատման ընդհանուր տարածքը՝ 15408.10մ² կամ 1.54հա,
- Կառուցապատման ընդհանուր մակերեսը-1999,10մ² (12,98%)
- Կանաչապատման մակերեսը՝ 5422մ²(35.2%)+3040(20%ազատ տարածք)
- Բաց սպորտհրապարակ՝540մ²
- Արևային վահանակների տարածք՝ 4000մ²(26%)
- Ջերմոց՝ 32մ²
- Բաց մարզադաշտ՝ 675մ²
- Բաց մանկական մարզահրապարակ՝ 240մ²
- Մարզադահլիճ՝ 437մ²
- Դպրոցի հարկայնությունը՝ 2 հարկ/3,30մ/
- Մանկապարտեզի հարկայնությունը՝ 1 հարկ
- Նկուղային հարկ՝ 1 հարկ
- Ավտոկայանատեղի՝ 5 մեքենայի համար
- Մաքրման կայան՝ 3/վրկ հզորությամբ
- Աշակերտների, երեխաների թիվը՝ 144դպրոց և 80 մանկապարտեզ

Նախատեսվում է նաև.

- Սպորտային հրապարակ
- Արևային մարտկոցների տեղադրման տարածք
- Ջերմոց

- Լրակազմ տրանսֆորմատորային ենթակայան
- Մաքրման կայան
- Թաքստոց
- Մանկական խաղահրապարակ
- տաղավարներ

Դպրոցի մասնաշենքը ուղղանկյուն է՝ 43.8x20.4մ առանցքային չափերով: Շենքը 2 հարկանի է, 2 -:- 6 առանցքներում ունի նկուղային հարկ, որը ծառայում է, որպես պարզագույն թաքստոց: Հարկերի բարձրությունը 1-:-9 առանցքներում 3.30մ է: Առաջին հարկի երկու կողմերում նախատեսված են դասասենյակներ, կաբինետներ, բուֆետ: Երկրորդ հարկում՝ դադասասենյակներ, ինֆորմատիկայի սենյակ, մեթոդ կաբինետ, ռազմագիտության դասասենյակ, ռոբոտոտեխնիկայի սենյակ, ուսուցչանոց: Կառույցի կոնստրուկտիվ համակարգը շրջանակային է: Հիմնակմախքը իրականացված է տարածական շրջանակակապային համակարգով միաձույլ երկաթբետոնից: Հիմնակմախքի լայնական շրջանակները 1-:-9 առանցքներով 3 և 4 թռիչքանի են՝ 1.60, 6.80մ: Լայնական շրջանակների քայլը՝ 5.40, 6.00:

Մանկապարտեզ. Մանկապարտեզի մասնաշենքը ուղղանկյուն է, 13.6 x 24.2մ առանցքային չափերով: Այն 2 հարկանի է, հարկերի բարձրությունը 3,30մ է: Նախատեսված է երկու խմբի համար և միջանցքով կապված է դպրոցի մասնաշենքի հետ: Առաջին հարկում տեղադրված են հանդերձարաններ, սանհանգույցներ, խաղասենյակներ, ննջասենյակներ, վարիչի, բժշկի և դայակների սենյակներ:

Կառույցի կոնստրուկտիվ համակարգը շրջանակային է: Հիմնակմախքը իրականացված է տարածական շրջանակակապային համակարգ միաձույլ երկաթբետոնից: Հիմնակմախքի լայնական շրջանակները 3*:-1* առանցքներով 4 թռիչքանի են (թռիչքները՝ 6.00, 6.80, 5.40, 6.00մ), իսկ երկայնական շրջանակները 2 թռիչքանի (թռիչքները՝ 6.80մ):

Հանդիսությունների դահլիճ՝ 144 նստատեղի համար: Մարզասրահի երկրորդ հարկի մակարդակում նախատեսվում է 60 տեղանոց տրիբունա: Մարզադահլիճի առանցքային չափերն են՝ 24.7մx18.0մ: Այն մեկ հարկանի է կառույց է, փոփոխական բարձրությամբ՝ 6.100-:-8.800մ: Կառույցի լայնական մեկ հարկանի շրջանակները իրականացված են միաձույլ ե/բ սյուներով՝ 60,0x30,0սմ, մետաղական ֆերմաներով /1.8մ բարձրությամբ/: Լայնական շրջանակների քայլը՝ 3.00, 3.40, 4.30մ: Առաջին հարկի ռեկրեացիայի երկու կողմերում նախագծված են դասասենյակներ, կաբինետներ և բուֆետ: Իսկ երկրորդ հարկի ռեկրեացիայի շուրջը՝ դասասենյակներ, ինֆորմատիկայի կաբինետ, մեթոդ կաբինետ, ռազմագիտության դասասենյակ, ռոբոտատեխնիկայի կաբինետ և ուսուցչանոցը:

Նկուղային հարկ.Դպրոցի մասնաշենքում նախագծվել է նկուղային հարկ 21.6x20.4մ, որը օգտագործվելու է որպես թաքստոց: Նկուղային հարկում տեղակայված են գրադարանը գրապահոցով և ընթերցասրահով, որտեղ տեղադրված են համակարգիչներ և

պատճենահանող սարքեր, կաթսայատունը, էլեկտարական վահանակը, սանհանգույցներ և բուժկետը: Թաքստոց տանող աստիճանը հագեցված է աստիճանային ամբարձիչով հաշմանդամների համար:

Շինության բոլոր հարկերը իրար հետ կապված են աստիճանների միջոցով, ունի նաև հարկերը կապող միջհարկային ամբարձիչ՝ հաշմանդամների համար նախատեսված: Գլխավոր մուտքի աստիճանների մոտ նախատեսված է հարթակ դպրոցական բացօթյա միջոցառումների համար:

Կրթահամալիրը բաղկացած է երկու վերգետնյա և մեկ ստորգետնյա հարկերից: Կրթահամալիրը բաղկացած է լինելու երկու մասից՝ դպրոց և մանկապարտեզ, որոնք համապատասխանաբար ունենալու են.

- Պահակակետ – 1
- Ռեկրեացիա – 3
- Դասասենյակ – 16
- Քիմիայի կաբինետ - 1
- Օժանդակ սենյակ - 3
- Ֆիզիկայի կաբինետ - 1
- Տնօրենի կաբինետ - 1
- Բժշկի կաբինետ - 2
- Մարզիչի սենյակ - 1
- Տղաների հանդերձարան - 1
- Աղջիկների հանդերձարան - 1
- Պահոց - 4
- Մարզասրահ - 1
- Սպորտային գույքի պահեստ - 1
- Հանդիսությունների սրահ - 1
- Բեմ - 1
- Սանհանգույց տղաների – 3
- Սանհանգույց աղջիկների – 3
- Սանհանգույց հաշմանդամների – 3
- Բուֆետ - 1
- Խոհանոց - 2
- Սանհանգույց աշխատակիցների համար - 2
- Ուսմասվարի սենյակ - 1
- Ուսուցչանոց - 1
- Ռեբրոտատեխնիկայի դասասենյակ - 1
- Ռազմագիտություն - 1
- Չենքի պահոց - 1
- Ինֆորմատիկայի կաբինետ - 1
- Գրադարան - 1
- Բուժկետ - 1

- Ջրի ռեզերվուար - 1
- Վարիչի կաբինետ - 1
- Խաղասենյակ - 5
- Ննջասենյակ - 5
- Խոհանոց - 4
- Սանհանգույց աշխատակիցների համար - 2
- Դաստիարակների սենյակ - 2
- Հանդերձարան - 3
- Սանհանգույց ցնցուղով - 4
- Հանդիսությունների դահլիճ - 1

Արտաքին երեսապատում. շենքի ճակատի խարսխային մասը երեսապատված է բազալտե սալերով: Նախագծով նախատեսված է ճակատները երեսապատել ավտոկլավինացված ֆիբրոցեմենտային 8 մմ հաստությամբ սալերով, գործարանային ներկածածկույթով: Մարզասրահի, հանդիսությունների դահլիճների և նախակրթարանի մասնաշենքի մուտքերը շեշտված են ֆիբրոցոմոնտային այլ երանգի սալերով: Տանիքի ծածկույթը մուգ մոխրագույն բիտումային կղմինդրից է: Արտաքին դռները այլումինե ջերմակամրջակով են՝ ներկված մուգ մոխրագույն գույնով: Արտաքին պատուհանագոգերը, հովհարը, քիվերը, դռների և պատուհանների շեպերը երեսապատել այլուկաբոնդով:

Կառույցի հիմքերն իրականացվելու են խաչահատվող հեծանների տեսքով: Հիմնային հեծանների բարձրությունը կազմում է 700մմ, իսկ լայնությունը՝ 800մմ: Հիմնային հեծանները իրականացվելու են B20 դասի ծանր ց=2300կգ/մ³ ծավալային կշռով բետոնից: Հիմքերի նախապատրաստական շերտը իրականացվելու են 100մմ հաստությամբ B7,5 դասի բետոնից:

Սպորտդահլիճի ծածկը իրականացվելու է մետաղական ֆերմաների տեսքով հենված ե/բետոնե սյուների վրա: Ֆերման զուգահեռ գոտիներով է: Ֆերմայի վերին և ներքին գոտիներով իրականացված է հորիզոնական կապեր: Տանիքը կառուցվելու է փայտե ծպեղներով, որոնց ներքևի մասում ամրանում է փայտատաշեղային սալ, որի վրա տեղադրվում է բազալտե մանրաթելերով ջերմամեկուսիչ սալ:

Դպրոցի 1-:-9 առանցքներում և մանկապարտեզի տանիքը իրականացված է փայտե կոնստրուկցիաներով: Ծպեղների վրա իրականացված է կավարամած, որի վրա ամրանում է փայտատաշեղային սալ: Այն հանդիսանում է փաթեթոցային տանիքի հիմք:

Դպրոցի հակահրդեհային պաշտպանությունը կազմակերպվելու է համաձայն՝ ՀՀՇՆII-8.04.-2005 «Շենքերի և շինությունների հրդեհային ավտոմատիկա» շինարարական նորմերի, «Քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի» կողմից տրված հրահանգների, ինչպես նաև փոշեհատիկային հրդեհաշիջման մոդուլների տեխնիկական անձնագրերի հիման վրա:

Նախագիծը մշակելիս հաշվի են առնվել ինչպես դիտարկվող տարածքի հատակագծի

էներգախնայողության և էներգաարդյունավետության տեխնիկական կանոնակարգը սահմանելու մասին» N426-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջները՝ էներգախնայողության և էներգաարդյունավետության ապահովմանն ուղղված միջոցառումներին համապատասխան: Ինժեներատեխնիկական համակարգերի համար նախատեսված էներգաարդյունավետության նվազագույն պահանջները վերաբերում են՝

- 1) ջեռուցման համակարգերին.
- 2) տաք ջրամատակարարման համակարգերին.
- 3) օդի լավորակման համակարգերին.
- 4) ընդհանուր օդափոխման համակարգերին կամ դրանց համակցությանը.
- 5) լուսավորության համակարգերին:

Համալիրն ապահովված է լինելու ձայնամեկուսացման, ջերմամեկուսացման, օդափոխության և ավտոմատ հրդեհային ազդարարման համակարգերով՝ ծխի և ջերմային ազդանշանային ընդունող-հսկիչ սարքերով, լուսաձայնային-ազդանշանային ազդասարքերով, ապահովվելու է համակցում 911 մոնիթորինգային համակարգին համապատասխան տեխնիկական և ընդհանուր դրույթներով:

Նախատեսվում է հարկերի միջանցքներում ծխահեռացում՝ տանիքում տեղադրվող օդամուղների միջոցով: Նախատեսվում է տեղադրել դիմահարման համակարգեր՝ հրդեհամարման նպատակով տեղադրել կրակմարիչներ, հակահրդեհային ազդասարքեր:

Շենքն ապահովված է լինելու էվակուացիոն ելքերով:

Գազամատակարարում. Գազամատակարարում չի նախատեսվում:

Ջերմամատակարարում. ջեռուցումը նախատեսված է էլեկտրական յուղային ռադիատորներով: Փոքրաքանակ երեխաներով համալրված հանրակրթական դպրոցի, մեկ հարկանի մանկապարտեզի, դպրոցի, սպորտսրահի և հանդիսությունների դահլիճի ջեռուցման աշխատանքային նախագիծը նախատեսված է ջրային, երկխողովականի, ջրի մեխանիկական շրջանառությամբ: Որպես ջեռուցման սարքեր նախատեսված են ալյումինե ռադիատորներ, բացառությամբ սպորտսրահից որտեղ նախատեսված են ջերմային օդամղիչներ: Ջեռուցման սարքերի ջերմատվությունը կարգավորելու համար նախատեսված են ջերմակարգավորիչ փականներ՝ մատակարարի վրա, իսկ հետադարձի վրա՝ փակող փականներ:

Սենյակների ներսի օդի ջերմաստիճանները կարգավորվելու են օդահան փականների և ջեռուցման սարքերի օդահանների միջոցով : Դպրոցում մատակարար խողովակը անցնում է ձեղնահարկով, իսկ հետադարձը՝ +0.100 նիշի հատակի միջով: Մանկապարտեզում, սպորտ. սրահում և հանդիսությունների դահլիճում մատակարար և հետադարձ խողովակները անցնում են հատակի միջով: Մատակարար և հետադարձ խողովակները մեկուսացվում են ռետինե խողովակաձև ջերմամեկուսիչով:

Օդափոխություն. Դպրոցում նախատեսված են ընդհանուր ներածման և արտածման օդափոխություն մեխանիկական եղանակով: Մեխանիկական ներածման և արտածման օդափոխությունը նախատեսված է նկուղային հարկից, ճաշարանից և քիմիայի կաբինետից,

հանդիսությունների դահլիճի համար և մարզադահլիճից: Մարզադահլիճի և հանդիսությունների դահլիճի համակարգերը աշխատում են պարբերաբար ըստ պահանջի:

Դասարանների և կաբինետների համար նախատեսված է ներածման-արտածման ռեկուպերացիոն սարքեր, որոնք տեղադրված են դասասենյակի արտաքին պատերին: Ներածման և արտածման համակարգերը, նախատեսված են վերաօգտագործման հատվածամասերով: Ընդունված օդափոխության սխեման թույլ է տալիս տնտեսել ջերմության ծախսը: Աշխատող օդափոխիչներից բացառել աղմուկի տարածումը բացառելու նպատակով ներածման և արտածման օդատարների վրա, օդափոխիչից հետո նախատեսված են աղմկախլացուցիչներ :

Դպրոցի -3.30 նիշում օդի ներածումը և արտածումը նախատեսված է իրականացնել մեխանիկական դրդմամբ Ն1 Ա1 համակարգով, որի սարքը տեղադրված է ձեղնահարկում:

Սենյակներում ներածման և արտածման օդաքանակները հաշված են համաձայն գործող նորմերի: Նախատեսված է նաև ինքնուրույն արտածման համակարգ մեխանիկական դրդմամբ՝ սան հանգույցներից կանալային օդափոխիչներով: Ներածման և արտածման օդատարների բոլոր ճյուղավորումների վրա նախատեսված են օդի կարգավորիչ փականներ ձեռքի կարգավորմամբ: Բոլոր օդատարները ընդունված են նրբաթիթեղ ցինկապատ պողպատից:

Հակահրդեհային համակարգ. Համակարգը բաղկացած է ընդունիչ հսկիչ սարքից: Պատի վրա տեղակայման բարձրությունը $h=1500$ մմ: Վահանակին միացվում են հասցեային օպտիկական ազդասարքերը, հասցեային շարժման և մագնիսակոնտակտային ազդասարքերը, հասցեային հրդեհի՝ ձեռքով գործարկվող ազդասարքերը, հասցեային լուսաձայնային ազդարարիչները, հասցեային ինտերֆեյսային մոդուլը, հասցեային սարքը:

Հրդեհի ահազանգման համակարգի ընդունիչ հսկիչ սարքը տեղակայվում է շինության առաջին հարկում /0,100 նիշ/ գտնվող պահակակետում, որտեղ իրականացվում է շուրջօրյա հերթապահություն: Ընդունիչ հսկիչ սարքը համալրված է ԱԻՆ միանալու բջջային կապով աշխատող ավտոմատ զանգահարող սարքով:

Շինությունում, բացառությամբ սանհանգույցների, թաց գործընթացով և 2 մ2 պակաս մակերեսով սենքերի, բոլոր տարածքներում նախատեսված են հասցեային ծխի ազդասարքեր, իսկ միջանցքներում, էվակուացիոն ելքերի և աստիճանավանդակների մոտ նախատեսված են հրդեհի հասցեային ձեռքի ազդարարիչներ / $h=1500$ մմ/: Մարզասրահում նախատեսված են ծխի գծային ազդասարքեր ռեֆլեկտորով, ազդասարքերը տեղակայվում են $h=5400$ մմ բարձրության վրա պատի վրա, իսկ ռեֆլեկտորները $h=7200$ մմ բարձրության վրա ազդասարքի դիմացի պատին:

Շինության ընդհանուր օգտագործման տարածքներում նախատեսված են լուսաձայնային ազդարարիչներ՝ ահազանգի դեպքում լուսաձայնային ինդիկացիայի համար, տեղակայման բարձրությունը՝ $h=2800$ մմ:

Շինության նկուղային հարկում նախատեսվում է հասցեային ռելեային մոդուլ՝ տեղակայման բարձրությունը $h=1600$ մմ, հրդեհի ահազանգի դեպքում վերելակի ղեկավարման, օդափոխության համակարգի ներածման սարքավորումները հրդեհի դեպքում ավտոմատ անջատելու, ծխահեռացման կափույրների ակտիվացման համար: Ռազմագիտության դասասենյակում և զենքի պահոցում նախատեսվում է դռների բացման հասցեային մագնիսական կոնտակտներ և շարման հայտնաբերման հասցեային ազդասարքեր՝ տեղակայման բարձրությունը՝ $h=2300$ մմ:

Բոլոր հասցեային ազդասարքերի, ազդարարիչների և այլ հասցեային միավորների միացումը հասցեային օղակին կատարվում են KCPЭВНГ(A)-FRLS 2×0.50 այրում չտարածող մալուխներով, ապահովելով անխափան սնուցումը: Էլեկտրասարքավորման պահպանիչ հողանցումը պետք է իրականացվի ԷՍԿ-ի համաձայն:

Էլեկտրամատակարարում. կրթական համալիրի էլեկտրամատակարարումը կիրականացվի համաձայն՝ էլեկտրացանցի կողմից տեխնիկական պայմանի: Ներկայացվել է դիմում տեխպայման ստանալու նպատակով:

Դպրոցի էլ.մատակարարումն իրականացվում է 400 կՎԱ հզորությամբ $0.1.01$ ' լրակազմ տրանսֆորմատորային ենթակայանից՝ երկու մալուխային գծով:

Բաշխիչ վահանից տարված են սնող գծեր դեպի խմբային լուսավորության և ուժային վահաններ: Սնող գծերը նախատեսված է իրականացնել պղնձե մալուխներով: Խմբային ցանցը նախատեսված է ԹԹթվչ-LS մակնիշի մալուխով՝ ճկուն խողովակների մեջ: Անջատիչները և վարդակները դասասենյակներում տեղադրվում են հատակից 1.8 մ բարձրության վրա, այլ սենյակներում՝ հատակից 0.8 մ, վահանակները տեղադրվելու են 1.5 մ բարձրության վրա՝ հատուկ պատրաստված խորշերի մեջ:

Բոլոր լուսատուների և վարդակների սնուցումը իրականացվելու է 3 հաղորդալարերով, նեռարյալ PE հաղորդալարը:

Հրդեհի դեպքում նախատեսված է օդափոխության ամբողջ համակարգի անջատում:

Ջրամատակարարում, ջրահեռացում- դպրոցի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերը կառուցվելու են համաձայն ՀՀ տարածքում գործող շինարարական նորմերի և կանոնների:

Տեղադրվելու է մաքրված ջրի ռեզերվուար: Ջրամատակարարման ներքին ցանցը նախատեսված է պոլիպրոպիլենային PPR PN10 խողովակներից: Բոլոր խողովակները ջերմոմեկուսացվում են 10 մմ հաստությամբ ռետինե խողովակակտորներով: Տաք ջրամատակարարման համակարգը սնվում է կաթսայատնից: Տաք ջրամատակարարման համակարգը նախատեսված է պոլիպրոպիլենային PPR PN20 խողովակներից, որոնք ջերմոմեկուսացվում են 10 մմ հաստությամբ ռետինե խողովակակտորներով: Դպրոցի տաք և սառը ջրամատակարարման հաշվարկային ելքերն որոշվել են հաշվի առնելով դպրոցի տեխնոլոգիական պահանջները և սպասարկվող մարդկանց քանակը: Համաձայն գործող շինարարական նորմերի՝ անհրաժեշտ ջրի քանակը (ներառյալ տաք ջուրը) հաշվարկվում է

$Q_{max}/V_{կրկ}=2.767$ $V_{կրկ}$, իսկ շենքի հրդեհմարման համար անհրաժեշտ ջրի քանակությունը՝ $2.5/V_{կրկ}$ (2 շիթ): Հրդեհաշիջման համար պահանջվող ջրի ելքը հաշվարկվել է համաձայն «Շենքերի ներքին ջրամատակարարում և ջրահեռացում» ՀՀՇՆ.40-01.01-2014 նորմերի: **Կենցաղային կոյուղու** համակարգը մոնտաժվում է կոյուղու PVC Ø50 և Ø110մմ խողովակներով: Կեղտաջրերը ինքնահոս հեռանում են բակային ցանց, որը միանում է տարածքում տեղադրված կոյուղու մաքրման կայանին: Անձրևաջրերը կհավաքվեն ոռոգման համար նախատեսված 2 ջրի ռեզերվուարներում՝ 46մ 3 ընդհանուր ծավալով, և կօգտագործվեն դպրոցի կանչապատ գոտիների ոռոգման համար:

Հեղեղատար համակարգ. հարթ տանիքներից անձրևի և հալոցքի ջրերը ներքին ջրհոսի ցանցով հեռանում են բակային ցանց, որը միանում է անձրևատար կոյուղու փողոցային հեղեղատարին:

Աղբահեռացում. Շահագործման փուլում աղբահեռացումը կատարվում է Սպիտակ համայնքի հետ համաձայնեցված՝ պայմանագրային հիմունքներով: Տեղադրվելու են 6 հատ 1*1,5 չափերի աղբամաններ, այդ թվում աղբի տեսակավորման աղբամաններ:

Քարեկարգում և կանաչապատում. Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո նախատեսվում է տարածքը կանաչապատել և բարեկարգել: Տարածքը սալիկապատվելու է մայթուղիներով և մեքենաների համար նախատեսվող ասֆալտապատ ճանապարհներով, բացօթյա ավտոկայանատեղիներով: Տարածքում նախատեսված է 4.0x8.0մ ջերմոց, 26x14մ բաց ցանկապատված մարզադաշտ, 100մ երկարություն ունեցող վազքուղի, տնտեսական բաք, ավտոկայանատեղի, ինչպես նաև էլեկտրամարտկոցային ֆոտովոլտային արևային վահանակների համար ցանկապատով տարածք:

Ցանկապատում. Դպրոցի հողամասը ամբողջ պարագծով ցանկապատվելու է

Կանաչապատում. շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո նախատեսվում է կառուցապատումից ազատ տարածքի բարեկարգում և կանաչապատում՝ 10594,80մ² մակերեսով: Կանաչապատումը կատարվելու է Սպիտակի համայնքապետարանի հետ համաձայնեցված: Կանաչապատումն իրականացվելու է տարածաշրջանին բնորոշ ծառատեսակներով և բուսականությամբ:

6.2 Շինարարության փուլ. դպրոցի շենքի կառուցումը կատարվելու է երկու փուլով.

- Առաջին՝ նախապատրաստական աշխատանքներ
- Երկրորդ՝ կառուցապատում:

6.2.1Քանդման փուլ: Տարածքը ծանրաբեռնված չէ որևէ շենք-շինությունով:

6.2.2.Ժամանակացույց

Շինարարական աշխատանքների տևողությունը հաշվարկվել է ըստ գործող ՀՀՇՆ

1-3.01.-2008 նորմերի:

Շինարարական աշխատանքների ընդհանուր տևողությունը կազմելու է 2 տարի՝ 24 ամիս:

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում նախատեսվում է՝

- հիմքերի նախապատրաստում
- շինարարական հրապարակի կազմակերպում,
- հողային աշխատանքներ՝ հանույթ, լիցք
- պատի շար
- շին-մոնտաժային աշխատանքների իրականացում
- տանիքի կազմակերպում
- ե/բ սալիաշխատանքներ,
- ենթակառուցվածքների անցկացում,
- հարդարման աշխատանքների իրականացում և այլն:

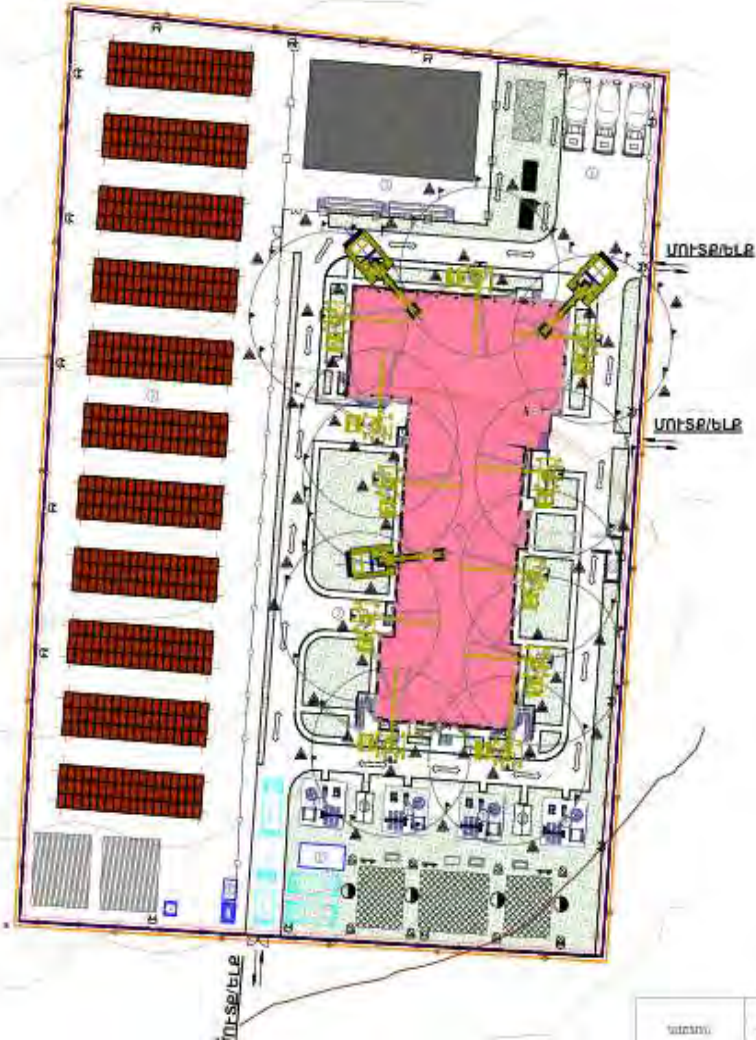
.2.3 Շին. հրապարակ. շինարարական աշխատանքների իրականացման համար նախատեսվող շինարարական հրապարակը կազմում է 800մ² մակերես:

Շինհրապարակում տեղակայվելու են.

- ավտոմեքենաների, մեխանիզմների կայանման, առասանման ճոպանների տեղակայման վայրեր,
- պահակակետ,
- շվաքարան,
- շինարարական նյութերի բացօթյա և փակ պահեստ,
- աշխատողների համար ժամանակավոր շինություններ՝ գրասենյակ, տարբեր նշանակության շարժական տնակներ, հանդերձարան, սննդի ընդունման կետ,
- բետոնի ընդունման հարթակ,
- սանհանգույցներ, բիոզուգարաններ-2 հատ
- կենցաղային աղբաման -2 հատ,
- շինհրապարակում լինելու են նաև 1 հատ 7,30x3 մ չափերի ավտոմեքենաների անիվների լվացման հարթակ:

Շինհրապարակն ապահովված է լինելու հակահրդեհային վահանակաով, հիդրատներով արտաքին լուսավորությամբ, կռունկի սլաքի աշխատանքի ուղղության զգուշացնող պաստառներով:

ՇՐՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ

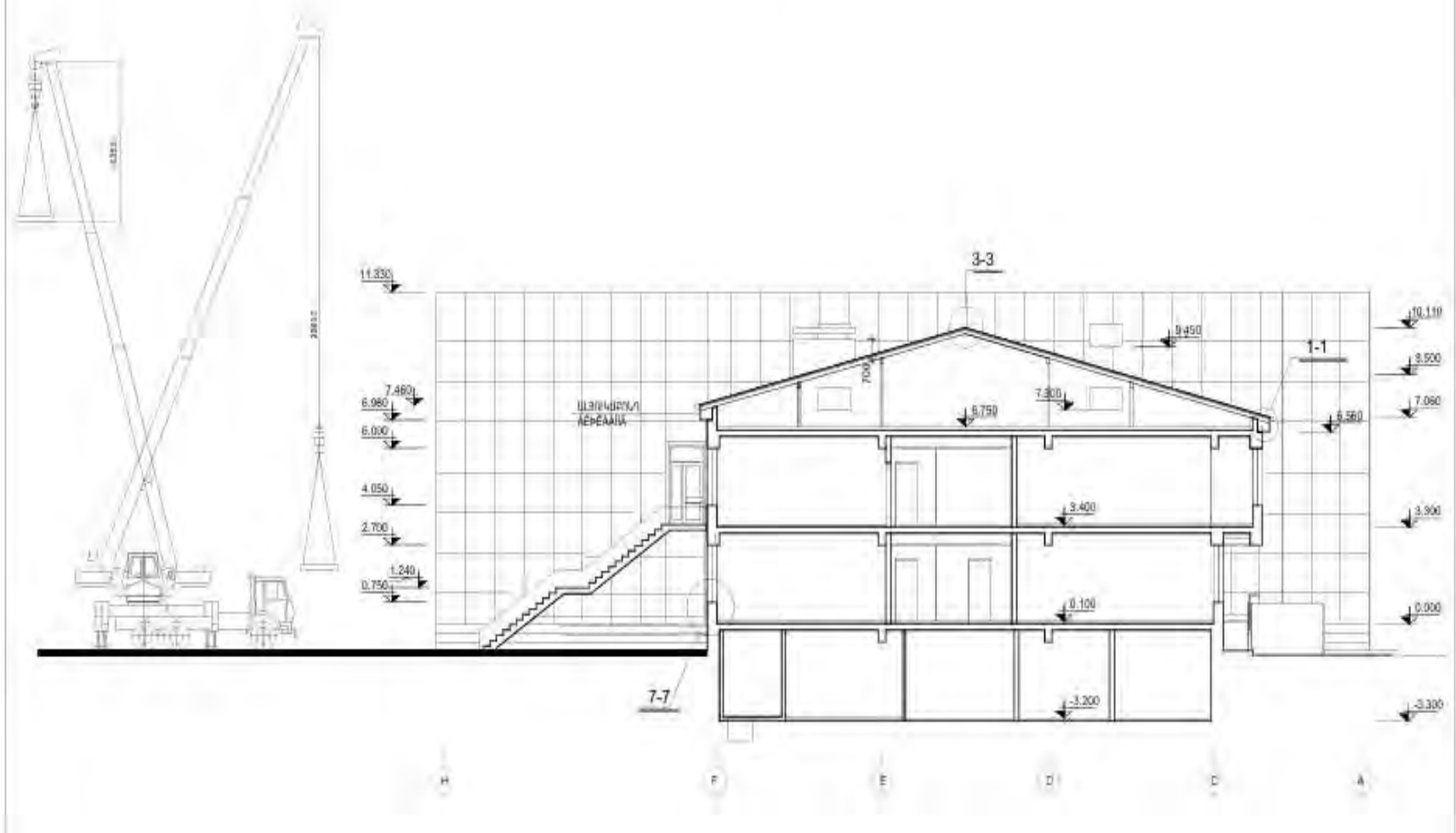

ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԼԵՆՆԵՐ	
	ՍԵՂՈՒՄ
	ԵՐԿԱՆՏՈՐ
	ՔԵՑՈՆԵ ԽԱՆՈՒՄ
	ԱՎՏՈՒՈՐԻԱԿԱՆ ԿՈՒՐԿ
	ԱՎՏՈՒԱՆՈՒՄ
	ԾԱՅՄՈՒՆ
	ԱՍԼԱՎԱՌՅԱԿՆԵՐ
	ՔԱՅ ԴԱՔԵՍՆԵՐ
	ՓՍԿ ԴԱՔԵՍՆԵՐ
	ԺԱՄԱՆԱԿԱՆ ԴՊՐԻՄ
	ԳՈՒԻ ՔՅՍԱԿԱՆ ՍԱՐՍԱՆ
	ԺԱՄԱՆԱԿԱՆ ԲԱՐՈՒՊՈՒՄՆ ԳՈՒՄԱՆ
	ԿՈՒՐԱԿ ՍԵՂԱՅՈՒՆ ԿՏՆԱԿԱՆ ԳՈՏԻ
	ԱՎՏՈՒՈՐԻԱԿ ՍԱՅՔ ԸՈՒՐԱՆ ՈՐՈՐԹՅՈՒՆ
	ԱՎՏՈՒՈՐԻԱԿ ԸՈՒՐԱՆ ԳԵՏԱԳՈՑ
	ԳԱՎԱՐՅԵՄԱՅԻՆ ԳՈՐԴԱՆՑ
	ՍԵՑԼԱՍԵՆՆԱԿՆԵՐԻ ԸՈՒՐԱՆ ՈՐՈՐԹՅՈՒՆ
	ԱՅԿԱՅՆՈՒՅՆԵՐԻ ԸՈՒՐԱՆ ՈՐՈՐԹՅՈՒՆ
	ԿՈՒՐԱԿ ԱՅԿԱՅՈՒՆ ԶՈՐԻՇՏԵՐՈՂ ԼԵՆ
	ԱՐԻԱՐՑԱԳ
	ՔԵՆՆԵՐԻ ԱՐԴԱՅՈՒՆ ԱՅԵՆՆԵՐԻ ԴՐՈՐԹՅՈՒՆ
	ՔԵՑՈՆԵ ԸՆԴՄԱՒ ԸՆԴՈՒՐԱՆԱՆ ՑԱՐՍԵ
	ՔԵՆՆԱՅՈՒՆԱՆ ԸՈՒՐԱԿԱՆ ԱՐԻՇԵՐԻ ԴԱՔԵՍԱՅԻՆ ՑԱՐՍԵ
	ԱՐՍՏԱՆԱԿԱՆ ԳՈՏԻ ԸՈՒՐԱՆ ԲԱՐՁ ԳՍՏՈՒ 4-6 Մ ԳՐԻՒ ԱՆՎԵՐՑ

1. ՆԱԽԱԳԾԿՈՂ ԴՊՐՈՑ
2. ՄՊՈՐՏԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱԿ
3. ԱՐԵՎԱՅԻՆ ՄԱՐՏԿՈՑՆԵՐԻ ՏԵՂԱԴՐՄԱՆ ՍԱՐՍԵ
4. ԼՐԱԿԱԶՄ ՏՐԱՆՏՖՈՐՄԱՏՈՐԱՅԻՆ ԵՆԹԱԿԱՅԱՆ
5. ԶԵՐՄՈՑ
6. ՄԱՔՐՄԱՆ ԿԱՅԱՆ
7. ՄԱՔՐԿԱԾ ԶՈՒ ՌԵԶԵՐՎՈՒՐ
8. ԱՎՏՈՒՈՐԱՆՈՒՄՆԵՐԻ
9. ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲԱԿ
10. ԵԼՔ ՊԱՏՄՊՈՐԱՆՈՑ
11. ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԽՆԱՂԱԳՐԱԴՐՈՒՄԿՆԵՐ
12. ՏԱՆԿԱՐՆԵՐ

ՏՆՈՒՄ	ՆԱԽԱՊԱՐԿԱՆ ԿՐԹԱՆՈՒՄ	ՍՏՈՐՈՒՄ	ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԿՏՐՎԱԾՔ 2-2

Շինհրապարակն ապահովված է լինելու գիշերային լուսավորությամբ՝ 2 լյուքսից ոչ պակաս:

Շինհրապարակում նախատեսված է շինարարական աղբի պահման տարածք, կենցաղային աղբի համար տեղադրվելու են 1*1,5 չափերի 2 հատ մետաղական կամ պլաստմասե աղբամաններ:

Շինարարության ժամանակ նախատեսվող ժամանակավոր պահեստներն, ինչպես նաև աշխատողների համար նախատեսվող ճաշարանը, հանդերձարանը, գրասենյակը, պահակատունը տեղադրվելու են տարածքում՝ ժամանակավոր վագոն տնակներում:

Շինհրապարակի տարածքում կատարվելու է մեքենաների անիվների լվացում, որի համար նախատեսված է 1 հատ անիվների լվացման հարթակ՝ յուրաքանչյուրը 7,30x3.0մ լվացման սարքի միջոցով: Անիվների լվացում պահանջող մեքենաները պետք է անցնեն անիվների լվացման սարքի միջով՝ շինհրապարակից դուրս գալուց առաջ: Շինհրապարակում անիվների լվացումից առաջացած, ինչպես նաև շինարարական հոսքաջրերը բակային սելավային ջրացանցի միջոցով հեռացվելու են դեպի տարածքում տեղադրվող կեղտաջրերի հեռացման համար նախատեսված սանհանգույց՝ բիոզուգարան :

Շինհրապարակը ցանկապատվելու է մետաղական 1075.475 մ երկարության ժամանակավոր պարսպով՝ դարպասով: Պարսպի արտաքին մասում տեղադրվելու է տեղեկատվական պաստառ՝ Կառուցապատողի, Գլխավոր կապալառուի, Պատասխանատու անձի հեռախոսահամարներով, շինթույլտվության համարով, շինարարության ժամկետների նշագրմամբ:

Շինհրապարակն ապահովված է լինելու գիշերային լուսավորությամբ:

Բոլոր տիպի շին-մոնտաժային աշխատանքները կկատարվեն պահպանելով շինարարական նորմերը, կանոնները, ստանդարտները և նախագծի տեխնիկական պայմանները:

Շինհրապարակն ապահովվելու է էլեկտրականությամբ, պահպանվելու են անվտանգության և հակահրդեհային պայմանները:

Ելնելով առկա պայմաններից շինարարության փուլում նախատեսվում են անվտանգության նորմերի անհատական մոտեցումներ, հատկապես կապված կոունկի գործողության գոտում կատարվելիք շին. մոնտաժային աշխատանքների հետ:

Նախատեսվող աշխատողների առավելագույն քանակը շինհրապարակում կազմելու է 180 մարդ, որից ճարտարագիտա-տեխնիկական անձնակազմ՝ 108 մարդ, բանվորներ՝ 40 մարդ, մնացածը լինելու են մեքենավարներ և այլ նեղ մասնագիտության ունեցողներ: Առավելագույն հերթափոխում՝ լինելու են 108 մարդ, որից 5-ը ճարտարագիտա-տեխնիկական անձնակազմ:

Հողային աշխատանքներ. կառուցապատման ժամանակ կատարվելու են հողային աշխատանքներ՝ հանույթ՝ 6000մ³, որից 2250մ³ հետ լիցք: Մնացած՝ 3750մ³ ծավալի հողային զանգվածը կուտակվելու է տարածքում և տեղափոխվելու է 15կմ հեռավորության վրա գտնվող աղբավայր՝ համաձայն Սպիտակի

համայնքապետարանի կողմից տրված շինթույլտվության պահանջներին: Տարածքում առկա է **100մ3** ծավալի բուսասահող՝ ավազակավի լցոնով:

Հողային և հիմնային, տանիքի, հատակների հարդարման, ինչպես նաև լրող և պատող կոնստրուկցիաների շին մոնտաժային աշխատանքները կատարվելու են համաձայն աշխատանքային նախագծի՝ ՇՆուԿ 3.02.02.-87-ի և ՇՆուԿIII-4-81-ի պահանջներին համապատասխան:

Տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցներ, սարքավորումներ, շինարարական աշխատանքներ. գործունեության կատարման շինարարության փուլում օգտագործվող հիմնական տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցներն են.

- Ավտոմոբիլային կռունկ
- Բեռնատար ինքնաթափ մեքենա
- Էքսկավատոր
- Բետոնախառնիչ
- Ավտոբետոնապոմպ
- Ձեռքի մեխանիկական գործիքներ և այլն:

Շինարարական աշխատանքների՝ բեռնման-բեռնաթափման ժամանակ օգտագործվող բեռնաբարձիչ մեքենաները, բեռնաբռնիչ սարքերը պետք է համապատասխանեն պետական ստանդարտներին կամ տեխնիկական պայմաններին՝ համաձայն ՇՆ և Կ III-4-80* պահանջներին: Բեռնման և բեռնաթափման համար նախատեսված տարածքը պետք է հարթեցվի և ունենա 50 -ից ոչ ավել թեքություն: Առասանման եղանակները և ձևերը որոշվում են նախապես և առասանման գրաֆիկական նկարագրությունը տրվում է առասանիչ բանվորներին, մեքենավարներին, կամ կախվում են տեսանելի տեղում ամբարձիչի մոտակայքում: Ամբարձիչի պտտվող պլատֆորմի և տրանսպորտային միջոցի կամ կառույցի կողային մասի մինիմալ հեռավորությունը պետք է լինի ոչ պակաս քան 1մ:

Շինտեխնիկական լինելու է Կապալառու ընկերության սեփական տեխնիկական կամ անհրաժեշտության դեպքում վարձակալվելու են այլ կազմակերպություններից: Մեքենաներն աշխատելու են ըստ հերթականության և ըստ անհրաժեշտության: Աշխատող մեքենաները կայանվելու են գործունեության տարածքում՝ արտադրական հրապարակում: Շինարարական տեխնիկայի և սարքավորումների կայանման վայրերում նախատեսվում է մանրախճի փոռում կամ բետոնասալերի տեղադրում՝ վառելիքի կամ քսայուղերի հնարավոր արտահոսքը հողային և ջրային ռեսուրսներ կանխելու նպատակով: Աղտոտված մանրախճը տեղափոխվելու է համապատասխան աղբավայր և փոխարինվելու է նորով:

Շինարարական տեխնիկայի համար համապատասխան վառելիքի լիցքավորումը և յուղումն իրականացվելու է շինհրապարակից դուրս՝ մասնագիտացված լցակայաններում կամ սպասարկման կետերում:

Կառուցապատման բոլոր լուծումների համար հաշվի են առնվելու տեղանքի պայմանները, կազմակերպվելու է անվտանգության տեխնիկայի կանոնների իրականացման համալիր միջոցառումներ՝ ղեկավարվելով ՀՀՇՆ III-IV.2008-ի դրույթներով:

Ամբողջ շինարարության ընթացքում վերահսկվելու են շինարարության որակի չափանիշները՝ տեխնիկական վերահսկողություն իրականացնող մարմնի կողմից: Ակտավորվելու են թաքնված աշխատանքները, գրանցելով վարման մատյանում:

Ելնելով առկա պայմաններից շինությունները բացի շինարարական նորմերով տրված անվտանգության հրահանգներից, անհրաժեշտ է կազմակերպել և աշխատանքների կատարման նախագծում արտացոլել անվտանգության նորմերի անհատական մոտեցումներ՝ հատկապես կապված կռունկի գործողության գոտում կատարվելիք շին. մոնտաժային աշխատանքների հետ:

Էլեկտրամատակարարում. կրթական համալիրի շինարարության ընթացքում էլեկտրամատակարարումը կատարվելու է համաձայն՝ «ՀԷՑ» ՓԲԸ կողմից տրամադրված տեխնիկական պայմանի :

Հրդեհաշիջման համակարգ. շին. հրապարակը կազմակերպելիս ղեկավարվելու են «Քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմին»-ի կողմից տրված հրահանգներով:

Շինարարական հրապարակում տեղադրվելու է 4 հրդեհաշիջման վահանակ՝ դարպասների մոտ, յուրաքանչյուրի վրա հակահրդեհային կրակմարիչներով և հիդրատներով: Շինարարության փուլում տեղադրվելու է նաև 3 տոննա տարողության ջրի բաք՝ հրդեհամարման, ջրցանի նպատակով:

Աղբահեռացում. շինարարության ընթացքում առաջանալու են շինարարական նյութերի մնացորդներ շինարարական աղբի տեսքով՝ մոտ 3100մ³ ծավալով: Շինաղբի կուտակումը կատարվելու է շինհրապարակում նախատեսված վայրում՝ պարկերի մեջ, չգերազանցելով նախատեսված բարձրության նորմերը: Առաջանալեու է նաև երկրորդային օգտագործման ենթակա շինարարական մասեր, նյութեր, որոնք կապալառու կազմակերպությունն օգտագործելու է այլ շինարարության ժամանակ:

Կենցաղային աղբը կառուցապատման փուլում կազմվելու է 3000 կգ/տարի: Կենցաղային աղբի կուտակման համար տեղադրվելու են 1.5*1 չափերի 2 աղբարկղ:

Շինարարության փուլում աղբահեռացումը կատարվելու է հիմք ընդունելով Սպիտակի համայնքապետարանի կողմից տրված նախագծման թույլտվության պահանջը:

7. Օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր

Բազմաֆունկցիոնալ համալիրի կառուցման շինարարության փուլում բնառեսուրսներից օգտագործվելու է ջուր, իսկ շահագործման փուլում ջուր՝ խմելու-կենցաղային նպատակով և բնական գազ:

7.1 Ջուր. շինարարության փուլում ջուրն օգտագործվելու է աշխատողների խմելու, տնտեսա-կենցաղային կարիքների, տարածքի ջրցանի, հողի(գրունտի) խոնավացման և անհրաժեշտության դեպքում հրդեհաշիջման համար:

Աշխատողների տեխնիկական և կենցաղային նպատակների համար կառուցվելու է ժամանակավոր ջրագիծ: Ջրցանի համար նախատեսվող տեխնիկական ջուրը բերվելու է ավտոցիստեռնով: Ջուրը լցվելու է տարածքում տեղադրվող 3 տ տարողության բաքի մեջ: Ջրի մատակարարման հաճախականությունը

կատարվելու է ըստ կարիքի: Տեխնիկական ջուրն ըստ անհրաժեշտության օգտագործվելու է հրդեհամարման, ջրցանի և անիվների լվացման համար: Տեխնիկական ջրի մատակարարման աղբյուրը կճշտվի համապատասխան թույլտվություններ ստանալուց հետո, շինարարական աշխատանքների սկզբից՝ կապալառու կազմակերպության կողմից: Տեխնիկական ջրի մատակարարումը կատարվելու է համապատասխան լիցենզիա ունեցող անձանց կամ ընկերությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով:

Շինհրապարակում ջուրն օգտագործվում է կենցաղային և հրդեհաշիջման նպատակներով: Որի սպառման հաշվարկման մեթոդը հիմնված է ըստ СНиП 3.01.01-85.

Ընդհանուր գնահատված ջրի սպառում.

$Q_{\text{сум}}$ որոշվում է բանաձևով:

$$Q_{\text{сум}} = Q_1 + Q_2 + Q_3, \text{ որտեղ՝}$$

Q_1 - ջրի սպառումը արտադրական կարիքների համար;

Q_2 - ջրի սպառումը տնտեսական կարիքների համար;

Q_3 - հրդեհաշիջման համար ջրի սպառում;

• **Արտադրության կարիքների համար ջրի սպառման հաշվարկ**

$$Q_1 = 1,2 \times K_n \times \sum \frac{Q_{\text{ср}}}{8 \times 3600}, \text{ л/վ}$$

որտեղ 1,2 – չհաշվառված ջրի սպառման գործակից,

$Q_{\text{ср}}$ – միջին արտադրության ջրի սպառում մեկ հերթափոխով,

K_n – ջրի անհավասար սպառման գործակիցը հավասար է 1.6-ի,

8 – հերթափոխի ժամերի քանակը:

Շինարարության ջրի պահանջները մեկ

հերթափոխով

Սպառող	Մոտավոր սպառում ջուրը ըստ СНиП	Մեկ հերթափոխի ջրի գնահատված սպառումը, л
Բետոնի և երկաթ բետոնի ցայտումը	200 - 400 л/խմ (մեկ օր)	1000

$$Q_1 = 1,2 \times 1,6 \times \frac{1000}{8 \times 3600} = 0,07 \text{ л/վ}$$

• **Կենցաղային կարիքների համար ջրի սպառման հաշվարկ**

Տնտեսությունների կարիքները կապված են աշխատանքի ընթացքում աշխատողների և աշխատողների ջրի ապահովման հետ: Կենցաղային կարիքների համար ջրի սպառումը որոշվում է բանաձևով.

$$Q_2 = \frac{q_2 \times n_2 \times K_2}{t_1 \times 3600},$$

որտեղ n_2 - ամենաբեռնված հերթափոխով աշխատող մարդկանց թիվը, հավասար է 109 մարդու;

t_1 - հերթափոխի տևողությունը, հավասար է 8 ժամվա;

K_2 - ջրի սպառման ժամային անհավասարության գործակից (հավասար է 1,5 - 3):

Աշխատանքի հատուկ պայմանների համար մենք ընդունում ենք $K_2 = 1,50$;

q_2 - կենցաղային և խմելու կարիքների համար ջրի հատուկ սպառում, որը հավասար է

$q_2 = 25$ լ / օր:

Ստանում ենք.

$$Q_2 = \frac{25 \times 109 \times 1.50}{8 \times 3600} = 0.142 \text{ լ/վ}$$

Շենքի հրդեհը մարելու համար ջրի սպառումը $q_3 = 2.5$ լ / վ է ներքին հրդեհային հիդրանտի՝ յուրաքանչյուր ռեակտիվից:

Հրդեհի մարման համար օգտագործվող ներքին հրդեհային հիդրանտների քանակը $n = 2$:

Շենքի հրդեհը մարելու համար ջրի սպառումն է.

$$Q_3 = n * q_3 = 2 * 2.5 = 5.00 \text{ լ / վ:}$$

Ընդհանուր սպառում՝ շինհրապարակի կարիքները բավարարելու համար.

$$Q_{\text{tot}} = Q_1 + Q_2 + Q_3 = 0,07 + 0,04 + 5,00 = 5,11 \text{ լ / վ:}$$

Կեղտաջրեր. Աշխատողների համար նախատեսվում է տեղադրել բիոզուգարան՝ վնասարանով: Ավտոբետոնախառնիչի տակարի, ավտոբետոնամղիչի խողովակի վնասման հոսքաջրերն ուղղորդվելու են դեպի տարածքում տեղադրվող բիոզուգարան:

Բիոզուգարանի կատարվելու է մասնագիտական կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով:

Շահագործման փուլում դպրոցի ջրամատակարարման համակարգը միացվելու է բնակավայրի ջրատարին: Բնակավայրում բացակայում է կոյուղատարը, ուստի դպրոցի ջրահեռացման համակարգի համար նախատեսվում է տեղադրել մաքրման կայան: Նախատեսվում է տարածքում տեղադրել 1 բլոկային համակարգով, ընդհանուր 2290 կգ քաշով, 13մ երկարությամբ, 2,2մ լայնությամբ և 14մ

բարձրությամբ Եվրոլուս-250 տիպի կամ նույն տեխնիկական լուծումներին համապատասխանող այլ մակնիշի երաշխավորված կենսաբանական մաքրման կայան, որն ապահովելու է օրական 3,6մ3 ժամում ծավալով(Q= 86.4մ3/օր) կենցաղային կեղտաջրերի եռաստիճան մաքրում՝ մինչև 98%:

Կեղտաջրերը բակային ներքին ցանցով հավաքվում են և պոմպակայանով տրվում մաքրման կայան: Ներքին ցանցերը մոնտաժվում են պոլիպրոպիլենե խողովակներից $\Phi 50;40;32;25;20$ մմ: Արտաքին ցանցը մոնտաժվում է $\Phi 50$ մմ պոլիէթիլենային խողովակներից:

Մաքրման կայանում հավաքված ջուրը օգտագործվելու է կանաչ տարածքների ոռոգման համար:

Կայանի շահագործման արդյունքում առաջանալու է տիղմ՝ տարեկան 8-10կգ քանակով: Մաքրված տիղմը տեղափոխվելու է աղբավայր՝ մասնագիտացված կամակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով:

Շահագործման փուլում հրդեհաշիջման համար պահանջվող ջրի ելքը հաշվարկվել է համաձայն «Շենքերի ներքին ջրամատակարարում և ջրահեռացում» ՀՀՇՆ.40-01.01-2014 նորմերի: Հրդեհամարման համար նախատեսվող ջրաքանակը հաշվարկվում է $0,12/վրկ 1մ^2$ մակերեսի համար:

7.2 Նյութեր. Շինարարության ժամանակ օգտագործվելու են շինանյութեր, մասնավորապես.

- երկաթբետոն, երկաթբետոնե կարկասներ
- ավազ, բետոն
- ավտոկլավինացված ֆիբրոցեմենտային սալեր,
- բիտումային կղմինդր
- տուֆ
- մետաղական կառուցվածքներ
- ամրանային ձողեր
- բարձրորակ երեսապատման սալիկներ
- ապակի , փայտ
- բարձրորակ ներկ և այլն

Կառույցի երեսապատումը նախատեսվում է իրականացնել բազալտե և ավտոկլավինացված ֆիբրոցեմենտային սալերով:

Շինհրապարակում բետոնի շաղախի պատրաստման հանգույցի տեղադրում և բետոնախնուրդի պատրաստում չի նախատեսվում: Բետոնի շաղախը մատակարարվելու է մասնագիտացված ընկերության կողմից՝ համապատասխան բետոնախառնիչ մեքենաներով: Միաձույլ ե/բ կոնստրուկցիաների բետոնացման համար համապատասխան դասի բետոնը պատվիրվելու է մասնագիտացված բետոնային հանգույցներում: Բետոնը շինհրապարակում լցվելու է կաղապարների մեջ

բետոնամղիչով: Նախատեսվում է օգտագործել B20 դասի ծանր $g=2300$ կգ/մ³ ծավալային կշռով բետոն:

Շինաշխատանքերը կատարվելու են մասնագիտացված կապալառու կազմակերպությունների կողմից: Շինարարության համար նախատեսված բոլոր նյութերն, ինչպես նաև շենքի արտաքին և ներքին հարդարման նյութերը մատակարարվելու են համապատասխան մասնագիտացված (լիցենզավորված) կազմակերպություններից՝ շինինդուստրիայի ձեռնարկություններից և գլխավոր շինարարական կազմակերպության արտադրական բազայից: Բետոնի որակը ստուգվելու է շինհրապարակում նախատեսված լաբորատորիայում:

Ձմռանը ներքին հարդարման և բետոնային աշխատանքները կատարվելու են հատուկ տաքացման պայմաններում:

Շինարարական հրապարակում շինանյութերը պահեստավորվելու են պահեստներում, իսկ բաց տարածքի դեպքում կտեղադրվեն տակդիրների վրա՝ չգերազանցելով նախատեսված բարձրության նորմերը: Սորուն նյութերը պահեստավորվելու են ծածկի տակ:

8. Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները, ռիսկերը (շինարարության և շահագործման, փակման փուլ)

Գործունեության իրականացման ենթակա տարածքը գտնվում է Արագածոտնի մարզ Սպիտակ համայնքի Հարթագյուղ բնակավայրի վարչական տարածքում: Տարածքը գտնվում է նախկին դպրոցին կից տարածքում: Նախատեսվող գործունեության իրականացման հետևանքով շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները կառաջանան շինարարության փուլում, կապված՝ հողային աշխատանքների, մեքենաների և շինտեխնիկայի շահագործումից առաջացող ծխագազերի արտանետումների, շինտեխնիկայի շահագործման և ավտոտրանսպորտի տեղաշարժի արդյունքում աղմուկի մակարդակի ավելացման, թափոնների կառավարման, բետոնային աշխատանքների հետ, ինչպես նաև աշխատանքի անվտանգության հետ, որոնք կլինեն կարճաժամկետ:

Գործունեության իրականացումը առաջացնելու է լանդշաֆտի որոշակի ծանրաբեռնվածություն: Գործունեության իրականացման ընթացքում ծառահատումներ չեն կատարվելու, քանի որ տարածքում բացակայում են ծառերը:

Կրթական համալիրի կառուցումը կատարվելու է ՀՀ գործող շինարարական նորմերին և պահանջներին համապատասխան:

8.1 Օդային ավազան.

Գործունեության իրականացման շինարարության փուլում լինելու են օդային ավազան արտանետումներ՝ տրանսպորտային միջոցների աշխատանքի ընթացքում՝ ծխագազերի և հողային աշխատանքների (փորման, հարթեցման), ճանապարհների օգտագործման ժամանակ առաջացող փոշու տեսքով:

Գործունեության իրականացման ընթացքում օդային ավազանի հնարավոր

աղտոտվածությունը լինելու է կարճաժամկետ և թույլատրելի նորմերի սահմաններում: Շինարարության ընթացքում, հատկապես չոր և շոգ եղանակներին, կատարվելու են շինհրապարակի և ճանապահների փոշենստեցման աշխատանքներ՝ ջրցան մեքենայով:

Շինարարության փուլում հարակից բնակելի և հասարակական շենքերից բողոքների դեպքում Կապալառուի կողմից կիրականացվի օդի աղտոտվածության գործիքային չափումներ՝ օդի աղտոտվածությունը վերահսկելու նպատակով:

Շինարարության ժամանակ հանվելու է հողային գրունտ: Շինարարության ժամանակ օգտագործվելու է հիմնական շինարարական տեխնիկայի և փոխադրամիջոցներ՝ թվով 12 շինմեքենա/շինտեխնիկա:

Մթնոլորտ արտանետվող նյութերի հաշվարկ

Շինարարական տեխնիկայի տեղաշարժը գրունտային ճանապարհով ուղեկցվում է փոշու արտանետմամբ, ինչն առաջանում է անվադողերի և գրունտային մակերեսի շփման արդյունքում, գրունտի, շինանյութերի, շինարարական աղբի տեղափոխման, դատարկման աշխատանքների ժամանակ: Շինհրապարակում անօրգանական փոշու արտանետման առավելագույն սահմանաչափը որոշվում է հետևյալ բանաձևով.

$$Q = \frac{C_1 \times C_2 \times C_3 \times K_5 \times N \times L \times C_7 \times q_1}{3600} + C_4 \times C_5 \times K_5 \times q_1^2 \times S \times n, \text{ գ/վրկ}$$

$$M_{\text{տարի}} = 0.0864 * M_{\text{վրկ}} * (365 - (T_{\text{ց}} + T_{\text{ձ}})), \text{ տ/տարի}$$

Որտեղ,

C₁ – գործակից, որը հաշվի է առնում տեղանքում տրանսպորտի միջին բեռունանկությունը

C₂ - գործակից, որը հաշվի է առնում տեղանքում տրանսպորտի տեղաշարժման միջին արագությունը

C₃ - գործակից, որը հաշվի է առնում ճանապարհների վիճակը

K₅ - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի մակերևույթային շերտի խոնավությունը

N- ամբողջ տրանսպորտի վազքընթացների թիվն է ժամում

L- մի վազքի միջին երկարությունն է

C₇ - գործակից, որը հաշվի է առնում մթնոլորտ արտանետվող փոշու բաժնեմասը

q₁ - 1կմ վազքի դեպքում փոշու արտանետումները մթնոլորտ

C₄ - գործակից, որը հաշվի է առնում պլատֆորմի մակերեսի նյութի պրոֆիլը

C₅ - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի շրջափչման արագությունը

K₅ - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի մակերևույթային շերտի խոնավությունը

q₁² - նյութի փաստացի մակերևույթի միավորից փոշու արտանետումները

S- պլատֆորմայի միջին մակերեսն է ,

n- ավտոմեքենաների թիվն է

Tcn – ձնածածկ օրերի թիվն է
 Tд – անձրևային օրերի թիվն է

Աղյուսակ 7.

Կատարվող աշխատանքի բնույթը	C1	C2	C3	N	L	C7	q1	C4	C5	K5	q12	S	n	M, տ/տարի	Q, գ/վրկ
Մեքենաների շարժը	1	0.6	0.1	2	0,2	0,01	1025	1,3	1.0	0,01	0,002	15	13	0,037	0.005
Գրունտի հանույթը	1	0.6	0.1	2	0,2	0,01	1025	1,3	1.0	0,01	0,002	7	1	0,0013	0,00018
Գրունտի հետլիցք	1	0.6	0.1	2	0,2	0,01	1025	1,3	1.0	0,01	0,002	7	1	0,0013	0,00018

Արտանետումների վերջնական տարբերակը ներկայացվում է Աղյուսակ 8-ում

Աղյուսակ 8.

Աշխատանքի բնույթը	M, տ/տարի	Q, գ/վրկ
Մեքենաների շարժը փոշի՝ 70-20% SiO2)	0,037	0.005
Գրունտի հանույթը փոշի՝ 70-20% SiO2)	0,0013	0,00018
Գրունտի հանույթը փոշի՝ 70-20% SiO2)	0,0013	0,00018
Արտանետվող փոշու ընդհանուր քանակը	0,0396	0,00536

Փորման աշխատանքների իրականացման արդյունքում արտանետվելու է անօրգանական փոշի՝ 20-70% SiO₂ պարունակությամբ: Նախատեսվող գործունեության նախագծային տվյալների համաձայն գրունտի հանույթի համար օգտագործվելու է 1 էքսկավատոր՝ համապատասխանաբար 1մ³ աշխատանքային շերտի տարողությամբ: Ելնելով գործող մեթոդակարգից՝ արտանետվող փոշու ծավալը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$Q = \frac{P_1 \times P_2 \times P_3 \times P_4 \times P_5 \times P_6 \times B_1 \times G \times 10^6}{3600} \text{ գ/վրկ}$$

P1 - փոշու ֆրակցիայի բաժնեմասն է, 0,04

P2 0-50 մկմ չափերով մասնիկների բաժնեմասն է տարածվող փոշու աերոզոլում, 0.02

P3 - գործակից, որը հաշվի է առնում շինարարական տեխնիկայի աշխատանքի գոտում քամու արագությունը, 1.2

P4 - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի խոնավությունը, 0.01

P5 - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի խոշորությունը, 0.5

P6 - գործակից, որը հաշվի է առնում տեղանքի պայմանները, 1.0

B1 - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի բեռնաթափման բարձրությունը, 0.5

G վերամշակվող գրունտի քանակն ըստ աշխատանքային շերտի տարողության՝ 9տ/ժ

Այսպիսով,

$$Q = \frac{0,04 \times 0,02 \times 1,2 \times 0,01 \times 0,5 \times 1 \times 0,5 \times 4,5 \times 10^6}{3600} = 0,003 \text{ գ/վրկ}$$

Մեկանգամյա համախառն արտանետումը (70-20% SiO₂).

$$M = 0,0036 \times 0,003 \times 72 = 0,00078 \text{ տ/շինժամ}$$

Բեռնման – բեռնաթափման աշխատանքների իրականացման արդյունքում առաջացող փոշու հաշվարկն իրականացվել է գործող մեթոդակարգի համաձայն: Թափքի բեռնաթափման աշխատանքներն իրականացվում են ուղղահայաց՝ առանց թևքի կիրառման: Բեռնաթափվում է գրունտ, ինչից առաջացող փոշու ծավալը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$M = \frac{K_1 \times K_2 \times K_3 \times K_4 \times K_5 \times K_7 \times K_8 \times K_9 \times B \times G \times 10^6}{3600} \cdot (1 - \eta), \text{ գ/վրկ}$$

K₁ - փոշու ֆրակցիայի բաժնեմասն է,

K₂ 0-50 մկմ չափերով մասնիկների բաժնեմասն է տարածվող փոշու աերոզոլում,

K₃ - գործակից, որը հաշվի է առնում շինարարական տեխնիկայի աշխատանքի գոտում քամու արագությունը,

K₄ – գործակից, որը հաշվի է առնում տեղի պայմանները, տեղափոխման և փոշեառաջացման պայմանները,

K₅ - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի խոնավությունը,

K₇ - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի խոշորությունը,

K₈ – ուղղման գործակից տարբեր նյութերի համար՝ կախված ճանկաշերտի տեսակից

K₉ – ավտոինքնաթափի համախառն բեռնաթափման ուղղման գործակից

B - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի բեռնաթափման բարձրությունը,

G – նյութի վերամշակման գումարային քանակը 1 ժամվա հաշվով, տ/ժ

η - փոշենստեցման արդյունավետության հարաբերակցությունը մեկ միավորի հաշվով
Արտանետվող փոշու տարեկան քանակը որոշվում է հետևյալ բանաձևով.

$$M_{\text{տ}} = K_1 \cdot K_2 \cdot K_3 \cdot K_4 \cdot K_5 \cdot K_7 \cdot K_8 \cdot K_9 \cdot B \cdot G \eta, \text{ տ/տարի}$$

Դե $G_{\text{շոծ}}$ – վերամշակվող նյութի գումարային ծավալն է շինարարության ողջ ժամանակատվածի համար

Գրունտ

$$M = 0,05 \cdot 0,03 \cdot 1,2 \cdot 1 \cdot 0,5 \cdot 0,2 \cdot 0,21 \cdot 0,2 \cdot 0,5 \cdot 6 \cdot 10^6 / 3600 \cdot 0,15 = 0,000945 \text{ գ/վրկ}$$

$$M_{\text{տ}} = 0,05 \cdot 0,03 \cdot 1,2 \cdot 1 \cdot 0,5 \cdot 0,5 \cdot 0,4 \cdot 0,2 \cdot 0,5 \cdot 422 = 0,0076 \text{ տ/տարի}$$

Մթնոլորտ արտանետվող աղտոտող նյութերի բնութագիրը բեռնման –բեռնաթափման աշխատանքներից

Աղյուսակ 9.

Արտանետվող նյութ	Առավելագույն միանվագ, գ/վրկ	Տարեկան արտանետում

		տ/տ
Անօրգանական փոշի >70%	0,000945	0,0076
Անօրգանական փոշի 20-70%	0,003	0,0106

Շինարարության ժամանակ աշխատող դիզելային շարժիչով մեքենաներից արտանետվող ընդհանուր գազերի և վնասակար նյութերի հաշվարկն իրականացվել է համաձայն գործող մեթոդակարգի: Հաշվարկի բանաձևը արտանետվող գազերի ընդհանուր ծավալի համար իրականացվում է հետևյալ բանաձևով.

$$M' = \frac{G_4 \cdot q_i \cdot n \cdot 10^3}{3600}$$

Որտեղ, G_4 – դիզ. վառելիքի ժամային ծախսն է
 q_i – i-րդ աղտոտող նյութի սահմանային ցուցիչն է՝ տ/վ
 n – շինհրապարակում միաժամանակ աշխատող մեքենաների առավելագույն թիվն է:
 Հետևաբար,

$$M' = \frac{G_4 \cdot q_i \cdot n \cdot 10^3}{3600} = \frac{0.026 \cdot 0.084 \cdot 3 \cdot 10^3}{3600} = 0,0018 \text{մ}^3 \text{ գազային արտանետման ծավալն է:}$$

Դիզելային շարժիչով մեքենաներից արտանետվող վնասակար նյութերի հաշվարկն իրականացվում է հետևյալ բանաձևով.

$$G_i = \sum_{k=1}^k (m_{\text{ՍԹԱ}i} \cdot t_{\text{ՍԹԱ}} + 1,3 \cdot m_{\text{ՍԹԱ}ik} \cdot t_{\text{ՍԹԱ}k}) \cdot N_k / 1800, \text{ ր/ց}$$

$m_{\text{ՍԹԱ}i}$ – i-րդ նյութի սահմանային արտանետումն է չճանրաբեռնված մեքենայի շարժման ժամանակ գ/ր

$1,3 \cdot m_{\text{ՍԹԱ}ik}$ – i-րդ նյութի սահմանային արտանետումն է ճանրաբեռնված մեքենայի շարժման ժամանակ գ/ր

$t_{\text{ՍԹԱ}}$ – մեքենային շարժման ժամանակահատվածն է 30ր. կտրվածքով՝ չճանրաբեռնված ր.

$t_{\text{ՍԹԱ}k}$ – մեքենային շարժման ժամանակահատվածն է 30ր. կտրվածքով՝ ճանրաբեռնված ր.

N_k – k-րդ խմբի մեքենաների վ միաժամանակ աշխատող մեքենաների առավելագույն թիվն է

i-րդ նյութի համախառն արտահանման հաշվարկն իրականացվում է հետևյալ բանաձևով.

$$M_i = \sum_{k=1}^k (m_{U\Theta\Lambda i} \cdot t_{U\Theta\Lambda} + 1,3 \cdot m_{U\Theta\Lambda ik} \cdot t_{U\Theta\Lambda k}) \cdot 10^{-6}, \text{ տ/տարի}$$

Շինմեքենաների անվանացանկ	Քանակը	Մեկ մեքենայի միջին աշխատաժամանակը							Աշխատանքային օրերի թիվը	Միաժամանակ աշխատող մեքենաների առավելագույն թիվը
		Օր/ժ			30ր/ր					
		ընդամենը	չծանրաբեռնված	ծանրաբեռնած	Ազատ ընթացք	չծանրաբեռնված	ծանրաբեռնած	Ազատ ընթացք		
Աշտարակային կոունկ	1 (1)	1	0,433	0,5	0,333	12	13	5	95	+
Ավտովերամբարձ կոունկ	1 (1)	1	0,433	0,5	0,333	12	13	5	95	+
Բեռնատար ինքնաթափ	1 (3)	3	2,4	2,6	1	12	13	5	320	-
Բեռնատար ավտոբետոնախառնիչ	1 (1)	2	2,4	2,8	1	12	13	5	320	+
Էքսկավատոր	1 (1)	4	2,875	3,2	1,3	12	13	5	110	+
բուլդոզեր	1 (1)	3	1,2333	1,6	0,6667	13	13	5	250	-
կոմպրեսոր	1 (1)	1	0,2333	0,4	0,16667	13	12	5	110	-

ջրի մեքենա	1 (2)	2	2	2,16667	0,8333 3	12	13	5	90	+

Աղտոտող նյութի անվանումը	i-րդ նյութի արտանետման ծավալը միաժամանակ աշխատող առավելագույն թվով մեքենաներից յուրաքանչյուրի համար հաշվարկվում է համաձայն $G_i = \sum_{k=1}^k (m_{\text{սթու}} \cdot t_{\text{սթու}} + 1,3 \cdot m_{\text{սթու}} \cdot t_{\text{սթու}}) \cdot N_k / 1800,$ բանաձևի, իսկ ընդհանուր գ/վրկ
Ածխածնի օքսիդ	0,00362
Ածխաջրածիններ	0,003214
Ազոտի օքսիդներ	0,00409
Ծծմբի երկօքսիդ	0,00204
Մուր	0,00278

Աղյուսակ 10.

Դիզելային շարժիչներից արտանետվող նյութի ընդհանուր ծավալը ըստ յուրաքանչյուր աղտոտող նյութի և ըստ աշխատող մեքենայի Ամրակցման աշխատանքների ժամանակ օգտագործվող նյութերի և ներկայնյութերի համար հաշվարկն իրականացվում է համաձայն հետևյալ բանաձևի.

$$\Pi = 10^{-3} \cdot m_k \cdot (\delta a / 100) \cdot (1 - f_p / 100) \cdot K, \text{ տ/տարի}$$

Որտեղ,

m_k – օգտագործվող ներկանյութի քանակն է, կգ

δa – ներկի բաժնեմասն է, որը կորում է աէրոզոլի տեսքով, %;

f_p –լուծիչ, %;

K – աէրոզոլի տեսքով ներկանյութի նստեցման գործակիցն է,

$$\Pi_1 = 10^{-3} \cdot m_k \cdot f_p \cdot \delta' p / 10^4, \text{ տ/տարի}$$

Որտեղ,

f_p – նյութի օքսիդացման չափաբաժինն է

$\delta' p$ – լուծիչի գոլորշիացման մասնաբաժինն է, որն առաջանում չորանալուց:

Հետևաբար ամրակցման աշխատանքների ժամանակ արտանետվող նյութերի քանակն ըստ տեսակի որոշվում է հետևյալ բանաձևով.

$$G = \frac{\Pi' \cdot 10^6}{n \cdot t \cdot 3600}, \text{ գ/վրկ}$$

որտեղ,

Γ' - ամրակցման ընթացքում օգտագործվող նյութերի բաժնեմասն է, մեկ ամիս անընդմեջ աշխատելու պարագայում

n – մեկ ամսվա կտրվածքով օգտագործվող նյութերով աշխատելու անընդմեջ օրերի քանակն է

t – օրվա մեջ ներկանյութ օգտագործելու միջին ժամային քանակն է:

Այսպիսով,

$$\Gamma = 10^{-3} \cdot 20,05 \cdot (30/100) \cdot (1-45/100) \cdot 1 = 0,003308 \text{ տ/տարի}$$

$$G = 0,003308 \cdot 10^6 / (10 \cdot 6 \cdot 3600) = 0,015316 \text{ գ/վրկ}$$

$$\Gamma = 0,003308 \cdot 1 = 0,003308 \text{ տ/տարի}$$

$$G = 0,015316 \cdot 1 = 0,0015316 \text{ գ/վրկ}$$

$$\Gamma = 10^{-3} \cdot 20,05 \cdot (45 \cdot 25 / 10^4) = 0,002256 \text{ տ/տարի}$$

$$\Gamma_i = 10^{-3} \cdot 20,05 \cdot (45 \cdot 75 / 10^4) = 0,006767 \text{ տ/տարի}$$

$$\Gamma = 0,002256 + 0,006767 = 0,009023 \text{ տ/տարի}$$

$$\Gamma = 0,009023 \cdot 0,5 = 0,004511 \text{ տ/տարի}$$

$$G = 0,002256 \cdot 0,5 = 0,001128$$

Այսպիսով, արտանետվող նյութերի տեսակային և քանակական տվյալները

ներկայացվում են Աղյուսակ 7-ում

Աղյուսակ 11.

Աղտոտող նյութի անվանումը	Առավելագույն արտանետում գ/վրկ	Տարեկան արտանետում տ/տ
Դիմեթիլբենզոլ	0,001128	0,004511
Կախյալ մասնիկներ	0,0015316	0,002256

Իրականացնելով շինարարության ժամանակ աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի արտանետման ծավալների հաշվարկները, ներկայացնենք Աղյուսակ 8-ի տեսքով դրանց ամբողջական վերլուծությունը և նկարագիրը

Աղյուսակ 12.

Շինարարական աշխատանքների փուլերը	Մթնոլորտ վնասակար արտանետումների քանակը, գ/վրկ	Ժամանակահատված)							
	Անօրգանական փոշի 70-20% SiO2	Անօրգանական փոշի > 70 SiO2	Ածխածնի օքսիդ	Ածխաջրածիններ (CH)	Ազոտի օքսիդներ	Ծծմբի երկօքսիդ	Մուր	Դմբիլբենզոլ	սխյալ մասնիկներ
1	2	3	4	5			6		
Շինտեխնիկայի տեղեշարժ՝ այդ թվում նաև շինադրի տեղափոխում	0,0396	-	-	-	-	-	-		
Փորման աշխատանքներ	0,003	-	-	-	-	-	-		
Բեռնման – բեռնաթափման՝ այդ թվում շենքի վերակառուցման աշխատանքներ	-	0,000945	-	-	-	-	-		
Դիզելային շարժիչից առաջացող արտանետումներ	-	-	0,00362	0,003214	0,00409	0,00204	0,00278		
Ամրակցման աշխատանքներից արտանետումներ	-	-	-	-	-	-	-	001128	0015316

Կառուցապատման ժամանակ արտանետվող նյութերը գտնվում են թույլատրելի սահմանային նորերում, իսկ շինարարությունը կրելու է ժամանակավոր բնույթ, ուստի ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա նույնպես:

8.2 Հողային ռեսուրսներ.

Գործունեության ենթակա տարածքի նպատակային նշանակությունը բնակավայրի է, իսկ գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ հասարարական կառուցապատման: Համաձայն «Հայր և որդի Տիտիզյաններ»ՍՊԸ-ի կողմից տրված ինժեներատեխնիկական եզրակացության տարածքի առաջին շերտը՝ Հողաբուսական շերտ է՝ ավազակավի, կավավազի լցոնով:

Համաձայն նախագծային լուծումների՝ նախատեսվող գործունեության իրականացման համար նախատեսվում է 6100մ³ ծավալի հողային աշխատանքներ, որից բերրի հողը՝ 100մ³: Հողային զանգվածն առաջանալու է շենքի հիմքերի փորման, ներտարածքային ճանապարհների կառուցման, ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի կառուցման համար նախատեսվող աշխատանքներից: Ավելացած հողային զանգվածը տեղափոխվելու է աղբավայր՝ Սպիտակի համայնքապետարանի հետ համաձայնեցված:

Շահագործման փուլում հողային ռեսուրսների վրա ազդեցություն չի նախատեսվում, ելնելով գործունեության բնույթից:

8.3 Ջրային ռեսուրսներ.

Համաձայն «Հայր և որդի Տիտիզյաններ»ՍՊԸ-ի կողմից տրված ինժեներատեխնիկական եզրակացության՝ Տեղամասում մինչև 10մ խորությամբ փորված հորատանցքներով ստորերկրյա ջրեր չեն բացահայտվել և ըստ արխիվային նյութերի դրանք գտնվում են 10 մետրից խորը հորիզոններում:

Կառուցապատվող տարածքում չկան մակերևութային ջրային ավազաններ կամ առուներ: Մոտակա արհեստական ջրամբարը գտնվում է 210մ հեռավորության վրա: Բացի այդ, շինարարական աշխատանքները կատարվելու են ցանկապատված շինհրապարակի ներսում, ինչը կբացառի և/կամ կնվազեցնի հնարավոր արտահոսքերը և արտանետումները ջրային ռեսուրսներ, բացառելով մակերևութային ջրերի վրա ուղղակի ազդեցությունը:

Շահագործման փուլում ջրային ռեսուրսների վրա ազդեցություն չկա, քանի որ կից գտնվող ջրային ռեսուրսները բացկայում են:

Շահագործման փուլում դպրոցի ջրամատակարարման համակարգը միացվելու է բնակավայրի ջրատարին:

Բնակավայրում բացակայում է կոյուղատարը, ուստի դպրոցի ջրահեռացման համակարգի համար նախատեսվում է տեղադրել մաքրման կայան: Նախատեսվում է տարածքում տեղադրել 1 բլոկային համակարգով, ընդհանուր 2290 կգ քաշով, 13մ երկարությամբ, 2,2մ լայնությամբ և 14մ բարձրությամբ Եվրոլուս-250 տիպի կամ նույն տեխնիկական լուծումներին համապատասխանող այլ մակնիշի երաշխավորված կենսաբանական մաքրման կայան, որն ապահովելու է օրական 3,6մ³ ժամում ծավալով (Q= 86.4մ³/օր) կենցաղային կեղտաջրերի եռաստիճան մաքրում՝ մինչև 98%:

Կեղտաջրերը բակային ներքին ցանցով հավաքվում են և պոմպակայանով տրվում մաքրման կայան: Ներքին ցանցերը մոնտաժվում են պոլիպրոպիլենե խողովակներից $\Phi 50;40;32;25;20$ մմ: Արտաքին ցանցը մոնտաժվում է $\Phi 50$ մմ պոլիէթիլենային խողովակներից:

Մաքրման կայանում հավաքված ջուրը օգտագործվելու է կանաչ տարածքների ոռոգման համար:

Կայանի շահագործման արդյունքում առաջանալու է տիղմ՝ տարեկան 8-10կգ քանակով: Մաքրված տիղմը տեղափոխվելու է աղբավայր՝ մասնագիտացված կամակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով:

8.4 Կենսաբազմազանություն

Բուսական աշխարհ. նախատեսվող գործունեության ենթակա տարածքն արդեն ենթարկված է անտրոպոգեն ազդեցությունների, երկար տարիներ օգտագործվել է որպես դպրոցի տարածք: Տարածքում բացակայում են ծառերը:

Կենդանական աշխարհ. գործունեության հարակից տարածքներն արդեն կառուցապատված են, ուստի մարդկային գործոնի, երթևեկության՝ մեքենաների շարժի, աղմուկի պայմաններում տարածքում բացակայում են կենդատեսակները, ինչպես նաև կենդանիների բնադրավայրերը, միգրացիոն ուղիները:

Հաշվի առնելով, որ նախատեսվող գործունեությունն իրականացվելու է արդեն կառուցապատված տարածքում, կենսաբազմազանությանը վտանգ չի սպառնում: Հաշվետվությունում նախատեսվում են Բնապահպանական միջոցառումներ՝ ուղղված ծառերի տեսքով քաղաքային կենսաբազմազանության՝ բուսատեսակների պահպանմանը:

8.5 Թափոններ.

Քանդման արդյունքում առաջանալու են տարատեսակ թափոններ՝ դռներ, պատուհաններ, քար, թիթեղ, փայտ, մետաղական մասեր և այլն: Այս թափոնները տեսակավորվելու են, կուտակվելու են շինհրապարակի առանձին հատվածներում և

հանձնվելու են համապատասխան մասնագիտացված կազմակերպություններին, պահանջարկի դեպքում նաև բնակիչներին: Գործունեության իրականացման հետևանքով շինարարության փուլում առաջանալու են կոշտ թափոններ.

- Կազմակերպությունների կենցաղային տարածքներից առաջացած խոշոր եզրաչափերի աղբ/շինարարական աղբի տեսքով (ավազի, բետոնի, քարի և այլն), (ծածկագիր՝ 91200500 01 00 5)՝ 5250մ³ ծավալով՝ ներառյալ քանդման ժամանակ առաջացած շինաղբը:
- Կազմակերպությունների կենցաղային տարածքներից առաջացած չտեսակավորված աղբ /բացառությամբ խոշոր եզրաչափերի) (ծածկագիր՝ 91200400 01 00 4) կառուցապատման փուլում՝ 3000 կգ/տարի, շահագործման փուլում՝ 27000կգ/տարի:
- Փորման աշխատանքների ընթացքում առաջացած վտանգավոր նյութերով չաղտոտված հող» (ծածկագիրը՝ 31401100 08 99 5)՝ 3000 մ3:

Շինարարության փուլում առաջանալու են նաև այլ թափոններ, մասնավորապես՝

- յուղոտված լաթեր(ծածկագիրը՝ 58200600 01 01 4)10կգ,
- յուղերով աղտոտված ավազ(յուղի պարունակությունը-15%-ից ցածր՝ (ծածկագիրը 31402303 01 03 4)՝ 5կգ,
- շինարարական նյութերի, փայտանյութի թափոններ, այդ թվում շինությունների քանդելուց և մասնատելուց առաջացած (ծածկագիրը՝ 17120500 01 00 4)՝ 24մ³,
- Լաքերի և ներկերի շլամներ (ծածկագիրը՝ 55500300 04 00 4), Կարծրացած սոսնձի թափոններ (ծածկագիրը՝ 55700600 01 01 4)՝ 2կգ,
- Կտորների տեսքով սև մետաղներ պարունակող թափոններ /առաջանում է շենքի հիմնակմախքի, կաթսայատան քանդման արդյունքում՝ ծածկագիր՝ 3 35131200 01 99 5)՝ 15մ³, օգտագործման համար ոչ պիտանի չաղտոտված պղնձե հաղորդալար տարբեր պարունակության՝ (ծածկագիր՝ 3531030501013)՝ 15մ³, օգտագործման համար ոչ պիտանի չաղտոտված այլումինե հաղորդալար (ծածկագիր՝ 35310105 01 99 5) 15մ³ և այլն:

Քանդման արդյունքում առաջացող թափոնների, ինչպես նաև նշված թափոնների քանակական գնահատումը կկատարվի Կապալառու կազմակերպության կողմից շինարարության փուլում, ելնելով փաստացի արդյունքներից:

Այս կարգի թափոնները համաձայն՝ ՀՀ բնապահպանության նախարարի 2006թ. դեկտեմբերի 25-ի N430-Ն և 2006 թվականի հոկտեմբերի 26-ի N342-Ն հրամանների՝ ըստ վտանգավորության դասակարգված թափոնների ցանկի՝ պատկանում են վտանգավորության 4 և 5-րդ դասերին:

Թափոնների տեղափոխումը կատարվելու է Սպիտակ համայնքապետարանի հետ համաձայնեցված:

Կենցաղային աղբի հաշվարկները

Կենցաղային աղբի ծավալը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$M=n*m$$

m – 1 հերթափոխում կենցաղային աղբի քանակը մեկ մարդու հաշվով՝ 120կգ/տ

n – աշխատողների թիվն է.

$$M=25*120= 3000կգ/տ կամ 9.2կգ/օր$$

Շինարարությունը տևելու է 2 տարի, հետևաբար

$$M=3000*2= 6000կգ/տ$$

Շահագործման փուլում կենցաղային աղբի առավելագույն ծավալը հաշվարկվել է հաշվի առնելով կրթահամալիրի առավելագույն ծանրաբեռնվածությունը՝ 144 աշակերտ, 80 երեխա և 76 աշխատող, ընդամենը 300մարդ: Շահագործման փուլում կենցաղային աղբի քանակը կկազմի.

$$M=300*120= 36000կգ/տարի կամ 112կգ/օր:$$

Թափոնների կառավարման համար հաշվետվությունում նախատեսվում են բնապահպանական միջոցառումներ:

8.6 Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ.

Գործունեության ենթակա և մոտակա տարածքներում բացակայում են պատմամշակութային արժեք ունեցող պատմամշակութային և բնության հուշարձանները: Կառուցապատման ենթակա տարածքը չի առնչվում որևէ գյուղում գոյություն ունեցող մշակութային հուշարձանների, ինչպես նաև հատուկ պահպանվող տարածքների հետ, ուստի հնարավոր ազդեցություններ վերջիններիս վրա չի նախատեսվում: Գործունեությունն իրականացվելու են գոյություն ունեցող դպրոցի տարածքում, ուստի առանձին ուսումնասիրության աշխատանքներ չեն նախատեսվում:

Միաժամանակ շինարարական աշխատանքների ընթացքում որևէ հնագիտական շերտի կամ հուշարձանի հայտնաբերման դեպքում շինարարական աշխատանքներն անմիջապես դադարեցվելու և տեղեկացվելու են համապատասխան պետական մարմին (Պատմական և մշակութային հուշարձանների պահպանության վարչությանը)՝ համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության հետագա գործողությունները կազմակերպելու համար: Շինարարական աշխատանքները հնարավոր կլինի շարունակել միայն համապատասխան թույլտվության տրամադրման դեպքում:

8.7 Աղմուկ և թրթռում.

Շինարարության ընթացքում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը կապված է լինելու շինարարական տեխնիկայի, սարքավորումների և տրանսպորտային միջոցների աշխատանքի հետ: ՀՀ-ում աղմուկի մակարդակը կանոնակարգվում է համաձայն՝ ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2002թ. մարտի 6-ի՝ «ԱՂՄՈՒԿՆ ԱՇԽԱՏԱՏԵՂԵՐՈՒՄ, ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՇԵՆՔԵՐՈՒՄ ԵՎ ԲՆԱԿԵԼԻ ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՏՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐՈՒՄ» N2-III-11.3 ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐ N2-III-11.3 ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ N 138 հրամանի և ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի 2014թ. մարտի 17-ի՝ ՀՀՇՆ 22-04-2014 «ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱՂՄՈՒԿԻՑ» ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2001 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 1-Ի N 82 ՀՐԱՄԱՆՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ N79-Ն հրամանի պահանջներին համապատասխան:

Աղմուկից պաշտպանվող օբյեկտ են հանդիսանում հարակից բնակելի շենքերը, որոնց պատերը, երկշերտ պատուհանները արդեն իսկ կրում են աղմուկի մեկուսիչի դեր: Աղմուկի հիմնական աղբյուր են հանդիսանում շինարարության սկզբում էքսկավատորը, իսկ ավարտին գլխունը: Միաժամանակ այս երկու շինտեխնիկան չի շահագործվում: Երկու աղմուկի աղբյուրներն էլ կրում են ժամանակավոր բնույթ: Էքսկավատորը աշխատելու է 10 ամիս աղմուկի մակարդակը՝ LAէկվ, կազմում է 85 դԲ: Գլխունը տարածքի բարեկարգման ընթացքում՝ 6 ամիս աղմուկի մակարդակը՝ LAէկվ, կազմում է 80 դԲ: Աղմուկի մակարդակի հաշվարկը կատարվել է համաձայն ՀՀՇՆ 22-04-2014: Շինհրապարակը լինելու է ցանկապատված: Ցանկապատի կյուրթի խտությունը՝ ≤ 200 կգ/մ²: Շինության պատերը ևս հանդիսանում են միաժամանակյա աղմուկից պաշպանման Էկրան:

Պաշտպանիչ Էկրանի արդյունավետությունը հաշվարկում են հետևյալ բանաձևով.

$$L_{աղ} = 23 \lg mE - 10 \text{ դԲ, երբ } m \geq 200 \text{ կգ/մ}^2$$

$$L_{աղ} = 13 \lg mE - 13 \text{ դԲ, երբ } m \leq 200 \text{ կգ/մ}^2$$

Որտեղ $m = Km$ – մակերեսի խտության Էկվիվալենտն է,

m – մակերեսի խտությունն է, կգ/մ²,

K – գործակից է, որը հաշվի է առնում պատնեշի խտությունը, որը 200 կգ/մ² $K=1,3$

$$M = 1,3 \times 200 = 260$$

$$L_{աղ} = 13 \lg mE - 13 = 18,2 \text{ դԲ}$$

Շինությունից դուրս աղմուկի մակարդակը կկազմի՝

$$LA_{տար} = LA_{էկվ} - L_{աղ} = 85 - 18,2 = 66,8 \text{ դԲ}$$

Հարակից բնակելի շինությունների պատերը, պատուհանները, մուտքի դռները, տանիքը, կանաչապատ տարածքը հադիսանում են որպես պաշպանիչ Էկրան: Ձայնամեկուսացումը RԱտր ըստ աղուսյակ 2՝ կազմում է միջինը 50 դԲ:

$$LA_{տար} = 66,8 - 50 = 16,8 \text{ դԲ}$$

Գլխունի համար՝

$$LA_{տար} = LA_{էկվ} - L_{աղ} = 80 - 18,2 - 50 = 11,8 \text{ դԲ}$$

Մոտակա բնակելի շինությանների ներսում աղմուկի մակարդակը էքսկավատորի աշխատանքի դեպքում կկազմի 16,8 դԲ, իսկ գլխունի 11,8 դԲ, ինչը նորմայից բավականին ցածր է: Աշխատանքները իրակացվելու են միայն ցերեկային ժամերին:

Թրթռում

Թրթռման նորմաները բնակելի շենքերում, ըստ ՀՀ առողջապահության նախարարի 17 մայիսի 2006թ. N533-Ն որոշման, ներկայացված են ներքոնշյալ աղյուսակում:

Հասարակական շենքերում թրթռման (վիբրացիայի) թուլյատրելի մակարդակները

Միջին երկրաչափական հաճախականության օկտավային շերտեր, Հց	Թուլյատրելի արժեքները X0, Y0 և Z0 առանցքներով			
	Թրթռա արագացում		Թրթռա արագություն	
	մ/վրկ ² .10-3	դԲ	մ/վ .10-3	դԲ
2	10,0	80	0,79	84
4	11,0	81	0,45	79
8	14,0	83	0,28	75
16	28,0	89	0,28	75
31,5	56,0	95	0,28	75
63	110,0	101	0,28	75
Ճշգրտված ու համարժեքային ճշգրտված արժեքները և դրանց մակարդակները	10	80	0,28	75

Ոչ մշտական թրթռման (վիբրացիայի) համար թուլյատրելի արժեքներին մտցվում է ուղղում - 10դԲ, իսկ բացարձակ արժեքները բազմապատկվում են 0,32-ով:
Դպրոցների սենքերի, ուսումնական հաստատությունների, գրադարանների ընթերցասրահների համար մտցվում է ուղղում -3դԲ:

Շինարարության ընթացքում թրթռման աղբյուր են հանդիսանում շինտեխնիկայի աշխատաքը, որոնց թրթռման մակարդակը ցածր է, և արդեն իսկ շինհրապարակի սահմաններում այլքը մարում է և չի կարող ազդեցություն ունենալ շրջակա միջավայրի վրա:

Համապատասխան բնապահպանական միջոցառումների կիրառման դեպքում շինարարական աղմուկի և թրթռումների մակարդակը շինհրապարակին հարակից տարածքում չի գերազանցի ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված նորմերը:

8.8 Արտակարգ իրավիճակներ.

Շինարարական աշխատանքների կատարման ընթացքում հնարավոր են արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ռիսկերի առաջացում կապված՝

- բնական աղետների,
- սողանքների, հրդեհների,
- հեղուկ նյութերի արտահոսքի
- շահագործվող շինտեխնիկայի վթարների հետ:

Գործունեության ընթացքում պարտադիր է կառույցների հիմքերի փոստրակները բացելուց և նախագծային նիշերին հասնելուց հետո՝ ինժեներ-երկրաբանի կողմից հիմնափոսի գնում իրականացումը և եզրակացության տրամադրումը:

Շահագործման փուլում արտակարգ իրավիճակների ռիսկը կապված է կրթական համալիրում հրդեհների, բնական աղետների առաջացման հետ:
Արտակարգ իրավիճակների ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով հաշվետվությունում նախատեսվում են բնապահպանական միջոցառումներ:

8.9 Աշխատանքի կազմակերպում և անվտանգություն, մարդու առողջություն.

Շինարարական աշխատանքների կատարման ընթացքում հնարավոր են աշխատողների արտակարգ իրավիճակների և աշխատանքի անվտանգության հնարավոր ռիսկերի առաջացում՝ կապված հրդեհների, հեղուկ նյութերի արտահոսքի, աշխատողների վնասվածքների և տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցների շահագործման ընթացքում հնարավոր վթարների հետ:

Հնարավոր ազդեցություններից խուսափելու համար շինաշխատանքները կկատարվեն պահպանելով շինարարության ժամանակացույցը և աշխատանքի անվտանգության կանոններն՝ ըստ ՇՆևԿ-3-480* նորմերի:

Շահագործման փուլում մարդկանց առողջության վրա բացասական ազդեցություն չի ունենալու, այլ միայն դրական ազդեցություն, քանի որ նպաստելու է երեխաների ավելի անվտանգ պայմաններում սովորելուն:

8.10 Էներգախնայողություն և էներգաարդյունավետություն.

Կրթական համալիրի նախագծային լուծումները կատարել հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 12. 04.2018թ N 426-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջները՝ էներգախնայողության և էներգաարդյունավետության ապահովմանն ուղղված միջոցառումներին համապատասխան, ներառելով՝ ջեռուցման, տաք ջրամատակարարման, օդափոխման, լուսավորության համակարգերը:

դպրոցի նախագծային լուծումները կատարվելու են հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 12. 04.2018թ N 426-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջները՝ էներգախնայողության և էներգաարդյունավետության ապահովմանն ուղղված միջոցառումներին համապատասխան, ներառելով՝ ջեռուցման, տաք ջրամատակարարման, օդափոխման, լուսավորության համակարգերը:

Էներգաարդյունավետության համապատասխանության գնահատման համար պետք է կիրառվեն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի հունվարի 16-ի N 56-Ն որոշմամբ սահմանված Է և (կամ) Զ1 ընթացակարգերի պահանջները:

Համաձայն նույն որոշման IX բաժնի 31 կետի՝ շենքերը շահագործման հանձնելուց կամ շուկա հանելուց առաջ պետք է ներկայացվեն սույն կանոնակարգով սահմանված էներգաարդյունավետության պահանջներին համապատասխանության գնահատման՝ «Տեխնիկական կանոնակարգման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի պահանջներին համապատասխան: Նույն բաժնի 34 կետում միաժամանակ նշվում է՝ էներգաարդյունավետության սերտիֆիկատը տրամադրվում է էներգետիկ փորձաքննության (աուդիտ) հիման վրա, որը ներառում է էներգաարդյունավետություն

օպտիմալ կերպով բարելավելու վերաբերյալ առաջարկություններ՝ բացառությամբ այն դեպքի, երբ գործող էներգաարդյունավետության պահանջների համեմատությամբ այդ բարելավումը նպատակահարմար չէ:

Շենքերի ջեռուցման, օդափոխման համակարգերի, ինչպես նաև շենքերը պատող կոնստրուկցիաների էներգետիկ փորձաքննությունը (աուդիտ) իրականացվելու է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թվականի օգոստոսի 31-ի N 1399-Ն որոշմամբ հաստատված պահանջներին համապատասխան:

Հետևաբար շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հաշվետվության փորձաքննության փուլում (ծանուցման փաթեթ) էներգաարդյունավետության սերտիֆիկատի ներկայացման պահանջը պարտադիր չէ:

Նոր կառուցվող շենքի և դրանց պատող կոնստրուկցիաները նախատեսվում է կառուցել ըստ նշված կանոնակարգի(N 426-Ն որոշում) IV գլխի պահանջների՝ հաշվի առնելով Հայաստանի Հանրապետության բնակլիմայական պայմանները, սենքերում համապատասխան միկրոկլիմային ներկայացվող Հայաստանի հանրապետությունում գործող նորմատիվա-տեխնիկական փաստաթղթերով սահմանված պահանջները:

Դպրոցի էներգաարդյունավետության և էներգախնայողության ապահովման նպատակով շենքերը կկառուցվեն.

- շենքի արտաքին պատերը երեսապատվելու են ավտոկլավինացված ֆիբրոցեմենտային ծմմ հաստությամբ սալերով, գործարանային ներկածածկույթով պահպանելով հրակայուն, ոչ ջրաթափանց և հողմաջրապաշտպան, գոլորշակայուն և գոլորշամեկուսիչ, ջերմամեկուսիչ նյութերի նորմերը, ելնելով բնակավայրի ջերմային ֆոնի առանձնահատկություններից,

- շենքերի միջտարածքային ընդհանուր մուտքերն ու ելքերը լինելու են ջերմամեկուսիչ և հերմետիկ փակվող դռներով և պատուհաններով,

- լուսավորությունը կատարվելու է լեդ տեսակի լամպերով:

Արևային վահանակների տեղադրում: դպրոցի բակում նախատեսվում է տեղադրել արևային ֆոտովոլտային համակարգ՝ էլեկտրական էներգիայի արտադրության խնայողության, էներգաարդյունավետության բարձրացումն է՝ լուսավորության և տաք ջրամատակարարման, ջեռուցման ծախսերի խնայողության, փոխհատուցման նպատակով: Կայանը կկառուցվի 1907,90մ² մակերեսի վրա: Տեղադրվելու է 65,30 կՎտ դրվածքային հզորությամբ արևային կայան: Վահանակների ընդհանուր թիվ կազմելու է 130 հատ: Տեղադրվելու է 400կՎԱ հզորության լրակազմ տրանսֆորմատորային ենթակայան:

ՖՎ համակարգը բաշխիչ էլեկտրական ցանցին միանում է ՓՀՀՏ-ն մալուխով շենքի մուտքային բաշխիչ վահանին էլեկտրականապես միանալու միջոցով: Հաստատուն հոսանքի մալուխները իջեցվում են շենքի հորանների միջով՝ ծալքախողովակի մեջ և միանում է շենքի էներգետիկական սենյակում գտնվող փոխակերպիչներին: Շենքի էլեկտրամատակարարումը և դպրոցի էլեկտրաէներգիայի

հաշվառումը «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր»-ի հետ անհրաժեշտ է իրականացնել դարձափոխիչային էլեկտրոնային երկսակագնային էլեկտրական հաշվիչի միջոցով, եռաֆազ սնուցմամբ: ՖՎՀ-ն միացվելու է դպրոցի գոյություն ունեցող հողանցման ցանցին:

- Բացառվելու է վնասված վահանակների կուտակումը համալիրի տարածքում, բաց տարածքներում՝ աղբավայրերում:

8.11 Սոցիալական գործոններ.

Կրթական համալիրի շինարարության ընթացքում բացվելու են նոր աշխատատեղեր: Նախատեսվող աշխատողների առավելագույն քանակը շինհրապարում կազմելու է 180 մարդ, որից ճարտարագիտա-տեխնիկական անձնակազմ՝ 108 մարդ, բանվորներ՝ 40 մարդ, մնացածը լինելու են մեքենավարներ և այլ նեղ մասնագիտության ունեցողներ: Առավելագույն հերթափոխում՝ լինելու են 108 մարդ, որից 5-ը ճարտարագիտա-տեխնիկական անձնակազմ:

Աշխատելու են 6 օր՝ 8 ժամյա հերթափոխային գրաֆիկով:

Շինարարության ընթացքում առաջանալու են հարակից տարածքի բնակիչների տեղաշարժի ժամանակավոր անհարմարություններ, որոնք հնարավոր է կանխարգելել կառավարման պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարման միջոցով: Շինարարության ընթացքում այլ անձանց իրավունքների սահմանափակում կամ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ կարգի խախտում չի նախատեսվում:

Շահագործման փուլում դպրոցի ծանրաբեռնվածությունը կազմելու է 300 մարդ՝ 188 աշակերտ, 80 երեխա, ուսուցիչներ , աշխատողներ՝ 76 մարդ:

Կրթահամալիրի կառուցումը կնպաստի երեխաների ավելի անվտանգ և բարենպաստ միջավայրում սովորելուն, կնպաստի բնակավայրի սոցիալական վիճակի բարելավմանը:

8.12 Լանդշաֆտ.

Գործունեության իրականացումը առաջացնելու է լանդշաֆտի լրացուցիչ ծանրաբեռնվածություն, քանի որ կառուցապատումը կատարվելու է նոր տարածքում: Նախատեսվող գործունեության իրականացման տարածքներում (ազդեցության գոտում) լանդշաֆտի, բուսական ու կենդանական տեսակների, հողային և ջրային ռեսուրսների վրա հնարավոր վնասակար ազդեցություններ չեն ակնկալվում: Նախատեսված շինարարական աշխատանքների ազդեցությունը տարածքի վրա կլինի նվազագույն՝ կրելով սահմանափակ և կարճատև բնույթ:

8.13 Բարեկարգում և Կանաչապատում.

Կառուցապատման աշխատանքների ավարտից հետո կատարվելու է տարածքի բարեկարգում, թափոնների և վտանգավոր նյութերի հեռացում, բոլոր ժամանակավոր կառույցների ապամոնտաժում, ճանապարհների կարգաբերում, տարածքի

բարեկարգում:

Կառուցապատման աշխատանքների ավարտից հետո նախատեսվում է նաև գործունեության ենթակա ազատ տարածքի՝ 10594.8մ² մակերեսի վրա կատարել կանաչապատման աշխատանքներ՝ ներբակային գոտում, հարակից տարածքներում և ճանապարհի եզրերին: Կանաչապատման աշխատանքները կատարվելու են ծառատնկման և սիզամարգերի միջոցով համաձայն՝ Սպիտակի համայնքապետարանի հետ համաձայնեցված կանաչապատման նախագծի:

Կանաչապատման նպատակով կօգտագործվի տարածքում առկա հողաբուսաշերտը, որը չբավարարելու դեպքում բուսահողը ձեռք է բերվելու ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ պայմանագրային հիմունքներով:

Ոռոգման նպատակով ջրապահանջը որոշվում է СНиП 2.04.02-84-ի համաձայն, այսինքն, 1մ² ոռոգման նպատակով անհրաժեշտ է 0,3-0,4լ ջուր, հետևաբար.

$$W = (M \times 0,4) \times m$$

Որտեղ, M – կանաչապատման ենթակա տարածքն է ըստ կանաչապատման տեսակային կազմի,

m – ոռոգման հաճախականությունը կախված սեզոնից և կլիմայական առանձնահատկությունից,

հետևաբար,

$W = 10594.8 \times 0,4 \times 25 = 105,948$ լ/ջուր կամ 105.948 մ³/տարի ջուր (տարվա կտրվածքով):

Կանաչապատ տարածքի ոռոգումը կատարվելու է կաթիլային եղանակով՝ մաքրման կայանի մաքրված ջրի ռեզերվուարից:

9. Շրջակա միջավայրի, մարդու առողջության վրա վնասակար ազդեցության բացառմանը, նվազեցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումները(Բնապահպանական կառավարման պլան)

Ներկայացված հաշվետվությամբ նախատեսվում է շրջակա միջավայրի բաղադրիչների վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունների մեղմանն ուղղված նախատեսվող միջոցառումներ՝ բնապահպանական կառավարման պլան, որոնց ճիշտ կիրառման արդյունքում գործունեության իրականացման հետևանքները շրջակա միջավայրի վրա կլինեն նվազագույնը:

9.1 Օդային ավազան արտանետումների քանակը մեղմելու, մթնոլորտային օդի որակի վրա հնարավոր ազդեցությունը կրճատելու նպատակով նախատեսվում է.

- շինարարական աշխատանքների և ճանապարհների շահագործման ընթացքում՝ գրունտի խոնավեցում և ճանապարհների ջրցան,
  - շինհրապարակը ցանկապատելու է,
  - մեքենաները շին. հրապարակ մտնելու և դուրս են գալու մաքուր վիճակում,
  - գործունեության վայր շինանյութերի և սորուն նյութերի տեղափոխումը կատարել փակ ծածկ ունեցող մեքենաներով կամ նյութերը տեղափոխող մեքենաները փակել անջրթափանց թաղանթով,
  - շինհրապարակում սորուն նյութերը պահել ժամանակավոր պահեստներում կամ ժամանակավոր ծածկի տակ՝ ծածկվելու են անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով,
  - բացառել տարածքում թափոնների բաց այրումը,
  - օգտագործվող տեխնիկան, սարքավորումները և տրանսպորտային միջոցներն օգտագործել միայն սարքին վիճակում,
  - բացառել անսարք վիճակում գտնվող և արտահոսքեր ունեցող մեքենաների օգտագործումը: Այդ նպատակով իրականացվելու են պարբերաբար ստուգումներ:
- Նշված միջոցառումների իրականացման արդյունքում օդային ավազանի աղտոտվածության լրացուցիչ ավելացում չի նախատեսվում:

9.2 Հողային ռեսուրսներ. Հողային ռեսուրսներն աղտոտումից պահպանելու համար նախատեսվում է.

- հողաբուսաշերտի պահպանումը կատարել համաձայն՝ ՀՀ կառավարության 02.11.2017 թվականի «Հողի բերրի շերտի հանման նորմերի որոշմանը եվ հանված բերրի շերտի պահպանմանն ու օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները» N 1404-Ն որոշման դրույթներին համապատասխան,
- հնարավորինս բացառվելու է տարածքում առկա բուսահողի վրա հնարավոր ազդեցությունները՝ թափոններով և կեղտաջրերով աղտոտումը,
- բուսահողը ժամանակավորապես պահվելու է տարածքի առանձնացված վայրում, թմբերի տեսքով՝ ծածկված անջրթափանց թաղանթով,
- շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո բուսահողն օգտագործվելու է տարածքի բարեկարգման և կանաչապատման նպատակով,
- հողային աշխատանքների արդյունքում հանված հողային գրունտը մինչև օգտագործելը պահվելու է շինհրապարակում, առանձնացված վայրում՝ ծածկված անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով,
- շինարարական աշխատանքների ընթացքում հանված հողային գրունտն օգտագործվելու է տարածքի հարթեցման և բարեկարգման նպատակով,
- շինհրապարակն ապահովված է կլինի արտահոսքը կանխող/մաքրող սարքավորումներով՝ հողի հնարավոր աղտոտումը կանխելու համար,
- շինարարական նյութերը կտեղադրվեն հատուկ տակդիրների կամ բետոնապատ մակերեսների վրա,
- նվազագույնի է հասցվելու շինհրապարակում պահվող նյութերի և թափոնների քանակը,
- ավտոմեքենաները շինհրապարակից դուրս են գալու միայն մաքուր վիճակում՝

շրջակա տարածքը չաղտոտելու նպատակով,

- շինարարության փուլում օգտագործվող տրանսպորտային միջոցների լիցքավորումը և տեխնիկական սպասարկումը կկատարվի տարածքից դուրս՝ հատուկ մասնագիտացված կազմակերպություններում,

- այն հատվածներում, որոնք նախատեսված են շինարարական տեխնիկայի տեխնիկական սպասարկման և կայանման համար տեղադրվելու է մանրախիճ կամ բետոնասալ,

- մեքենաներից և սարքավորումներից վառելիքի և/կամ քսայուղերի արտահոսքի դեպքում, փռված մանրախիճը տեղափոխվելու է համապատասխան աղբավայր, այն փոխարինելով նորով,

- մեքենաների անիվների լվացումը կատարել անիվների լվացման հարթակում,

- բոլոր մեքենաների անիվների և թափքերի մաքրումը կատարել մինչև վերջիններիս շինհրապարակից դուրս գալը:

9.3 Ջրային ռեսուրսներ. Գործունեության իրականացման շինարարության փուլում ջրային ռեսուրսների վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները մեղմելու կամ կանխարգելելու նպատակով նախատեսվում է.

- փոշենստեցման համար ջրցանը կատարվելու է ըստ անհրաժեշտության, հնարավորինս չառաջացնելով մակերևութային հոսքեր,

- անձրևաջրերը և շինարարական հոսքաջրերը հեռացվելու են դեպի տարածքում տեղադրվող բիոզուգարան,

- ջրցանման համար կօգտագործվի միայն տեխնիկական որակի ջուր,

- տեխնիկական ջուրը կմատակարարվի ՋԹ լիցենզիա ունեցող կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով, որը կկնքվի շինարարության սկզբում՝ Կապալառու կազմակերպությունը,

- շինարարական տրանսպորտային միջոցների և սարքավորումների սպասարկումը կատարվելու է համապատասխան մասնագիտացված կետերում,

- շինարարության համար անհրաժեշտ բետոնախառնուրդը բերվելու է պատրաստի վիճակում՝ բետոնախառնիչ մեքենաներով,

- բետոնանյութի լցվածությունն ապահովել այնպես, որպեսի բետոնանյութը տեղափոխման ժամանակ չթափվի ճանապարհներին՝ երթեկությանը չխոչընդոտելու և ասֆալտածածկը չվնասելու համար:

Կեղտաջրերի հեռացման համար նախատեսվում է.

- շինարարության փուլում աշխատողներն օգտվելու են տարածքում տեղադրվող սանհանգույցից՝ բիոզուգարանից,

- բիոզուգարանի մաքրումը կատարվելու է մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով,

- շինաշխատանքների ավարտից հետո բիոզուգարանը ապամոնտաժվելու են և տեղափոխվելու են Կապալառու կազմակերպության կողմից:

Շահագործման փուլում կրթահամալիրի ջրամատակարարման համակարգը միացվելու է համայնքային ջրատարին: Իսկ ջրահեռացման համակարգը՝ ջրահեռացման հորին:

Կայանի մաքրումը կատարվելու է մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով: Մաքրման հաճախականությունը կախված է լինելու կայանի լցվածությունից, որը վերահսկվելու է դիտահորի միջոցով:

9.4 Կենսաբազմազանություն. Գործունեության իրականացումը շրջակա միջավայրի կենսաբազմազանության վրա հնարավոր ազդեցություն չի ունենալու, այնուամենայնիվ նախատեսվում են որոշակի միջացառումներ.

- գործունեության և հարակից տարածքում ընկերության կողմից պարբերաբար կատարվելու է մոնիթորինգ առաջնորդվելով ՀՀ կառավարության 31.07.2014թ. «ՀՀ բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին» N781-Ն որոշման պահանջներով,

- գործունեության և հարակից տարածքներում ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակների կամ կենդանիների բնադրավայրերի հայտնաբերման դեպքում՝ դրանց պահպանության նպատակով, ընկերությունը տեղեկացնելու է համապատասխան պատասխանատու գերատեսչություններին,

- աշխատանքներն իրականացնել բացառապես ցերեկային ժամերին՝ տարածքում հնարավոր գոյություն ունեցող որոշ կենդանիների կենսակերպի վրա ազդեցությունից խուսափելու համար:

9.5 Թափոններ. Շինարարության փուլում թափոնների հնարավոր ազդեցությունները հողային և ջրային ռեսուրսների վրա մեղմելու նպատակով նախատեսվում է.

- շինարարական աշխատանքների ժամանակ գործունեության տարածքը և շրջակա միջավայրը զերծ է պահել թափոնների կուտակումներից,

- քանդման արդյունքում առաջացած թափոնները տեսակավորել, առանձնացնել, առանձին թափոնատեսակները՝ մետաղական մասեր, փայտի մանցորդներ, տանիքի ծածկ և այլն, հանձնել համապատասխան մասնագիտական կազմակերպություններին,

- առանձին պիտանելի թափոններն օգտագործվելու են շինարարության փուլում,

- շին հրապարակի տարածքում կհստակեցվի շին աղբի նախնական կուտակման վայրը,

- շինարարական թափոնները՝ շինաղբ, բետոնյա մնացորդներ, պարկեր և այլն, կհավաքվեն անջրթափանց պոլիէթիլենային պարկերի մեջ և կտեղափոխվեն համայնքի կողմից հատկացված վայր, քանի որ տարածաշրջանում չկան կազմակերպված սանիտարական աղբավայրեր,

- մետաղական մասերն կառանձնացվեն և որպես մետաղի ջարդոն կհանձնվեն հատուկ մասնագիտացված կազմակերպություններին՝ պայմանագրային հիմունքներով,

- կառուցապատման փուլում կենցաղային աղբը կուտակվելու է 2 հատ 1,5x1մ³ չափերի պլաստմասե աղբահավաք տարողությունների մեջ,

- կենցաղային աղբի հեռացումը կատարվելու է կանոնավոր՝ ըստ անհրաժեշտության՝ մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով,

- շինաղբի տեղափոխումը կատարվելու է փակ ծածկով ապահովված բեռնատարներով կամ բեռնատարները ծածկվելու են անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով,

- բացառել աղբի կուտակումը շիհրապարակից դուրս՝ այլ բնակելի և հասարակական տարածքներում,

- շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո շինարարական նյութերի մնացորդները, վտանգավոր նյութերը/սոսինձի, ներկի մնացորդներ/ և այլն հավաքվելու են հատուկ տարողությունների մեջ և աշխատանքների ավարտից հետո հեռացվելու են Կապալառուի կողմից:

Շահագործման փուլում կենցաղային աղբի կուտակման համար նախատեսվում է տեղադրել 6 հատ 1,5x1մ³ տարողության պլաստմասե աղբամաններ, ինչպես նաև տեսակավորման աղբամաններ: Կենցաղային աղբի տեղափոխումը կատարվելու է պայմանագրային հիմունքներով:

- տեղադրվող վահանակների շարքից դուրս գալու դեպքում այն չտեղակայել բաց տարածքներում՝ ուղիղ արևի ճառագայթների տակ,

- շարքից դուրս եկած վահանակները տեղակայել թափ տարածքում՝ մինչև համապատասխան կազմակերպություններին հանձնելը կամ փոխանակելը:

9.6 Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ. Շինարարական աշխատանքների ընթացքում որևէ հնագիտական շերտի կամ հուշարձանի հայտնաբերման դեպքում շինարարական աշխատանքներն անմիջապես դադարեցվելու և տեղեկացվելու են համապատասխան պետական մարմինն (Պատմական և մշակութային հուշարձանների պահպանության վարչությանը)՝ համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության հետագա գործողությունները կազմակերպելու համար: Շինարարական աշխատանքները հնարավոր կլինի շարունակել միայն համապատասխան թույլտվության տրամադրման դեպքում:

9.7 Աղմուկ և թրթռում. Շինարարության փուլում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը նվազեցնելու նպատակով նախատեսվում է.

- շինարարական աշխատանքները և տրանսպորտի տեղաշարժը կազմակերպել ցերեկային ժամերին,

- կառուցապատման տարածքում ձայնակլանիչ նյութերի և կոնստրուկցիաների կիրառում,

- շինարարական աշխատանքներում ներգրավվել ժամանակակից աղմուկի առաջացման ցածր ցուցանիշներ ունեցող տեխնիկական միջոցներ,

- տրանսպորտային միջոցները և սարքերն օգտագործել սարքին վիճակում,

- պարբերաբար կստուգվեն և կկարգաբերվեն տրանսպորտային միջոցների շարժիչները,

- բացառել շինարարության ընթացքում օգտագործվող մեքենաների կայանումը բնակելի տների, այլ հասարակական շենքերի հարևանությամբ,

- օգտագործվող շին տեխնիկան և մեքենաները պետք է ապահովված լինեն համապատասխան խլացուցիչներով,

- պահպանել աղմուկի, վիբրացիայի, արտանետվող գազերի թույլատրելի նորմերը:

Շահագործման փուլում կրթահամալիրում նախատեսվում է.

- օդափոխման և օդի լավորակման համակարգերում աղմուկի խլացուցիչների կիրառում,

- օգտագործվող ձայնամեկուսիչ, ձայնակլանիչ, թրթռամարիչ նյութերի օգտագործում՝ առաջնորդվելով համապատասխան մարմինների եզրակացություններով:

9.8 Արտակարգ իրավիճակներ. Գործունեության իրականացման ընթացքում արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ռիսկերը մեղմելու և դրանց առաջացումը կանխարգելելու նպատակով նախատեսվում է.

- կառույցների հիմքերի փոստրակները բացելուց և նախագծային նիշերին հասնելուց հետո՝ պարտադիր է ինժեներ-երկրաբանի կողմից հիմնափոսի զննումը և համապատասխան մասնագետի (երկրաբան) կողմից կազմված եզրակացությունը,

- կտեղադրվեն տեղեկատվական ցուցանակներ, որը ներառելու է շենքի նախագծողի, կապալառուի և այլ պատասխանատու անձանց (հեռախոսահամար), շինթույլտվության, շինարարության սկզբի և ավարտի վերաբերյալ տեղեկատվություն:

- շինհրապարակը կկազմակերպվի հակահրդեհային անվտանգության պաշտպանության կանոններին համապատասխան, տեղադրվելու է ջրի բաք՝ հրդեհամարման նպատակով,

- շինհրապարակն ապահովված է լինելու հակահրդեհային կրակմարիչներով, տեսահսկման և ազդանշանային համակարգերով, հակահրդեհային միջոցառումների վահանակներով,

- շինհրապարակն, ինչպես նաև բաց պահեստների հակահրդեհային միջտարածությունները ժամանակ առ ժամանակ կմաքրվեն հրդեհավտանգ և պայթյունավտանգ թափոններից և աղբից,

- հակահրդեհային միջտարածությունները չօգտագործել նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար,

- բաց պահել նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները, տեղադրել դրանց մոտեցման համապատասխան ցուցանակներ,

- տեղադրել ձայնային ազդանշաններ, հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ՝ վթարների կանխարգելման համար,

- հեղուկ և վտանգավոր նյութերը պահել հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար,

- մթնոլորտային տեղումների, քամու ուժեղացման և այլ վտանգավոր երևույթների ժամանակ շինարարական աշխատանքները դադարեցվելու են:

Շահագործման փուլ. Շահագործման փուլում արտակարգ իրավիճակների դեպքում նախատեսվում է.

- Կրթահամալիրի, ներառյալ ստորգետնյա հարկերը (թաքստոց) կահավորելիս առաջնորդվելու են ՀՀ կառավարության 12.04.2018թ N426-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջներով,

- կրթահամալիրի ստորգետնյա հարկերը ծառայելու են բնակչության/երեխաների և աշխատողների/ համար որպես թաքստոց՝ արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանական նպատակներով,

- ստորգետնյա հատվածում՝ թաքստոցի համար նախատեսվում է վթարային ելք,

- շահագործման փուլում համալիրն ապահովված է լինելու հակահրդեհային կրակմարիչներով, օդափոխության, ավտոմատ հրշեջ ազդանշանային՝ հակաձխային, արտածման համակարգերով, էվակուացիոն ուղիներով և ելքերով,

- էլեկտրամատակարարման և ծխահեռացման փականների ավտոմատ անջատիչներով, օդափոխության, հակաձխային օդափոխության արտածման համակարգերով,

- ջերմամեկուսիչ, օդափոխիչ, էներգախնայող բազմաթիվ այլ սարքավորումներով,

- պահպանվելու են հակահրդեհային մուտքերը՝ հրշեջ մեքենաների շրջադարձի համար,

- աստիճանավանդակի, վերելակի դռները լինելու են հակահրդեհային՝ ինքնափակվող:

9.9 Մարդու առողջություն, աշխատանքի անվտանգություն. Շինարարության փուլում աշխատողների աշխատանքի կազմակերպման և աշխատանքի

անվտանգությունն ապահովելու համար նախատեսվում է.

- պահպանել ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող աշխատանքային անվտանգության նորմերը, շինհրապարակում՝ անվտանգության տեխնիկայի կանոնները անցումները, վտանգավոր զոնաները կցանկապատվեն, ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2012թ. սեպտեմբերի 19-ի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարական կենցաղային սենքերի» N 2.2..8-003-12 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին թիվ 15-Ն հրամանի պահանջները,

- բանվորական խմբերը լինելու են բազմապրոֆիլ և մասնագիտացված, անցկացվելու են ուսուցման և հրահանգավորման դասընթացներ,

- ստուգվելու են առասանիչ բանվորների գիտելիքները, տեղադրվելու են առասանման եղանակների և ձևերի նկարագրությամբ ցուցանակներ,

- աշխատողների համար ապահովել 1-ին բուժօգնության համար անհրաժեշտ դեղարկղիկով, անհատական և պաշտպանական միջոցներով (արտահագուստ, դիմակ, կոշիկ և այլն), էլեկտրական սարքավորումների հետ աշխատողները՝ դիէլեկտրիկ գորգով և ձեռնոցներով,

- ապահովել աշխատողների համար սանիտարական և հանգստի պայմաններով (հանգստի սենյակ, հանդերձարան, լվացարան և այլն)՝ անհրաժեշտ կահավորանքով (լվացարան, աթոռ, սեղան, ջեռուցիչ և այլն),

- շինհրապարակում և հարակից տարածքում տեղադրել աշխատանքային պայմանների, հնարավոր վտանգների մասին նախազգուշացնող նշաններ՝ տեղեկատվական և հակահրդեհային վահանակներ, վտանգն ազդարարող տեսողական պաստառներ, ճանապարհային երթևեկության, ինչպես նաև կողմնակի մարդկանց մուտքն արգելող նշաններ,

- վերահսկել աշխատող սարքավորումների պիտանելիությունը, բացառել գործնետության վայրում խոտանված բեռնիչ սարքերի կուտակումները,

- վերահսկել մեքենաների երթերը, հաջորդականությունը, բացառել մեքենաների կուտակումները,

- նվազագույնի հասցնել ճանապարհների խցանումներ առաջացնող գործողություններն՝ ընդհանուր երթևեկության խոչընդոտումը՝ հասարակական անվտանգությունն ապահովելու նպատակով,

- բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքների ժամանակ օգտագործվող բեռնամբարձիչ մեքենաները, բեռնաբռնիչ սարքերը պետք է համապատասխանեն պետական ստանդարտների կամ տեխնիկական պայմանների պահանջներին, երթևեկության արագությունը շինհրապարակում չպետք է գերազանցի 5կմ/ժ,

- տեղադրել լրացուցիչ լուսավորման սարքեր՝ շինհրապարակի լուսավորության համար,

- շինհրապարակի լուսավորությունը ապահովել հավասարաչափ՝ լուսավորության 2 լյուքսից ոչ պակաս,

- շենքի ներսում եռակցման և ներկման աշխատանքները կատարել օդափոխության պայմաններում, կատարել հոսանքատար մասերի մեկուսացում,

- վարել տեխնիկական հսկողության ամփոփիչ և անհատական մատյաններ՝ տեխնիկական վերահսկողության իրականացման համար:

Շահագործման փուլ.

Շահագործման փուլում կրթահամալիրն ապահովված է լինելու հաշմանդամ և բնակչության սակավաշարժ խմբերի տեղաշարժվելու համար անհրաժեշտ պայմաններով՝ ՀՀՇՆ 1/-11.07.01-2006 շինարարական նորմերին համապատասխան:

Մասնավորապես նախատեսվում է.

- հաշմանդամների պահանջներին հարմարեցվող ունիվերսալ, շարժական տարրերով ապահովում,

- վերգետնյա և ստորգետնյա անցումներ, թեքահարթակներ կառուցում,

- տարածքի մուտքը կահավորվել տարածքի վերաբերյալ հաշմանդամների համար մատչելի տեղեկատվության տարրերով:

Շինարարության և շահագործման ընթացքում անհրաժեշտ է ղեկավարվել ՀՀ առողջապահության նախարարի 2017 թվականի մարտի 28-ի թիվ 12-Ն հրամանի պահանջներով և 2024 թվականի փետրվար 12-ի թիվ 50-Ն հրամանների պահանջներով:

9.10 Սոցիալական հարցեր. Շինարարության փուլում հնարավոր սոցիալական խնդիրներից խուսափելու համար նախատեսվում է.

- շինարարական աշխատանքները կատարել սահմանված ժամերին՝ ցերեկը,

- բացառել շինհրապարակից դուրս կենցաղային աղբի և շինաղբի, մեքենաների կուտակումները,

- գործելու է բողոքների արձագանքման ընթացակարգը:

Կրթահամալիրի կառուցումը նպաստելու է.

- երեխաների համար նոր չափանիշներով, սեյսմակայուն շինության ապահովվածությանը, պահանջների բավարարմանը:

9.11 Լանդշաֆտ. շինարարության փուլում լանդշաֆտի վրա հնարավոր ազդեցությունը մեղմելու նպատակով նախատեսվում է.

-բացառել նախատեսվող տարածքից դուրս կառուցապատման այլ աշխատանքները:

Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո կատարել տարածքի բարեկարգում.

- շինարարական սարքավորումներն ապամոնտաժվելու են,

- շինարարական հրապարակը մաքրվելու է թափոններից, վերականգնվելու է տարածքը,

- կատարվելու են գործունեության ենթակա տարածքի հարթեցման, բարեկարգման և կանաչապատման աշխատանքներ:

Նախատեսվող կրթահամալիրը ժամանակակից լուծումներով և նյութերով իրականացվող շինություն է:

9.12. Բարեկարգում և կանաչապատում.

Բարեկարգման և կանաչապատման նպատակով նախատեսվում է.

- կառուցապատումից ազատ տարածքի հարթեցում և բարեկարգում, ներբակային ճանապարհների կառուցում,
- կանաչ զանգվածի ոռոգում՝ բուսականության աճը և կաչողականությունն ապահովելու նպատակով,
- նորատունկ բուսականության, ծառերի չկաչելու դեպքում նոր ծառատեսակներով փոխարինում:

10. Մոնիթորինգ

Մոնիթորինգը՝ ԲԿՊ-ում նախանշված մեղմացնող միջոցառումների կատարման, դրանց արդյունավետությունը ստուգելու նպատակով Պատվիրատուի և հսկողություն իրականացնող այլ մարմինների կողմից նախատեսվող կանոնավոր հսկողություն է: Գործունեության իրականացման ընթացքում նախատեսվում է շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանը կամ մեղմանն ուղղված մոնիթորինգ:

Այդ նպատակով նախատեսվում է.

- համապատասխան մասնագետների կողմից ստուգայցերի կատարում,
- բնապահպանական, առողջության և աշխատանքային անվտանգության, տեխնիկական վերահսկողության իրականացում՝ ամենօրյա ռեժիմով,
- տեխնիկական վերահսկողության իրականացում՝ նախագծային անհամապատասխանություններից խուսափելու նպատակով,
- շինարարության կանոնների և անձնական պաշտպանության նորմերի, հակահրդեհային պահանջների՝ ՀՀՇՆ նորմերի համապատասխանության պահպանման հսկողություն,
- համապատասխան պայմանագրերի հիման վրա, թափոնների տեղափոխման վերահսկում,
- կապալառուի կողմից նախագծով նախատեսված բոլոր աշխատանքների պատշաճ իրականացման վերահսկում,
- շին տեխնիկայի և մեքենաների համապատասխան տեխնիկական վիճակի պարբերաբար ստուգումներ՝ անսարք վիճակում գտնվող և արտահոսքեր ունեցող մեքենաների օգտագործումը բացառվելու նպատակով,
- բարեկարգման և կանաչապատման աշխատանքների իրականացման վերահսկում, ապահովելով կանաչապատ տարածքի համապատասխանությունը կանաչապատման նախագծին,
- կանաչ զանգվածի վիճակի մշտադիտարկում, ծառերի կաչողականության

ուսումնասիրություն՝ ծառերի աճն ապահովվելու նպատակով:
Շինարարության իրականացման որակի չափանիշները հսկվելու են տեխնիկական
հսկողություն իրականացնող մարմնի կողմից, հատկապես ակտավորելով թաքնված
աշխատանքների իրականացումը, գրանցելով վարման մատյանում:

11.Բողոքների ընթացակարգ

Նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում կներդրվի բողոքների
արձագանքման մեխանիզմ (ԲԱՄ), որը հիմնականում ուղղված կլինի շահագրգիռ
կողմերի և ազդակիր հասարակության կողմից իրականացվող գործունեության
վերաբերյալ դժգոհությունների ստացմանը, գնահատմանն ու լուծմանը:

Շինարարական բոլոր տեղամասերում ապահովվելու է կոնտակտային տվյալները,
պատասխանատու անձանց և անվտանգության պատասխանատուի անուն(ները),
հեռախոսահամարները պարունակող պաստառների առկայությունը:

12. Բնապահպանական միջոցառումների (բնապահպանական կառավարման) պլան

1	Օդային ավազան	Օդային ավազան արտանետումների հնարավոր ազդեցությունը կրճատելու և մեղմելու նպատակով նախատեսվում է. - շինարարական աշխատանքների և ճանապարհների շահագործման ընթացքում՝ գրունտի խոնավեցում և ճանապարհների ջրցան, - շինհրապարակը ցանկապատվելու է, - մեքենաները շին. հրապարակ մտնելու և դուրս են գալու մաքուր վիճակում, - գործունեության վայր շինանյութերի և սորուն նյութերի տեղափոխումը կատարել փակ ծածկ ունեցող մեքենաներով կամ նյութերը տեղափոխող մեքենաները փակել անջրթափանց թաղանթով, - շինհրապարակում սորուն նյութերը պահել ժամանակավոր պահեստներում կամ ժամանակավոր ծածկի տակ՝ ծածկել անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով, - բացառել տարածքում թափոնների բաց այրումը, - օգտագործվող տեխնիկան, սարքավորումները և տրանսպորտային միջոցներն օգտագործել միայն սարքին վիճակում, - բացառել անսարք վիճակում գտնվող և	Կապալառու	«Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏԶՀ

		արտահոսքեր ունեցող մեքենաների օգտագործումը: Այդ նպատակով իրականացվելու են պարբերաբար ստուգումներ:		
2	Հողային ռեսուրսներ	Գործունեության իրականացման հետևանքով հողային ռեսուրսներն աղտոտումից պահպանելու նպատակով նախատեսվում է. - հողաբուսաշերտի պահպանումը կատարել համաձայն՝ ՀՀ կառավարության 02.11.2017 թվականի «Հողի բերրի շերտի հանման նորմերի որոշմանը եվ հանված բերրի շերտի պահպանմանն ու օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները» N 1404-Ն որոշման դրույթներին համապատասխան, - հնարավորինս բացառվելու է տարածքում առկա բուսահողի վրա հնարավոր ազդեցությունները՝ թափոններով և կեղտաջրերով աղտոտումը, - բուսահողը ժամանակավորապես պահվելու է տարածքի առանձնացված վայրում, թմբերի տեսքով՝ ծածկված անջրթափանց թաղանթով, - շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո բուսահողն օգտագործվելու է տարածքի բարեկարգման և կանաչապատման նպատակով, - շինարարական աշխատանքների ընթացքում հանված հողային գրունտն օգտագործվելու է տարածքի հարթեցման և	Կապալառու	«Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏԶՀ

		բարեկարգման նպատակով, - հողային աշխատանքների արդյունքում հանված հողային գրունտը մինչև օգտագործելը պահվելու է շինհրապարակում՝ ծածկված անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով, - շինհրապարակն ապահովված է լինելու արտահոսքը կանխող/մաքրող սարքավորումներով՝ հողի հնարավոր աղտոտումը կանխելու համար, - շինարարական նյութերը տեղադրել հատուկ տակդիրների կամ բետոնապատ մակերեսների վրա, - նվազագույնի է հասցվելու շինհրապարակում պահվող նյութերի և թափոնների քանակը, - շինարարության փուլում օգտագործվող տրանսպորտային միջոցների լիցքավորումը և տեխնիկական սպասարկումը կատարվելու է տարածքից դուրս՝ հատուկ մասնագիտացված կազմակերպություններում, - այն հատվածներում, որոնք նախատեսված են շինարարական տեխնիկայի տեխնիկական սպասարկման և կայանման համար տեղադրվելու է ավազ կամ մանրախիճ,		

		սարքավորումներից վառելիքի և/կամ քսայուղերի արտահոսքի դեպքում, փոփոխված ավազը կամ մանրախիճը տեղափոխվելու է համապատասխան աղբավայր և այն փոխարինվելու է նորով, - մեքենաների անիվների լվացումը կատարել անիվների լվացման հարթակում. - բոլոր մեքենաների անիվների և թափքերի մաքրումը կատարվելու է մինչև շինհրապարակից վերջիններիս դուրս գալը: - հողային աշխատանքների արդյունքում հանված հողային գրունտը մինչև օգտագործելը պահվելու է շինհրապարակում, առանձնացված վայրում՝ ծածկված անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով, - շինհրապարակն ապահովված է լինելու արտահոսքը կանխող/մաքրող սարքավորումներով՝ հողի հնարավոր աղտոտումը կանխելու համար, - շինարարական նյութերը տեղադրել հատուկ տակդիրների կամ բետոնապատ մակերեսների վրա, - նվազագույնի է հասցվելու շինհրապարակում պահվող նյութերի և թափոնների քանակը, - շինարարության փուլում օգտագործվող տրանսպորտային միջոցների լիցքավորումը և		

		տեխնիկական սպասարկումը կատարվելու է տարածքից դուրս՝ հատուկ մասնագիտացված կազմակերպություններում, - այն հատվածներում, որոնք նախատեսված են շինարարական տեխնիկայի տեխնիկական սպասարկման և կայանման համար տեղադրվելու է ավազ կամ մանրախիճ, - մեքենաներից և սարքավորումներից վառելիքի և/կամ քսայուղերի արտահոսքի դեպքում, փռված ավազը կամ մանրախիճը տեղափոխվելու է համապատասխան աղբավայր և այն փոխարինվելու է նորով, - մեքենաների անիվների լվացումը կատարել անիվների լվացման հարթակում. - բոլոր մեքենաների անիվների և թափքերի մաքրումը կատարվելու է մինչև շինհրապարակից վերջիններիս դուրս գալը:		
3	Ջրային ռեսուրսներ	Գործունեության իրականացման ընթացքում ջրային ռեսուրսների վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները մեղմելու նպատակով նախատեսվում են. - փոշենստեցման համար ջրցանը կատարվելու է ըստ անհրաժեշտության, հնարավորինս չառաջացնելով մակերևութային հոսքեր, - անձրևաջրերը և շինարարական հոսքաջրերը հեռացվելու են դեպի տարածքում	Կապալառու	«Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏՀՀ

		տեղադրվող բիոզուգարան, - ջրցանման համար օգտագործվելու է միայն տեխնիկական որակի ջուր, - տեխնիկական ջուրը կմատակարարվի լիցենզիա ունեցող կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով, որը կկնքվի շինարարության սկզբում՝ Կապալառու կազմակերպությունը, - շինարարության համար անհրաժեշտ բետոնախառնուրդը բերվելու է պատրաստի վիճակում՝ բետոնախառնիչ մեքենաներով, -բետոնանյութի լցվածությունն ապահովել այնպես, որպեսի բետոնանյութը տեղափոխման ժամանակ չթափվի ճանապարհներին՝ երթեկությանը չխոչընդոտելու և ասֆալտաձածկը չվնասելու համար: Կեղտաջրերի հեռացման համար նախատեսվելու է. - շինարարության փուլում աշխատողներն օգտվելու են տարածքում տեղադրվող սանհանգույցից՝ բիոզուգարանից, - բիոզուգարանի, մաքրումը կատարվելու է մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով, -շինաշխատանքների ավարտից հետո		

		այն ապամոնտաժվելու է և տեղափոխվելու է Կապալառու կազմակերպության կողմից: Շահագործման փուլում կրթահամալիրի ջրամատակարարման համակարգը միացվելու է քաղաքային ջրատարին: Իսկ ջրահեռացման համակարգը՝ մաքրման կայան:		
4	Թափոններ	Շինարարության փուլում թափոնների հնարավոր ազդեցությունները հողային և ջրային ռեսուրսների վրա մեղմելու նպատակով նախատեսվում է. - շինարարական աշխատանքների ժամանակ գործունեության տարածքը և շրջակա միջավայրը զերծ է պահել թափոնների կուտակումներից, - շին հրապարակի տարածքում կհստակեցվի շին աղբի նախնական կուտակման վայրը, - շինարարական թափոնները՝ շինաղբ, բետոնյա մնացորդներ, պարկեր և այլն, կհավաքվեն անջրթափանց պոլիէթիլենային պարկերի մեջ և կտեղափոխվեն համայնքի կողմից հատկացված վայր, քանի որ տարածաշրջանում չկան կազմակերպված սանիտարական աղբավայրեր, - մետաղական մասերն կառանձնացվեն և որպես մետաղի ջարդոն կհանձնվեն հատուկ մասնագիտացված կազմակերպություններին՝ պայմանագրային	Կապալառու	«Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏԶՀ

		հիմունքներով, - կառուցապատման փուլում կենցաղային աղբը կուտակվելու է պլաստմասե աղբահավաք տարողությունների մեջ, - կենցաղային աղբի հեռացումը կատարվելու է կանոնավոր՝ ըստ անհրաժեշտության՝ մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով, - շինաղբի տեղափոխումը կատարվելու է փակ ծածկով ապահովված բեռնատարներով կամ բեռնատարները ծածկվելու են անջրթափանց պոլիէթիլենային թաղանթով, - բացառել աղբի կուտակումը շիրապարակից դուրս՝ այլ բնակելի և հասարակական տարածքներում, - շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո շինարարական նյութերի մնացորդները, վտանգավոր նյութերը հավաքվելու են հատուկ տարողությունների մեջ և աշխատանքների ավարտից հետո հեռացվելու են Կապալառուի կողմից: Շահագործման փուլում կենցաղային աղբի կուտակման համար նախատեսվում է տեղադրել 6 հատ 1,5x1մ³ տարողության պլաստմասե աղբամաններ, ինչպես նաև տեսակավորման աղբամաններ:		
5	Կենսաբազմազանություն.	Կենսաբազմազանության վրա հնարավոր ազդեցությունը մեղմելու		

		նպատակով նախատեսվում է. - գործունեության և հարակից տարածքում ընկերության կողմից պարբերաբար կատարվելու է մոնիթորինգ առաջնորդվելով ՀՀ կառավարության 31.07.2014թ. «ՀՀ բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին» N781-Ն որոշման պահանջներով, - գործունեության և հարակից տարածքներում ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակների կամ կենդանիների բնադրավայրերի հայտնաբերման դեպքում՝ դրանց պահպանության նպատակով, ընկերությունը տեղեկացնելու է համապատասխան պատասխանատու գերատեսչություններին, - աշխատանքներն իրականացնել բացառապես ցերեկային ժամերին՝ տարածքում հնարավոր գոյություն ունեցող որոշ կենդանիների կենսակերպի վրա ազդեցությունից խուսափելու համար:		

6	Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ.	Շինարարական աշխատանքների ընթացքում որևէ հնագիտական շերտի կամ հուշարձանի հայտնաբերման դեպքում շինարարական աշխատանքներն անմիջապես դադարեցվելու և տեղեկացվելու են համապատասխան պետական մարմնին (Պատմական և մշակութային հուշարձանների պահպանության վարչությանը)՝ համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության հետագա գործողությունները կազմակերպելու համար: Շինարարական աշխատանքները հնարավոր կլինի շարունակել միայն համապատասխան թույլտվության տրամադրման դեպքում:	Կապալառու	«Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏՀՀ
6	Աղմուկ և թրթռում	Շինարարության ընթացքում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը նվազեցնելու նպատակով նախատեսվում է. - շինարարական աշխատանքները և տրանսպորտի տեղաշարժը կազմակերպել ցերեկային ժամերին, - կառուցապատման տարածքում ձայնակլանիչ նյութերի և կոնստրուկցիաների կիրառում, - շինարարական աշխատանքներում ներգրավվելու են ժամանակակից աղմուկի առաջացման ցածր ցուցանիշներ ունեցող տեխնիկական միջոցներ, - տրանսպորտային միջոցները և սարքերն օգտագործել սարքին վիճակում, - պարբերաբար կստուգվեն և կկարգաբերվեն տրանսպորտային միջոցների	Կապալառու	«Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏՀՀ

		շարժիչները, - բացառել շինարարության ընթացքում օգտագործվող մեքենաների կայանումը բնակելի տների, այլ հասարակական շենքերի հարևանությամբ, - օգտագործվող շին տեխնիկան և մեքենաները պետք է ապահովված լինեն համապատասխան խլացուցիչներով, - պահպանել աղմուկի, վիբրացիայի, արտանետվող գազերի թույլատրելի նորմերը: Շահագործման փուլում նախատեսվում է. - օդափոխման և օդի լավորակման համակարգերում աղմուկի խլացուցիչների կիրառում, - օգտագործվող ձայնամեկուսիչ, ձայնակլանիչ, թրթռամարիչ նյութերի օգտագործում՝ համապատասխան մարմինների եզրակացությունների հիման վրա:		
6	Արտակարգ իրավիճակներ	Գործունեության իրականացման ընթացքում արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ռիսկերը մեղմելու և դրանց առաջացումը կանխարգելելու նպատակով նախատեսվում է. - կառույցների հիմքերի փոսորակները բացելուց և նախագծային նիշերին հասնելուց հետո՝ պարտադիր է ինժեներ-երկրաբանի կողմից հիմնափոսի զննումը և համապատասխան մասնագետի (երկրաբան) կողմից կազմված եզրակացությունը,	Կապալառու	«Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏՀՀ

		- կտեղադրվեն տեղեկատվական ցուցանակներ, որը ներառելու է շենքի նախագծողի, կապալառուի և այլ պատասխանատու անձանց (հեռախոսահամար), շինթույլտվության, շինարարության սկզբի և ավարտի վերաբերյալ տեղեկատվություն, - շինհրապարակը կկազմակերպվի հակահրդեհային անվտանգության պաշտպանության կանոններին համապատասխան, տեղադրվելու է ջրի բաք՝ հրդեհամարման նպատակով, - շինհրապարակն ապահովված է լինելու հակահրդեհային կրակմարիչներով, տեսահսկման և ազդանշանային համակարգերով, հակահրդեհային միջոցառումների վահանակներով, - շինհրապարակն, ինչպես նաև բաց պահեստների հակահրդեհային միջտարածությունները ժամանակ առ ժամանակ կմաքրվեն հրդեհավտանգ և պայթյունավտանգ թափոններից և աղբից, - հակահրդեհային միջտարածությունները չօգտագործել նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար, - բաց են լինելու նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները, տեղադրվելու են դրանց մոտեցման		

		համապատասխան ցուցանակներ, - տեղադրվելու են ձայնային ազդանշաններ, հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ՝ վթարների կանխարգելման համար, - հեղուկ և վտանգավոր նյութերը տեղափոխվելու են շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և պահվելու են հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար, - մթնոլորտային տեղումների, քամու ուժեղացման և այլ վտանգավոր երևույթների ժամանակ շինարարական աշխատանքները դադարեցվելու են: Շահագործման փուլ. Շահագործման փուլում արտակարգ իրավիճակների դեպքում նախատեսվում է. - Կրթահամալիրի ստորգետնյա հարկերը ծառայելու են աշակերտների, ուսուցիչների համար թաքստոց արտակարգ իրավիճակներում՝ բնակչության պաշտպանական նպատակներով, - ստորգետնյա հատվածում՝ թաքստոցի համար նախատեսվում է վթարային ելք, - շահագործման փուլում բազմաբնակարան համալիրն ապահովված է լինելու հակահրդեհային կրակմարիչներով, օդափոխության, ավտոմատ հրշեջ		

		ազդանշանային՝ հակաճխային, արտաձման համակարգերով, էվակուացիոն ուղիներով և էլքերով, - պահպանվելու են հակահրդեհային մուտքերը՝ հրշեջ մեքենաների շրջադարձի համար, - աստիճանավանդակի, վերելակի դռները լինելու են հակահրդեհային՝ ինքնափակվող:		
7	Աշխատանքի կազմակերպում և անվտանգություն, մարդու առողջություն	Շինարարության փուլում աշխատողների աշխատանքի կազմակերպման և աշխատանքի անվտանգությունն ապահովելու համար նախատեսվում է. - պահպանել ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող աշխատանքային անվտանգության նորմերը, շինհրապարակում՝ անվտանգության տեխնիկայի կանոնները անցումները, վտանգավոր զոնանները կցանկապատվեն, ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2012թ. սեպտեմբերի 19-ի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարական կենցաղային սենքերի» N 2.2.8-003-12 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին թիվ 15-Ն հրամանի պահանջները, - բանվորական խմբերը լինելու են բազմապրոֆիլ և մասնագիտացված, անցկացվելու են ուսուցման և հրահանգավորման դասընթացներ,	Կապալառու	«Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏԶՀ

		- ստուգվելու են առասանիչ բանվորների գիտելիքները, տեղադրվելու են առասանման եղանակների և ձևերի նկարագրությամբ ցուցանակներ, - աշխատողների համար ապահովել 1-ին բուժօգնության համար անհրաժեշտ դեղարկղիկով, անհատական և պաշտպանական միջոցներով (արտահագուստ, դիմակ, կոշիկ և այլն), էլեկտրական սարքավորումների հետ աշխատողները՝ դիէլեկտրիկ գորգով և ձեռնոցներով, - ապահովել աշխատողների համար սանիտարական և հանգստի պայմաններով (հանգստի սենյակ, հանդերձարան, լվացարան և այլն)՝ անհրաժեշտ կահավորանքով (լվացարան, աթոռ, սեղան, ջեռուցիչ և այլն), - շինհրապարակում և հարակից տարածքում տեղադրել աշխատանքային պայմանների, հնարավոր վտանգների մասին նախազգուշացնող նշաններ՝ տեղեկատվական և հակահրդեհային վահանակներ, վտանգն ազդարարող տեսողական պաստառներ, ճանապարհային երթևեկության, ինչպես նաև կողմնակի մարդկանց մուտքն արգելող նշաններ, - վերահսկել աշխատող սարքավորումների պիտանելիությունը, բացառել գործնետության վայրում խոտանված		

		բեռնիչ սարքերի կուտակումները, - վերահսկել մեքենաների երթերը, հաջորդականությունը, բացառել մեքենաների կուտակումները, - նվազագույնի հասցնել ճանապարհների խցանումներ առաջացնող գործողություններն՝ ընդհանուր երթևեկության խոչընդոտումը՝ հասարակական անվտանգությունն ապահովելու նպատակով, - բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքների ժամանակ օգտագործվող բեռնամբարձիչ մեքենաները, բեռնաբռնիչ սարքերը պետք է համապատասխանեն պետական ստանդարտների կամ տեխնիկական պայմանների պահանջներին, երթևեկության արագությունը շինհրապարակում չպետք է գերազանցի 5կմ/ժ, - տեղադրել լրացուցիչ լուսավորման սարքեր՝ շինհրապարակի լուսավորության համար, - շինհրապարակի լուսավորությունը ապահովել հավասարաչափ՝ լուսավորության 2 լյուքսից ոչ պակաս, - շենքի ներսում եռակցման և ներկման աշխատանքները կատարել օդափոխության պայմաններում, կատարել հոսանքատար մասերի մեկուսացում, - վարել տեխնիկական հսկողության ամփոփիչ և անհատական մատյաններ՝		

		տեխնիկական վերահսկողության իրականացման համար: Շահագործման փուլ. Շահագործման փուլում համալիրն ապահովված է լինելու հաշմանդամ և բնակչության սակավաշարժ խմբերի տեղաշարժվելու համար անհրաժեշտ պայմաններով՝ ՀՀՇՆ 1/-11.07.01-2006 շինարարական նորմերին համապատասխան: Մասնավորապես նախատեսվում է. - ապահովված է լինելու հաշմանդամների պահանջներին հարմարեցվող ունիվերսալ, շարժական տարրերով, - վերգետնյա և ստորգետնյա անցումներ, թեքահարթակներ, - տարածքի մուտքը կահավորվել տարածքի վերաբերյալ հաշմանդամների համար մատչելի տեղեկատվության տարրերով:		
8	Էներգաարդյունավետություն և էներգախնայողություն	Կրթահամալիրը շահագործման հանձնելուց կամ շուկա հանելուց առաջ պետք է ներկայացվեն «Տեխնիկական կանոնակարգման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի պահանջներին համապատասխան՝ էներգաարդյունավետության պահանջներին համապատասխանության գնահատում:	Կապալառու	«Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏԶՀ

		Շենքերի ջեռուցման, օդափոխման համակարգերի, ինչպես նաև շենքերը պատող կոնստրուկցիաների էներգետիկ փորձաքննությունը (աուդիտ) իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թվականի օգոստոսի 31-ի N 1399-Ն որոշմամբ հաստատված պահանջներին համապատասխան: Շահագործման փուլում համալիրը կառուցվելու է. • շենքի արտաքին պատերը պատվելու են նորմավորված, հրակայուն և անջրաթափանց, գոլորշակայուն և գոլորշամեկուսիչ նյութերով, • կատարվելու է դեկորատիվ սալիկապատում՝ ջերմամեկուսիչ շերտի ընտրությամբ, ելնելով բնակավայրի ջերմային ֆոնի առանձնահատկություններից, • շենքերի ընդհանուր մուտքերն ու ելքերը լինելու են ջերմամեկուսիչ և հերմետիկ փակվող դռներով և պատուհաններով, • լուսավորությունը կատարվելու է լեդ տեսակի լամպերով: -Ապահովված է լինելու արտաքին լուսավորության, օդափոխության,		

		ծխահեռացման համակարգերով, տեսախցիկներով, հակահրդեհային միջոցներով՝ կրակմարիչներով, - էլեկտրամատակարարման և ծխահեռացման փականների ավտոմատ անջատիչներով, վթարային ելքի ցուցանիշներով, օդափոխության, հակածխային օդափոխության արտաձման համակարգերով, - ջերմամեկուսիչ, օդափոխիչ, էներգախնայող բազմաթիվ այլ սարքավորումներով:		
9	Սոցիալական	Շինարարության փուլում հնարավոր սոցիալական խնդիրներից խուսափելու համար նախատեսվում է. - շինարարական աշխատանքները կատարել սահմանված ժամերին՝ ցերեկը, - բացառել շինհրապարակից դուրս աղբի և մեքենաների կուտակումները, - գործելու է բողոքների արձագանքման ընթացակարգը: Շահագործման փուլում Կրթահամալիրի կառուցումը նպաստելու է. - երեխաների համար նոր չափանիշներով, սեյսմակայուն շինության ապահովվածությանը, պահանջների բավարարմանը:	Կապալառու	«Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏՀՀ

10	Լանդշաֆտ	-Բացառել նախատեսվող տարածքից դուրս կառուցապատման այլ աշխատանքները: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո կատարել տարածքի բարեկարգում. - շինարարական սարքավորումներն ապամոնտաժվելու են, - շինարարական հրապարակը մաքրվելու է թափոններից, վերականգնվելու է տարածքը, - կատարել գործունեության ենթակա տարածքի հարթեցման, բարեկարգման և կանաչապատման աշխատանքներ:	Կապալառու	«Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏՀՀ
11	Բարեկարգում և կանաչապատում	Նախատեսվում է. - կառուցապատումից ազատ տարածքի հարթեցում և բարեկարգում, ներբակային ճանապարհների կառուցում, - կանաչ զանգվածի ոռոգում՝ բուսականության աճը և կաչողականությունն ապահովելու նպատակով, - նորատունկ բուսականության, ծառերի չկաշելու դեպքում նոր ծառատեսակներով փոխարինում: Կանաչապատ տարածքի ոռոգումը իրականացվելու է կաթիլային եղանակով:	Կապալառու	«Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏՀՀ

13.Մշտադիտարկման (մոնիթորինգի) միջոցառումներ

հհ	Գործողություն	Նվազեցնող միջոցառումներ	Մոնիթորինգի Վայրը	Իրականացման ձևը	Ժամանակամիջոց	Մոնիթորինգ Կատարող/Վերահսկող
1	Շինարարության ընթացքում օդային ավազան, ջրային և հողային ռեսուրսների մեջ վտանգավոր նյութերի և կեղտաջրերի ներթափանցման բացառելուն ուղղված	- Փոշու և այլ օդի աղտոտիչների (CO, NOx և այլն) արտանետումների որակական և քանակական չափաքանակների պարբերական վերահսկում: - Ջրային և հողային ռեսուրսների որակի ուսումնասիրությունների կատարում, - կեղտաջրերի հեռացման՝ բիոզուգարանի տեղադրում:	Գործունեության ենթակա տարածքում Գործունեության տարածքում	Ստուգայցեր, գործիքային ստուգումներ Տեսողական դիտարկումներ, մասնագետի կողմից ստուգայցեր	Շինարարության փուլում՝ ամենօրյա: Փոշենստեցումը տարվա շոգ և չոր եղանակներին՝ օրը 2-3 անգամ Պարբերաբար՝ ոչ ուշ 3 ամիսը մեկ հաճախականությամբ	Կապալառու «Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏՀՀ

2	Կենսաբազամագանություն	Բույսերի Կարմիր գրքերում գրանցված բուսատեսակների և կենդատեսակների մոնիթորինգ՝ հնարավոր Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակների և կենդատեսակների բնադրավայրերի հայտնաբերման նպատակով:	Գործունեության տարածք	Տեսողական ուսումնասիրություններ:	Շինարարական աշխատանքների կատարման ընթացքում	Կապալառու «Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏԶՀ
3	Արտակարգ իրավիճակներ և աշխատանքի անվտանգություն	-Աշխատողների իրազեկում՝ աշխատանքի անվտանգության և արտակարգ իրավիճակների ընթացակարգի մասին, -շինարարության կանոնների և անձնական պաշտպանության նորմերի խստիվ	Գործունեության իրականացման ենթակա տարածքում	Իրազեկումներ և ստուգումներ Ստուգայցեր	Պարբերաբար ամենօրյա ռեժիմով,	Կապալառու «Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏԶՀ Համապատասխան գերատեսչություն

	Շինարարական նորմերի պահպանում Աղմուկ, թրթռում	պահպանություն, -բնապահպանական, առողջության և աշխատանքային անվտանգության տեխնիկական վերահսկողություն՝ -հակահրդեհային պահանջների ապահովում՝ ՀՀՆ 21- 01-2014 «Շենքերի և շինությունների հրդեհային անվտանգության» նորմերին համապատասխան: Ամբողջ շինարարության ընթացքում վերահսկվելու են շինարարության որակի չափանիշները՝ Աղմուկի և թրթռումների մակարդակի բարձրացմանն	Շինհրապարակ Գործունեության իրականացման	Ստուգայցեր Ստուգայցեր	Հաաճախակի Ոչ պակաս, քան երեք ամիսը մեկ	նների տեսչական մարմիններ Տեխնիկական վերահսկողությու ն իրականացնող մարմին «Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏԶՀ

		ուղղված միջոցառումներ:	ենթակա տարածքում		անգամ	
3	Նյութեր	Շինանյութերի գնում արտոնագրված մատակարարներից:	Լիցենզավորված կազմակերպությունների պահեստներ	Մատակարարման ընթացքում	Շինարարության փուլում՝ պայմանագրերի առկայություն	Կապալառու «Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏՀՀ
4	Թափոն	Թափոնների կանոնավոր տեղափոխում:	Գործունեության ենթակա տարածքից	համապատասխան պայմանագրերի հիման վրա տեղափոխում	Շինարարության ընթացքում	Կապալառու «Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏՀՀ
5	Շինտեխնիկա և տրանսպորտային միջոցներ	- Շին տեխնիկայի և մեքենաների համապատասխան տեխնիկական վիճակի ապահովում, - շինարարական տեխնիկայի և տրանսպորտային միջոցների վառելիքի լիցքավորման և յուղման իրականացում՝ մասնագիտացված լցակայաններում կամ սպասարկման կետերում:	Շինհրապարակ շինհրապարակից դուրս՝	Ստուգայցեր Դիտողական ստուգումներ, Գործընթացի ստուգում՝ մեքենաների շահագործման ընթացքում	Շինարարական աշխատանքների կատարման ընթացքում Պարբերաբար Շինարարական աշխատանքների կատարման ընթացքում	Կապալառու «Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏՀՀ

6	Կանաչապատում և բարեկարգում	Վերականգնել և բարեկարգել շրջակա տարածքը, - տարածքի կանաչապատման աշխատանքների և կանաչապատման ծրագրի համապատասխանության ուսումնասիրություն, - կանաչ զանգվածի վիճակի՝ կաշողականության ուսումնասիրություն և ծառերի աճն ապահովվելու նպատակով մշտադիտարկում:	Գործունեության տարածք	Դիտողական ուսումնասիրություն	Շինարարական աշխատանքներ ի ավարտից հետո	Կապալառու «Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏԶՀ Համապատասխան գերատեսչությունների տեսչական մարմիններ
7	Նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում բողոքների արձագանքում	Բողոքների, դիմումների առկայություն	Գործունեության վայր	Դիմումների, արձագանքում	Շինարարության ընթացքում	Կապալառու «Շինվեկտոր» ՍՊԸ ՀՏԶՀ

14. Հանրային քննարկումներ

Համաձայն ՀՀ կառավարության 28 դեկտեմբերի 2023 թվականի «Հայաստանի հանրապետության կառավարության 2014թվականի նոյեմբերի 19-ի N 1325-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին» N 2343-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջների՝ կատարվել է հանրային ծանուցում և քննարկումներ՝ Սպիտակ համայնքի Հարթագյուղ վարչական շրջանի վարչական ղեկավարի նստավայրում: Քննարկմանը մասնակցել են գործունեություն իրականացնող ընկերության, համայնքի ներկայացուցիչներ, համայնքի բնակիչներ: Հանրային քննարկման ընթացքում բարձրացված հարցադրումները և առաջարկությունները ներառվել են հաշվետվությունում: Գործունեության վերաբերյալ առկա է Սպիտակի համայնքապետարանի ավագանու որոշումը, որով նախնական համաձայնություն է տվել գործունեության իրականացմանը: Հավելվածներ 3,4:

Հանրային քննարկման արդյունքում նախագծի վերաբերյալ համայնքը տվել է իր նախնական համաձայնությունը, որն էլ հիմնավորում է նախագծային փաստաթղթով նախատեսվող գործունեության համապատասխանությունը Սպիտակ համայնքի հեռանկարային զարգացման հիմնադրույթային փաստաթղթերին, հեռանկարային զարգացմանը:

15. Գնահատման հաշվետվության կազմման իրավական հիմքերը

1.«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք (2014) հունիսի 21-ի ՀՕ- 110-Ն Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին (Փոփոխությունները 2023 թվականի մայիսի 3) Օրենք՝ – Կարգավորում է նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացակարգը՝ դիտարկելով շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատումների, անդրսահմանային և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության պետական փորձաքննության ոլորտի հասարակական հարաբերությունները: Ներառում է նախատեսվող գործունեության 2 կատեգորիա՝ «Ա», «Բ»՝ ըստ շրջակա միջավայրի վրա նվազող ազդեցության աստիճանի: Համաձայն օրենքի իրականացվում է նախատեսվող գործունեության փորձաքննություն, որից հետո տրվում է եզրակացություն:

2.«Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-522-Ն (ընդունված 1999թ. և լրամշակված 2022թ.)- կարգավորում է մթնոլորտային օդի պահպանության իրավական և կազմակերպական հիմքերը՝ ուղղված մթնոլորտային օդի որակի պահպանությանը: Մարդու առողջության և շրջակա միջավայրի համար բարենպաստ մթնոլորտային օդի որակի ապահովման նպատակով՝ մթնոլորտային օդի պահպանության բնագավառում հասարակական հարաբերությունները:

3.«Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին» ՀՀ օրենք (1998թ.) -Պատմության և մշակույթի անշարժ

հուշարձաններն են՝ պետական հաշվառման վերցված պատմական, գիտական, գեղարվեստական կամ մշակութային այլ արժեք ունեցող կառույցները, դրանց համակառույցներն ու համալիրները՝ իրենց գրաված կամ պատմականորեն իրենց հետ կապված տարածքով, դրանց մասը կազմող հնագիտական, գեղարվեստական, վիճագրական, ազգագրական բնույթի տարրերն ու բեկորները, պատմամշակութային և բնապատմական արգելոցները, հիշարժան վայրերը՝ անկախ պահպանվածության աստիճանից:

4.«Բուսական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (1999թ.)-Ապահովում է բուսական տեսակների (ֆլորայի) և դրանց առաջացրած համակեցությունների (բուսականության) բազմազանության, աճելավայրերի և էկոհամակարգերի հավասարակշռվածության վրա մարդու բացասական ներգործության կանխարգելումը: Իրականացնում է բուսական աշխարհի, դրա գենոֆոնդի և ցենոֆոնդի բազմազանության, աճելավայրերի պահպանության քանակական և որակական, բուսական աշխարհի շարունակական օգտագործման և վերարտադրության գիտականորեն հիմնավորված ապահովումը, բուսական աշխարհի օգտագործման հարաբերությունների կարգավորումը, բուսական աշխարհի պահպանության և օգտագործման բնագավառում օգտագործողների իրավունքների պաշտպանությունը և պարտականությունների կատարումը:

5.«Կենդանական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (2000թ.)-Սահմանում է ՀՀ տարածքում կենդանական աշխարհի վայրի տեսակների պահպանության, պաշտպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականությունը: Նախատեսում է գենոֆոնդի և տեսակային բազմազանության պահպանության, պաշտպանության, բնականոն վերարտադրության ապահովումը, կենդանիների բնակության միջավայրի ամբողջականության խախտման կանխումը, կենդանական տեսակների և դրանց պոպուլյացիաների ու համակեցությունների ամբողջականության, կենդանիների միգրացիայի ուղիների պահպանությունը, կենդանական աշխարհի օբյեկտների օգտագործման հարաբերությունների կարգավորումը, կենդանական աշխարհի պահպանության և օգտագործման բնագավառներում օգտագործողների իրավունքների պաշտպանությունն ու պարտականությունների կատարումը:

6.«ՀՀ Հողային օրենսգիրք» (2001թ.) - Սահմանում է հողային հարաբերությունների պետական կարգավորման կատարելագործման, հողի տնտեսավարման տարբեր կազմակերպարավական ձևերի զարգացման, հողերի բերրիության, հողօգտագործման արդյունավետության բարձրացման, մարդկանց կյանքի ու առողջության համար բարենպաստ շրջակա միջավայրի պահպանման և բարելավման, հողի նկատմամբ իրավունքների պաշտպանության իրավական հիմքերը:

7.«Թափոնների մասին» ՀՀ օրենքը (2004թ.)-սահմանում է թափոնների հավաքման, փոխադրման, պահման, մշակման, օգտահանման, ինչպես նաև բնական ռեսուրսների, մարդու կյանքի և առողջության վրա թափոններից առաջացող բացասական ազդեցությունների կանխարգելման համար իրավական և տնտեսական հիմքերը:

8.«Աղբահանության և սանիտարական մաքրման մասին» օրենքը (2011թ.)- կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետությունում աղբահանության և սանիտարական մաքրման հետ կապված

հարաբերությունները, սահմանում է աղբահանության և սանիտարական մաքրման գործընթացի կազմակերպման սկզբունքները, աղբահանության վճարը, դրա դրույքաչափերը, վճարողների շրջանակը, նրանց իրավունքները և պարտականությունները, վճարման կարգը, պատասխանատվությունը չվճարելու, պարտավորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու համար, տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների իրականացման կարգը աղբահանության և սանիտարական մաքրման կազմակերպման բնագավառներում:

9.«ՀՀ Ջրային օրենսգիրք» (2002) - Նպատակը երկրի ջրային ռեսուրսների պահպանության, ջրային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարման միջոցով քաղաքացիների և տնտեսության կարիքների բավարարման և ապագա սերունդների համար ջրային ռեսուրսների պահպանման համար իրավական հիմքերի ապահովումն է:

10.«Հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենք (2008թ.)- Սահմանվում է հողերի արդյունավետ օգտագործման և պահպանման, հողային օրենսդրության պահանջների կատարման նկատմամբ վերահսկողության իրականացման խնդիրները, ձևերը, վերահսկողություն իրականացնող մարմինները, ստուգող և ստուգվող անձանց իրավունքներն ու պարտականությունները, ստուգումների իրականացման կարգերը: Սույն օրենքի գործողությունը տարածվում է ՀՀ հողային ֆոնդում առկա բոլոր հողամասերի օգտագործման և պահպանության վրա՝ անկախ դրանց նպատակային նշանակությունից, սեփականության և (կամ) օգտագործման իրավունքի սուբյեկտներից:

11. «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենք (1998)-կարգավորում է շինարարական գործընթացի կազմակերպումը, պահանջում է նախատեսվող գործունեության մասին տեղակատվության հրապարակումը և նախագծման փուլում հանրության մասնակցությունը:

12. «Քաղաքաշինության Բնագավառում Իրավախախտումների Համար պատասխանատվության մասին» ՀՀ Օրենքը (28 ապրիլի 1999 թ.) -Սույն օրենքը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետությունում իրավաբանական անձանց քաղաքաշինության բնագավառում իրավախախտումների համար պատասխանատվության ենթարկելու իրավական հիմքերը՝ քաղաքաշինական գործունեության բոլոր փուլերում քաղաքացիների, հասարակության ու պետության շահերը պաշտպանելու, օրենսդրական ակտերի, ստանդարտների ու կանոնների պահանջների կատարումն ապահովելու նպատակով:

13.Բնության հատուկ պահպանվող արածքների մասին» ՀՀ օրենք (2006)-սահմանում է հատուկ պահպանվող տարածքներն, ինչպես նաև դրանց կառավարման ընթացակարգերը: Նախատեսում է հատուկ պահպանվող տարածքները, առանձնացնելով չորս տեսակ՝ պետական արգելոցներ, պետական պահուստավորման հողեր, ազգային պարկեր, բնական հուշարձաններ, դրանց որոշման և ղեկավարելու գործընթացները:

14. ՀՀ կառավարության 28 դեկտեմբերի 2023 թվականի «Հայաստանի հանարապետության կառավարության 2014թվականի նոյեմբերի 19-ի N 1325-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին» N 2343 - Ն որոշում:

15. ՀՀ կառավարության 29. Հունվարի 2010թ. «ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» N72-Ն որոշում:
16. ՀՀ կառավարության 29. հունվարի.2010թ. ` «ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» N71-Ն որոշում:
17. ՀՀ կառավարության 31.07.2014թ.` ՀՀ բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին» N781-Ն որոշում:
18. ՀՀ կառավարության 08.02.2018թ. «ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ԿԱՆԱԶ ԳՈՏԻՆԵՐԻ ՉԱՓԵՐԻՆ ԵՎ ՏԵՍԱԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2008 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 30-Ի N 1318-Ն ՈՐՈՇՈՒՄՆ ՈՒԺԸ ԿՈՐՑՐԱԾ ԾԱՆԱԶԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» N 108- Ն որոշում:
18. ՀՀ կառավարության 8 սեպտեմբերի 2011 թվականի 08.09. 2011թ. «ՀՈՂԻ ԲԵՐՐԻ ՇԵՐՏԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ, ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2002 ԹՎԱԿԱՆԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 19-Ի N 1622-Ն ՈՐՈՇՈՒՄՆ ՈՒԺԸ ԿՈՐՑՐԱԾ ԾԱՆԱԶԵԼՈՒ ԵՎ 2001 ԹՎԱԿԱՆԻ ԱՊՐԻԼԻ 12-Ի N 286-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵԶ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» N1396-Ն որոշում:
19. ՀՀ կառավարության 14 օգոստոսի 2008թ. «Հայաստանի հանրապետության բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» N 967-Ն որոշում:
20. ՀՀ կառավարության 15 մարտի 2007թ. «ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՄԱՐՎՈՂ ԵՎ ՕՏԱՐՄԱՆ ՈՉ ԵՆԹԱԿԱ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԱՆՇԱՐԺ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» N 385-Ն որոշում:
21. ՀՀ կառավարության 12 ապրիլի 2018թ «ՆՈՐ ԿԱՌՈՒՑՎՈՂ ԲՆԱԿԵԼԻ ԲԱԶՄԱԲՆԱԿԱՐԱՆ ՇԵՆՔԵՐՈՒՄ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՇՎԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎՈՂ (ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՎՈՂ, ՆՈՐՈԳՎՈՂ) ՕԲՅԵԿՏՆԵՐՈՒՄ ԷՆԵՐԳԱԽՆԱՅՈՂՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԷՆԵՐԳԱԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԸ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» N426-Ն որոշում:

16. Գրականություն

1. ՇՊ.485.13130.2021:

2. «ԱՂՄՈՒԿՆ ԱՇԽԱՏԱՏԵՂԵՐՈՒՄ, ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՇԵՆՔԵՐՈՒՄ ԵՎ ԲՆԱԿԵԼԻ ԿԱՌՈՒՅԱՊԱՏՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐՈՒՄ» N2-III-11.3 ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ N 138 և ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի 2014թ. մարտի 17-ի՝ ՀՀՇՆ 22-04-2014 «ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱՂՄՈՒԿԻՑ» ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2001 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 1-Ի N 82 ՀՐԱՄԱՆՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ N79-Ն հրամաններ:

«ԱՂՄՈՒԿՆ ԱՇԽԱՏԱՏԵՂԵՐՈՒՄ, ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՇԵՆՔԵՐՈՒՄ;

4. Արտակարգ իրավիճակների նախարարի 2021թ. մարտի 31-ի 372-Ն հրամանով հաստատված ՀՀ տարածքի սեյսմիկ վտանգի, սեյսմիկ գոտևորման քարտեզների և Քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի 2020թ. դեկտեմբերի 28-ի թիվ 102-Ն հրամանով հաստատված «ՀՀՇՆ 20.04_ Երկրաշարժադիմացկուն շինարարություն. Նախագծման նորմեր»:

5. ՀՀՇՆ 20.04-2020 «Երկրաշարժադիմացկունության շինարարության նախագծման նորմեր»:

6. ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության ՀՀՇՆ 22-01-2024 «Շինարարական կլիմայաբանություն» նորմատիվային փաստաթուղթ:

7. ՀՀՇՆ 21-01-2014 «Շենքերի և շինությունների հրդեհային անվտանգության» նորմերին ՇՆԵՎԿ III-IV.2008:

8. ՀՀ բնապահպանության նախարարի 2006թ.-ի դեկտեմբերի 25-ի՝ «Ըստ վտանգավորության դասակարգված թափոնների ցանկի» N430-Ն և 2006թ. հոկտեմբերի 26-ի «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գոյացող արտադրության /այդ թվում՝ ընդերքօգտագործման/ և սպառման թափոնների ցանկը հաստատելու մասին» N 342-Ն հրամաներ:

9. Քաղաքաշինության նախարարի ՀՀ ՇՆ -2024 Շինարարությունում, նորմատիվ փաստաթղթերի համակարգ:

10. Հիմնական դրույթներ Շինարարական նորմերը հաստատելու մասին N65-Ն Քաղաքաշինության նախարարի հրաման (8 ապրիլի 2014):

11. ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2012թ. սեպտեմբերի 19-ի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարական կենցաղային սենքերի» N 2.2..8-003-12 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին թիվ 15-Ն հրաման:

12. ՇՆուԿ 3.01.01-85 (Շինարարության արտադրության կազմակերպում),

13. Լոռու մարզի Սպիտակ համայնքի 2024-2026թթ. 5-ամյա զարգացման ծրագիր:
14. ՀՀ վիճակագրության կոմիտե (https://armstat.am

17. Հավելվածներ

Հավելված 1.Տարածքի սեփականության իրավունքի վկայականը

ՎԿԱՅԱԿԱՆԵ ՏՐՎԱԾ Կ ԵՄՓԱԿԱՆՈՒՅՈՒՄ (սահմանափակ կամ անսահմանափակ)

ԻՐԱՎՈՒՆԵՐԿ

ՀՀ յոթու ընթացիկ

Հարթագրային օբյեկտների գրքային

ԵՄՓԱԿԱՆՈՒՅՈՒՄ (սահմանափակ կամ անսահմանափակ)

ԿԱՏԱՏԱՐ

Հարթագրային օբյեկտների 24 05 2007 թվ 3 հոդված

ԳՐԱՆՑՎԱԾ Ե ՉԱՑԱՏԱՆԻ ՉԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎՐՈՒԹՅԱՆ ԱՈՇԼԹԻՐ ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅԻ ԿԱՐԱՍՏԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ, ԳՈՒՅԻ ԵՎ ԱՍՏԱՐ ԻՐԱՎՈՒՆԵՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՄԻԱՄԱԿԱՆ 1-1 ՄԱՑՄԱՆ 83 ՀԱՄԱՐԻ ՏԱԿ:

ՍՈՒՅՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆԵ ԿԱՏԱՎԱԾ Ե ԵՐԿՐՈՒ ՕՐԻՆԱԿԻՑ. ՄԵԿԵ ՏՐՎՈՒՄ Ե ՄԵՓԱԿԱՆԱՏԻՐՈՋԸ (ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՂԻՆ), ՄՅՈՒՄԸ ՊԱՂՎՈՒՄ Ե ՉԱՑԱՏԱՆԻ ՉԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎՐՈՒԹՅԱՆ ԱՈՇԼԹԻՐ ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅԻ ԿԱՐԱՍՏԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԱՏՈՐԱՐԱԺԱՆՈՒՄՈՒ:

ԿԱՏԱՏԱՆԻ ՉԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎՐՈՒԹՅԱՆ ԱՈՇԼԹԻՐ ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅԻ ԿԱՐԱՍՏԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԱՏՈՐԱՐԱԺԱՆԱԿ

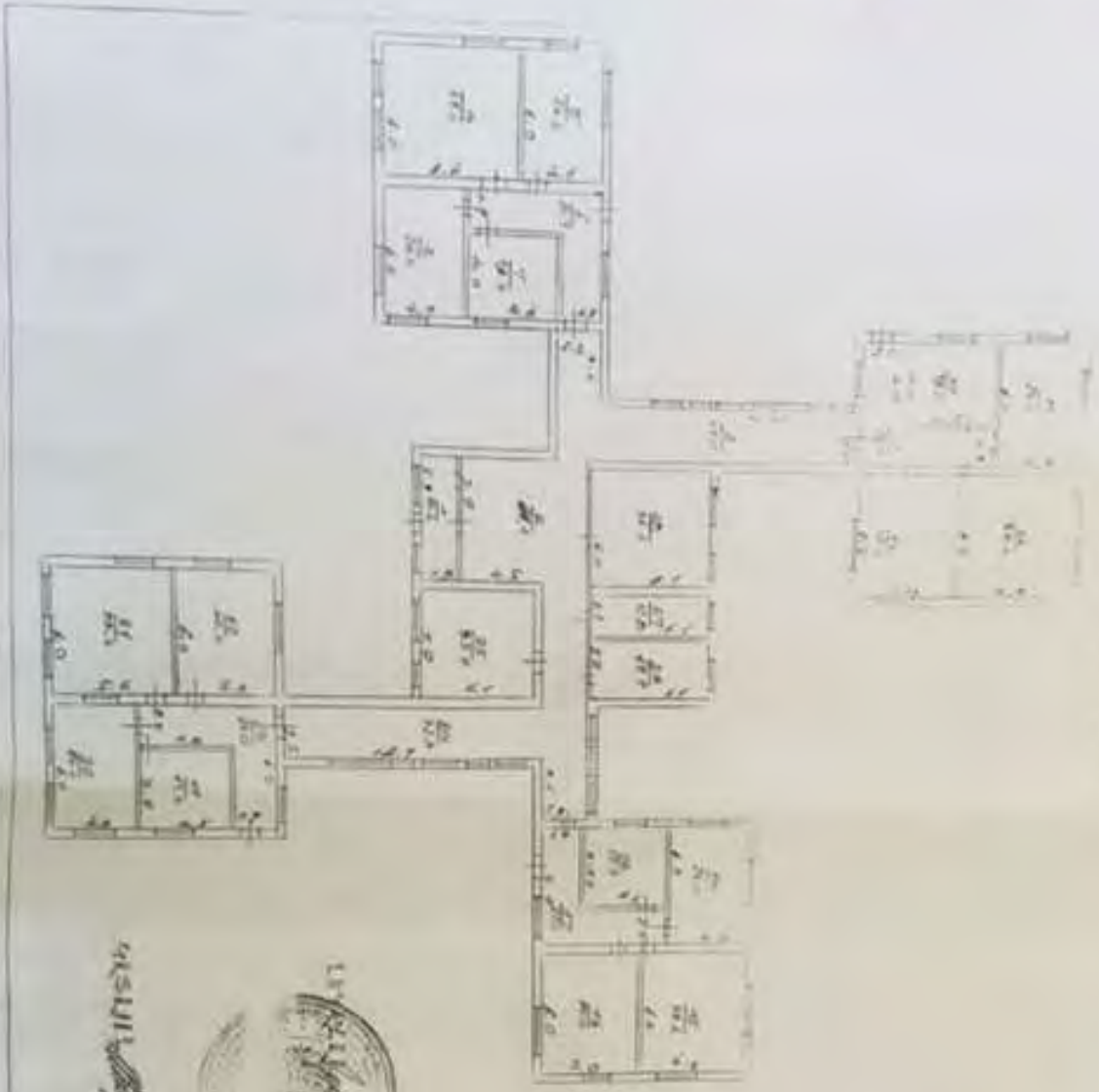
ԴՅՎԱԿԱՆ

Ն.Ս.

«30» Մայիսի 2007

975494

PLAN ANNUAL 1881

RESIDENTS

RESIDENTS

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20

ՀՈԴԱՄԱՍԻ ՏՎՅԱԼՆԵՐԸ

ԿԱՐԱՆՏՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐԸ ՕԵ 061
 ԵՐԱՆՏԱԿԱՅԻՆ ԵՎ ԵՆԿՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ Բնակարանային
 ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԵՐԱՏՈՒԿ Գարույի Գրասենյակի Բաժնույր
 ՄԱԿԵՐԵՆԸ (քառ. մ.) 0.969
 ԽՈՒՎՈՒՆԵՐ ՏԵՍԱԿԸ Օգրագրամման

ՇԵՆՔԻ ՏՎՅԱԼՆԵՐԸ

ԿԱՐԱՆՏՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐԸ ՕԵ 061
 ԵՐԱՆՏԱԿԱՅԻՆ ԵՎ ԵՆԿՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ Կառնարանային
 ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԵՐԱՏՈՒԿ Գարույ
 ՄԱԿԵՐԵՆԸ (քառ. մ.) 758.8
 ԽՈՒՎՈՒՆԵՐ ՏԵՍԱԿԸ Կիրակի Եկեղեցու Բաժնույր

ՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐԸ

Գ/Գ	ԿԱՐԱՆՏՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐԸ	ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԵՐԱՏՈՒԿ	ՄԱԿԵՐԵՆԸ (քառ. մ.)	ԽՈՒՎՈՒՆԵՐ ՏԵՍԱԿԸ

Լրացուցիչ նշումներ, փոփոխություններ

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

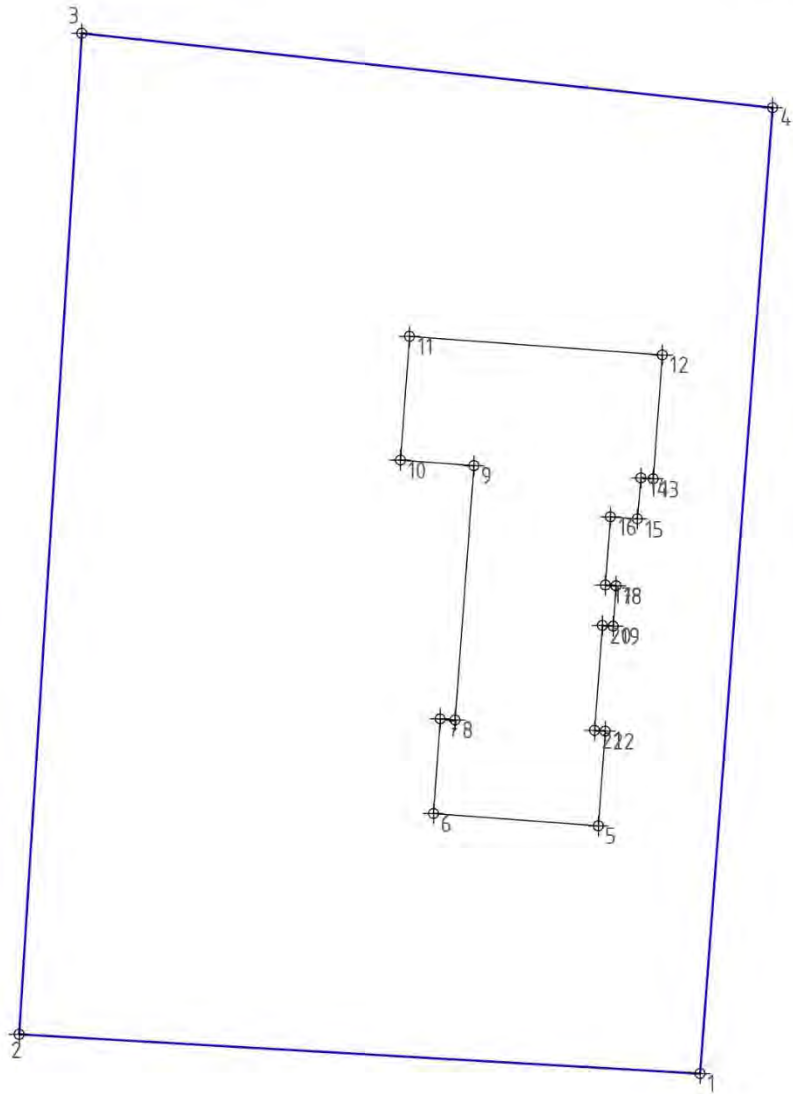
_____

Կատարողներ Բաժնույր
(ստորագրություններ)

Հավելված 2.Տարածքի տեղադիրքը

Հարթագյուղ 144+80 տեղանոց կրթահամալիր:
տարածքների սահմանակատերի կորդինատները՝ WGS-84 կորդինատային համակարգով

	x	y	z
1	8419789.3948	4523717.3017	0.0000
2	8419686.7404	4523723.1752	0.0000
3	8419696.1868	4523874.0382	0.0000
4	8419800.3072	4523862.8215	0.0000
5	8419774.0418	4523754.6030	0.0000
6	8419749.2027	4523756.4534	0.0000
7	8419750.2282	4523770.7241	0.0000
8	8419752.4548	4523770.5550	0.0000
9	8419755.2863	4523808.8790	0.0000
10	8419744.2125	4523809.7201	0.0000
11	8419745.5862	4523828.3634	0.0000
12	8419783.6859	4523825.5599	0.0000
13	8419782.3122	4523806.8885	0.0000
14	8419780.4619	4523807.0287	0.0000
15	8419779.9473	4523800.8617	0.0000
16	8419775.8581	4523801.1699	0.0000
17	8419775.1072	4523790.8805	0.0000
18	8419776.7048	4523790.7639	0.0000
19	8419776.2781	4523784.6832	0.0000
20	8419774.6586	4523784.7969	0.0000
21	8419773.4811	4523768.9851	0.0000
22	8419775.0791	4523768.8729	0.0000

Հավելված 3. Սպիտակի համայնքապետարանի ավագանու որոշումը

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ՍՊԻՏԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

Հայաստանի Հանրապետություն, Լոռու մարզ, Սպիտակի համայնքապետարան, Շահումյան 7, 1804,
Հեռ: (0-255) 2-25-00, Ֆաքս: (0-255) 2-25-97, էլ. փոստ: municipalityspitak@gmail.com

ՈՐՈՇՈՒՄ

« 08 » հուլիսի 2024թ. № 82-Ա

ՍՊԻՏԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԱՐԹԱԳՅՈՒՂ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐՈՒՄ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆԸ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի 42-րդ կետով և «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ հոդվածի 3-րդ մասով, համաձայն ՀՀ կառավարության 2014 թվականի նոյեմբերի 19-ի N 1325-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի 28-րդ կետի, հիմք ընդունելով 2024 թվականի հունիսի 17-ին Սպիտակ համայնքի Հարթագյուղ բնակավայրում տեղի ունեցած հանրային լսման արձանագրությունը՝ Հայաստանի Հանրապետության Լոռու մարզի Սպիտակ համայնքի ավագանին **որոշում է**.

1.Նախնական համաձայնություն տալ «Շինվելտոր» ՍՊԸ-ի կողմից նախատեսվող, Սպիտակ համայնքի Հարթագյուղ բնակավայրում կրթահամալիրի կառուցմանը:

ԿՈՂՄ (13)

ԴԵՄ (0)

ՁԵՌՆՊԱՀ (1)

ՔԱԶԱՅՐ ՆԻԿՈՂՈՍՅԱՆ

ԼՈՒՍԻՆԵ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

ԱՐՏԱԿ ՄԱԹՈՍՅԱՆ

ՀԱՅԿ ՍԻՍԱԿՅԱՆ

ԱԼՎԱՐԴ ՀԱՄԲԱՐՅԱՆ

ՌԱՖԱՅԵԼ ՍԻՄՈՆՅԱՆ

ՆՈՒՆԵ ԷՀՏԻԲԱՐՅԱՆ

ԶԱԼԻԿՈ ՀԱՄԲԱՐՅԱՆ

ՍԱՐԳԻՍ ՓԻԼՈՅԱՆ

ՎԱԶԻԿ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ԳՈՒՐԳԵՆ ՓԻԼՈՅԱՆ

ԿԱՐԻՆԵ ԴԻԼԱԲՅԱՆ

Հավելված 4. Հանրային քննարկման հայտարարություն, արձանագրություն և մասնակիցների ցանկ

ԱԶԴԱՐԱՐ

**ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԼՍՈՒՄՆԵՐԻ ՀՐԱՎԵՐ
15.05.2024**

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման եւ փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքով (21.06.2014թ. ՀՕ-110-Ն), ինչդեռ նաեւ ՀՀ կառավարության 19.11.2014թ. N 1325-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով համաձայն՝ 2024թ. հունիսի 17-ին, ժամը 14:00-ին, Լոռու մարզի Սոփիտակ համայնքի Հարթագյուղ բնակավայրի վարչական շենքում տեղի կունենա «ՇԻՆՎԵԿՏՈՐ» ՍՊԸ-ի կողմից նախատեսվող Լոռու մարզի Սոփիտակ համայնքի Հարթագյուղ բնակավայրի կրթահամալիրի կառուցման վերաբերյալ հանրային քննարկում (առաջին փուլ):

Հանրային քննարկումը կիրականացնի Սոփիտակ համայնքի Հարթագյուղ բնակավայրի վարչական ղեկավար Աշոտ Գաբրիելյանը (էլզ հասցե hartagyugh@bk.ru): Շահագրգիռ հանրությունը քննարկումներին մասնակցելու համար կարող է գրանցվել նախօրոք՝ վերոգրյալ էլեկտրոնային փոստի միջոցով: Շահագրգիռ հանրության գրավոր կամ էլեկտրոնային եղանակով ներկայացված առաջարկությունները, դիտողությունները եւ կարծիքները ներկայացվում են սույն ծանուցումից հետո՝ 20 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Հ Լոռու մարզի Հարթագյուղ բնակավայրի վարչական ղեկավարի նստավայրում կայացած ՀՀ Լոռու մարզի Հարթագյուղի կրթահամալիրի կառուցման նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ 1-ին հանրային քննարկումների

2024թ-ի հունիսի 17-ին, ժամը 14:00-ին ՀՀ Լոռու մարզի Հարթագյուղ բնակավայրի վարչական ղեկավարի նստավայրում տեղի ունեցավ ՀՀ Լոռու մարզի Հարթագյուղ կրթահամալիրի կառուցման նախագծի և նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ 1-ին հանրային քննարկումը՝ «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջների համաձայն: Հանրային քննարկումների հայտարարությունը հրապարակված է եղել «Առավոտ» օրաթերթի 2024 թ-ի մայիսի 16-ի համարում:

Հանդիպմանը մասնակցում էին Հայաստանի Տարածքային Ջարգացման Հիմնադրամի, ՀՀ Լոռու մարզի Հարթագյուղ բնակավայրի, շինարարական կազմակերպության («Շինվեկտոր» ՍՊԸ), նախագծի նախնական գնահատման հայտի մշակման և հանրային լուծումների կազմակերպման պատասխանատու ընկերության («Ի ՍԻ Ի Քաուբազու» ՍՊԸ) ներկայացուցիչները:

Հարթագյուղ բնակավայրի վարչական ղեկավար **Ա. Գաբրիելյանը** ողջունեց ներկաներին և ներկայացրեց հանդիպման նպատակը: Այնուհետև խոսքը փոխանցեց հանրային լուծումների կազմակերպման պատասխանատու ընկերության ներկայացուցիչ Մ. Բաբայանին:

Մ. Բաբայանը ողջունեց մասնակիցներին և իրազեկեց ներկաներին, որ քննարկվող նախագիծը, «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի համաձայն ենթակա է փորձաքննության, որի համար նախատեսվում է 2 հանրային քննարկում: Քննարկումների արդյունքում առաջացած առաջարկությունները հաշվի կառնվեն հետագա գործողությունների համար: Այնուհետև Մ. Բաբայանը ներկայացրեց ծրագրին և նախագծին վերաբերող որոշ մանրամասներ, հնարավոր բնապահպանական միջոցառումները և ներկաներին հորդորեց տալ հարցեր և ներկայացնել առաջարկներ, այնուհետև խոսքը փոխանցեց շինարար կազմակերպության ներկայացուցիչ՝ Ռ. Սարգսյանին:

Ռ. Սարգսյանը տեղեկացրեց կառուցվող կրթահամալիրի ցուցանիշների մասին: ներկայացրեց կրթահամալիրի տեղակայման մանրամասները գծագրերի օգնությամբ:

Հարթագյուղ բնակավայրի բնակիչները խնդրեցին շինարարին տրամադրել կրթահամալիրի նախագիծը:

Ք. Գրիգորյանը պարզաբանեց բնակավայրի գործող դպրոցի հետագա օգտագործման հնարավորությունները, նշելով որ այն կորոշվի նոր կրթահամալիրի կառուցումից հետո համայնքի կողմից:

Ա. Գաբրիելյանը պարզաբանեց կրթահամալիրի շրջակայքում գտնվող ճանապարհների վերաբերյալ, ինչպես նաև որ հարակից մի քանի գյուղի երեխաները ևս կհաճախեն նշված կրթահամալիր:

Ռ. Սարգսյանը հավելեց, որ շինարարության աշխատանքներում կարող են ներգրավվել նաև տեղաբնակները, շինարարի պահանջներին բավարարելու դեպքում:

Ներկաները քննարկեցին կրթահամալիրի քանակային ցուցանիշները. հնարավոր աշակերտների, դասասենյակների քանակները, ապաստարանի և տարհանման հնարավորությունները, ինչպես նաև սեյսմակայունության հարցերը:

Նշվեց, որ նախագծի առավել հստակ տվյալները կներկայացվեն 2-րդ հանրային քննարկման ժամանակ:

Նախագիծը արժանացավ դրական գնահատականի համայնքի ներկայացուցիչների կողմից:

Այլ հարցեր չհնչեցին և **Ա. Գաբրիելյանը** ավարտեց քննարկումը:

Քննարկումների վարող և պատասխանատու՝

«Հ Լոռու մարզի Հարթագյուղ բնակավայրի վարչական ղեկավար Ա. Գաբրիելյան

Քննարկումների արձանագրող՝

«Ի Սի Ի Քառաբազու» ՍՊԸ-ի ներկայացուցիչ՝ Մ. Բաբայան

Ձեռնարկողի ներկայացուցիչ՝

«Շինվեկտոր» ՍՊԸ-ի տնօրեն՝ Ռ. Սարգսյան

Մասնակիցների ցանկ

2024թ-ի հունիսի 17-ին ժամը 14:00-ին ՀՀ Լոռու մարզի Հարթազյուղ բնակավայրի վարչական ղեկավարի նստավայրում կայացած ՀՀ Լոռու մարզի Հարթազյուղ բնակավայրի կրթահամալիրի կառուցման նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ հանրային ծանուցման և քննարկումների (1-ին փուլի հանրային ծանուցում և քննարկումներ)

N	Անուն, ազգանուն	Կազմակերպություն/պաշտոն	Հեռախոսահամար	Ստորագրություն
1.	Ջալալյան Կարոյ	ՀՀ Լոռու մարզի Հարթազյուղ	091223690	Ե. Երևան
2.	Պապուհյան Մակար	բնակիչ	077 518250	Պապուհյան
3.	Ասատրյան Խոսրոս	բնակիչ	094 809054	Ասատրյան
4.	Գոհարյան Խաչատրյան	բնակիչ	093478967	Վ. Արարատ
5.	Ռաֆայելյան Խաչատրյան	բնակիչ	077 05 01 24	Ռաֆայելյան
6.	Վիլհելմի Գրիգորյան	բնակիչ	098810298	Վիլհելմի
7.	Շահինյան Վահրամյան	բնակիչ	093809018	Շահինյան
8.	Սարգսյան Խաչատրյան	բնակիչ	038 231450	Սարգսյան
9.	Նիկոլայի Եսայան	բնակիչ	097 33 5708	Նիկոլայի
10.	Կարամյան Կարոյ	բնակիչ	098 16 14 43	Կարամյան
11.	Սարգսյան Բենյամին	ՀՀ Լոռու մարզի Հարթազյուղ և այլ բնակավայրեր	098175000	Սարգսյան
12.	Սարգսյան Պարույր	ՀՀ Լոռու մարզի Հարթազյուղ	077373765	Ս. Սարգսյան
13.	Յուզբաջյան Ջեյրան	բնակիչ	093217953	Յուզբաջյան
14.	Պրեմյան Անիտա	բնակիչ	093383511	Պրեմյան
15.	Սարգսյան Վահրամյան	Օպերատիվ-հարթազյուղ բնակիչ	077 52 02 72	Սարգսյան
16.	Սարգսյան Անիտա	բնակիչ	093383511	Սարգսյան
17.	Պրեմյան Խաչատրյան	բնակիչ	094250821	Պրեմյան
18.	Պապուհյան Վահրամյան	բնակիչ	093542510	Պապուհյան
19.	Պապուհյան Վահրամյան	բնակիչ	098898113	Պապուհյան
20.	Պապուհյան Վահրամյան	բնակիչ	093223687	Պապուհյան
21.	Վահրամյան Վահրամյան	բնակիչ	077203205	Վահրամյան

N	Անուն, ազգանուն	Կազմակերպություն/պաշտոն	Հեռախոսահամար	Ստորագրություն
22.	Մկրտիչ Գրիգորյան	ՀՀԲԿ/ՄԿԳԿՊՀ/ՀԸԲԿ	096909900	G. Arj
23.	Թաթևակ Մարտիրոսյան	ՀՀԲԿ/ՄԿԳԿՊՀ/ՀԸԲԿ	055570555	Թաթևակ
24.	Մկրտիչ Գրիգորյան	Հարգանքով հարգվում է	098 64 72 23	Գրիգորյան
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				
31.				
32.				
33.				
34.				
35.				
36.				
37.				
38.				
39.				
40.				
41.				
42.				
43.				
44.				
45.				

Հավելված 5. Պետական տուրքի վճարման անդորրագիր

Ամերիաբանկ ՓԲԸ
 Կազմեն Սարգսյան 2
 Բնակիտս(+374 10) 561111
 Ֆաքս՝
 Էլ փոստ՝ info@ameriabank.am

Տպված է՝ 23/09/2024 10:47 (UTC+04:00)

Բյուջետային փոխանցում N 004214

Ամսաթիվ	23/09/2024	Լույնացուցիչ	4b208c5a-1f3d-4455-972c-72fd29e1a9ff
Գաշիվ	1570052614660100	Գումար	
Շահառուի հաշիվ	900005000196	AMD	300,000.00
Վճարողի անվանում	«ՇԻԼՎԵԿՏՈՐ» ՍՊԸ		
Վճարողի բանկ	Ամերիաբանկ		
ԳՎԳԳ	00178968		
Տարածաշրջանի/ՊՏ կոդ	23		
Շահառուի անվանում	ԳԳ ՖԼ Գանձապետարան		
Ինքնագրադ անձ	Ոչ		
Գումարը բառերով	Երեք հարյուր հազար դրամ		
Շտապ փոխանցում	Ոչ		
Լայատակ	«ԳԳ Լոռու մարզի Գարթագյուղ բնակավայրի կրթահամալիրի կառուցում» տեղակալման նախագծի շրջ. միջ-ի վրա ազդեցության փորձաքննության համար Բ կատեգորիա		
Մտորագրող	Ռաֆայել Սարգսյան		
Մտորագրության կարգ	I, II		
Ամսաթիվ	23/09/2024 10:42:24.433		
Անդրի անվանում	Digitax: GO ընտանիքի սարք		
Անդրի սերիալ N	3766771597		
Մտորագրություն	264676		

Կատարված է